

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення 12 сесії Коростенської міської
ради VIII скликання від 23.12.21р.
№ _____

Стратегічний план розвитку
Коростенської міської територіальної громади до 2030 року

ЗМІСТ

Мета та підстави для розроблення Стратегічного плану розвитку Коростенської міської територіальної громади до 2030 року	2
Методи та процес з розроблення стратегічного плану	3
1. Опис основних тенденцій та проблем соціально-економічного розвитку	5
1.1 Загальна характеристика Коростенської МТГ	5
1.1.1 Географічне розташування, суміжні території, адміністративно-територіальний поділ	5
1.1.2 Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів, гідрологія	8
1.1.3 Природно-ресурсний потенціал, кліматичні умови	9
1.1.4 Наявність містобудівної документації	17
1.2 Демографічна ситуація, ринок праці, доходи населення, гендерний аналіз	19
1.3 Розвиток інфраструктури	27
1.3.1 Транспортна інфраструктура	27
1.3.2 Житлово-комунальне господарство	29
1.3.3 Водопостачання, водовідведення	30
1.3.4 Паливно-енергетичний комплекс	31
1.3.5 Зв'язок	34
1.3.6 Соціально-культурна інфраструктура	35
1.4 Економіка і підприємництво	51
1.4.1 Особливості економічного розвитку; промислова інфраструктура	51
1.4.2 Сфера досліджень та інновацій; види діяльності, що мають інноваційний потенціал	59
1.4.3 Розвиток підприємницького середовища	63
1.4.4 Інвестиційна та зовнішньоекономічна діяльність	66
1.5 Фінансово-бюджетний аналіз	70
1.6 Стан екологічної ситуації та екологічна інфраструктура	76
2. Результати соціологічного опитування жителів громади	81
3. SWOT-аналіз та характеристика порівняльних переваг, викликів і ризиків перспективного розвитку Коростенської МТГ	88
4. Сценарії розвитку громади	93
5. Стратегічне бачення	98
6. Стратегічні цілі, оперативні цілі та завдання стратегії	99
7. Програма реалізації Стратегічного плану	101
8. Графік реалізації проєктів	121
9. Схема моніторингу виконання проєктів	124

Мета та підстави для розроблення Стратегічного плану розвитку Коростенської міської територіальної громади до 2030 року

Стратегічний план розвитку Коростенської міської територіальної громади до 2030 року (надалі – Стратегічний план) є головним плановим документом розвитку Коростенщини на довгострокову перспективу.

Розроблення Стратегічного плану здійснювалось на підставі чинного законодавства із використанням кращого європейського та українського досвіду, відповідно до основних положень Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року №695, Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2027 року, затвердженої рішенням Житомирської обласної ради від 18.12.2019 року №1722, Програми економічного і соціального розвитку Коростенської міської територіальної громади на 2021 рік, затвердженої рішенням другої сесії восьмого скликання Коростенської міської ради від 24.12.2020 року №25 й інших документів.

Необхідність розроблення Стратегічного плану, в першу чергу, пов'язана із створенням Коростенської міської територіальної громади відповідно до постанови Верховної Ради України «Про утворення і ліквідацію районів» від 17.07.2020 року №807-ІХ щодо нового адміністративно-територіального устрою територій.

Стратегічний план врегулює:

- зміну внутрішніх та зовнішніх умов, у яких відбувається соціально-економічний розвиток територій Коростенської громади;
- підходи щодо управління територіальним розвитком, зокрема впровадженням смарт-спеціалізації, як інноваційного інструменту територіальної політики, яка передбачає виділення пріоритетних напрямів економічної діяльності, що мають інноваційний потенціал з урахуванням конкурентних переваг території Коростенської громади та сприяють позитивній трансформації галузей економіки та їх ефективному управлінню;
- доцільністю впровадження нового стратегічного документу, відповідно до європейських стандартів, що відповідатиме цілям сталого розвитку Житомирської області та України в цілому.

Мета Стратегічного плану полягає у визначенні стратегічних і оперативних цілей та завдань до них, що сприятимуть розвитку конкурентоспроможності та інноваційності пріоритетних галузей економіки громади на засадах наявних переваг та можливостей для досягнення сталого соціально-економічного розвитку території, нарощування темпів приросту валового продукту громади, створення сприятливих та комфортних умов життєдіяльності людини.

Стратегічний план розробляється як головний плановий документ для Коростенської громади, що є основою для розроблення нових галузевих програм та вдосконалення існуючих, у тому числі щорічних соціальних та економічних програм розвитку територій. В Стратегічному плані враховано сильні сторони, слабкі сторони, виклики та загрози, крім того передбачено ефективне та раціональне використання наявних ресурсів громади та зменшення диспропорцій у розвитку окремих адміністративно-територіальних одиниць (сільських населених пунктів).

Підготовка профілю Коростенської громади та SWOT-аналізу здійснювалась з дотриманням загальноприйнятих принципів розвитку стратегічних документів, зокрема:

- принципу об'єктивності, який передбачає застосування у дослідженні виключно наявних офіційних джерел інформації (за їх наявністю та відповідною повнотою відображення у відкритих джерелах), включаючи дані органів державної статистики України, у тому числі Головного управління статистики у Житомирській області, центральних і місцевих органів виконавчої влади, у тому числі паспортів сільських старостатів, та офіційних документів розвитку (програм розвитку, стратегій), розроблених Коростенською міською радою для міста Коростень та частково включаючи інформацію

щодо сіл відповідно до нового адміністративно-територіального устрою Коростенської територіальної громади (за наявності такої інформації);

- принципу обґрунтованості та доцільності, що передбачає визначення чітко сформульованих цілей розвитку та економічно обґрунтованих завдань і проєктів, що сприяють їх досягненню із використанням міжнаціонального та міжнародного досвіду у сфері програм економічного і соціального розвитку територій;

- принципу відкритості та прозорості, завдяки якому до розробки проєктів профілю та SWOT-аналізу, визначенню стратегічних та оперативних цілей, завдань до них, підготовки проєктних рішень, залучаються безперешкодним доступом до засідань робочої групи, будь-які верстви громадськості та підприємництва з метою партисипативного розроблення Стратегічного плану;

- принципу недискримінації та рівного доступу, який передбачає дотримування прав кожного жителя громади щодо залучення до проєктів та врахування інтересів різних суб'єктів міської територіальної громади, у тому числі суб'єктів господарювання всіх форм власності;

- принципу ефективності щодо визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, реалізації проєктних ідей у встановлені строки;

- принципу історичного досвіду, щодо врахування та використання позитивного надбання попереднього розвитку громад, у тому числі розвитку окремих населених пунктів Коростенської громади;

- принципу сталого розвитку, який націлений на забезпечення розвитку громади для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

Відповідно до основних вимог до організації розробки Стратегічного плану, застосовується партисипативна модель, що передбачає:

- залучення до роботи над стратегічним документом широкого представництва місцевого середовища (представників різних установ, у тому числі виконавчої влади, громадських організацій, працівників у сфері сільського господарства та фермерства, релігійних установ та організацій, місцевих активних громадян, суб'єктів підприємницької діяльності, працівників соціальної, освітньої, культурно-виховної направленості в громаді, тощо);

- підготовку SWOT-аналізу про стан громади, який базується на аналізі поточної ситуації (аналіз фінансової інформації, демографічних змін, ситуації на ринку праці, економічних показників діяльності, екологічних аспектів, стану інфраструктури тощо);

- проведення соціального аналізу, який охоплює поточне соціально-економічне становище громади та проведення соціологічного дослідження серед жителів громади відповідно до переліку розроблених питань, визначених у анкетах-опитувальниках.

Отже, планування розвитку Коростенської міської територіальної громади цілком відповідає як її інтересам, так і засадам державної регіональної політики.

Методи та процес з розроблення стратегічного плану

З метою здійснення ефективного процесу розроблення проєкту Стратегічного плану розпорядженням міського голови Коростенської ради був затверджений склад робочої групи, до якої увійшли керівники вищої та середньої ланки виконавчого комітету міської ради, у тому числі керівники управлінь, відділів й інших структурних підрозділів, старости сільських населених пунктів громади, депутати, представники громадських організацій й інші експерти. Склад робочої групи відзначався високим експертним потенціалом, що позитивно вплинуло на ефективність її роботи в цілому.

Основні завдання, що стояли перед членами робочої групи під час кабінетних індивідуальних і групових досліджень та обговорень на фокус-групових засіданнях із залученням експертів, полягали у:

- проведенні соціологічного опитування жителів громади щодо виявлення основних проблем і пріоритетів розвитку, ставлення до життєдіяльності на території громади, бачення її майбутнього;
- зборі і аналізі офіційної статистичної інформації та опису основних тенденцій і проблем соціально-економічного розвитку громади на її основі;
- проведенні SWOT-аналізу та дослідженні конкурентних переваг громади на основі виявлених взаємозв'язків сильних і слабких сторін, можливостей і загроз;
- формулюванні стратегічного бачення громади та визначенні стратегічних і оперативних цілей соціально-економічного розвитку й відповідних до них основних завдань;
- розробленні основних програм та проєктів у пріоритетних галузях господарювання та створенні календарного плану їх реалізації;
- проведенні стратегічної екологічної оцінки Стратегічного плану;
- громадському обговоренні, схваленні та затвердженні Стратегії.

1. Опис основних тенденцій та проблем соціально-економічного розвитку

1.1 Загальна характеристика Коростенської міської територіальної громади

1.1.1 Географічне розташування, суміжні території, адміністративно-територіальний поділ

Коростенська міська територіальна громада входить до складу Коростенського району Житомирської області та має в своєму складі 44 населені пункти.

Географічно територія Коростенської громади розташована у північній частині Житомирської області та межує з територіальними громадами: на півдні та західному півдні – із Ушомирською; на півдні та східному півдні – із Іршанською; на південному сході – із Чоповицькою; на сході – із Малинською; на північному сході та на півночі – із Народицькою; на півночі – з Овруцькою; на заході – із Лугинською.

Через територію громади проходять важливі автомобільні та залізничні магістралі, завдяки чому населені пункти громади знаходяться у центрі перетину потужних транспортних вузлів.

- Міжнародна автомобільна дорога М-21 Виступовичі – Житомир – Могилів-Подільський (через місто Вінницю), що проходить через місто Коростень, прямує у південному напрямку з північно-східного кордону області із Білоруссю;

- Міжнародна автомобільна дорога М-07 Київ – Ковель – Ягодин (на місто Люблін) з під'їздами до автотерміналів на контрольно-пропускних пунктах Ягодин №2 та Ягодин №3 на кордоні з Польщею (європейський автомобільний маршрут Е373);

- Регіональна автомобільна дорога Р-49 Васьковичі – Шепетівка;

- Територіальна автомобільна дорога Т-06-13 Коростень – (М-07) через Кожухівку з'єднує міжнародні автомобільні дороги М-21 та М-07;

- Територіальна автомобільна дорога Т-06-04 Коростень – Народиці.

Місто Коростень є значним залізничним вузлом на перехресті залізничних магістралей усіх основних напрямів слідування відносно власного географічного розташування: Київ, Львів, Івано-Франківськ, Чернігів, Бахмут, Ужгород, Лисичанськ. Приміське залізничне сполучення населених пунктів громади представлено залізничними магістралями у західному, північно-східному та південно-східному напрямках.

Відстань від адміністративного центру громади (місто Коростень) до Житомирського пасажирського залізничного вокзалу становить 90 км; до державного кордону з Білоруссю – 98 км; до державного кордону з Польщею – 360 км.

Відстань від міста Коростень до залізничного пасажирського вокзалу міста Києва становить 160 км, до міжнародного аеропорту «Київ» - 160 км та до міжнародного аеропорту «Бориспіль» – 196 км.

Коростенська громада має потужне привабливе розгалужене транспортне сполучення, що утворюються залізничними вузлами та перетином значних автомобільних магістралей міжнародного, регіонального та територіального значення, які сприяють розвитку пасажирських та вантажних перевезень. В свою чергу привабливе географічне розташування та мобільність транспортного пересування впливають на активну міграцію населення з території громади в більш розвинені та інфраструктурно привабливі регіони.

Адміністративним центром громади є місто Коростень, що розташоване на південному заході території громади та має статус міста обласного значення. Загальна площа громади складає 80,73 тис. га із чисельністю населення 72 797 жителів, у тому числі у місті Коростень – 62 285 жителів, у сільських населених пунктах – 10 512 жителів.

Адміністративно-територіальний устрій Коростенської громади

Адміністративно-територіальна одиниця	Чисельність населення, осіб			Площа, тис. га
	01.01.2002	01.01.2020	01.01.2021	
Коростенська міська рада	66 669	62 833	62 285	4,23
місто Коростень	66 669	62 833	62 285	
Бехівський старостат	717	644	644	3,95
село Бехи	551	528	528	
село Вороневе	166	116	116	
Васьковицький старостат	1 118	900	863	4,51
село Васьковичі	1 118	900	863	
Грозинський старостат	2 500	2 091	2 022	6,33
село Сингаї	608	506	497	
село Немирівка	231	151	150	
село Грозине	1 223	1 028	991	
село Шатрище	438	406	384	
Дідковицький старостат	1 209	625	621	11,97
село Дідковичі	531	265	262	
село Булахівка	13	2	2	
село Межирічка	233	126	122	
село Барди	53	12	12	
село Сарновичі	379	220	223	
Каленський старостат	940	539	539	6,90
село Каленське	467	325	326	
село Корма	125	71	73	
село Мединівка	243	109	112	
село Великий Ліс	105	34	28	
Кожухівський старостат	789	628	633	4,25
село Кожухівка	359	301	292	
село Клочеве	188	129	143	
селище Сокорики	242	198	198	
Малозубівщинський старостат	753	777	784	2,52
село Мала Зубівщина	530	616	598	
село Зубівщина	223	161	186	
Михайлівський старостат	1 260	948	936	7,01
село Михайлівка	1 161	948	936	
село Плещівка	99	0	0	
Стремигородський старостат	900	557	558	3,66
село Стремигород	531	352	357	
село Діброва	148	97	95	
село Болярка	66	28	26	
село Майданівка	155	80	80	
Ходаківський старостат	1 081	635	634	11,21
село Ходаки	270	225	230	
село Субине	71	40	34	
село Горбачі	50	35	39	
село Берестовець	284	173	170	
село Обиходи	230	23	23	
село Обиходівка	0	41	40	
село Купеч	176	98	98	
Холосненський старостат	1 013	721	707	5,75
село Холосне	520	426	414	
село Злобичі	362	218	221	
село Нивки	131	77	72	
Хотинівський старостат	1 886	1 634	1 571	8,44
село Хотинівка	512	477	475	
село Соболівка	141	91	78	
село Розтяжин	158	137	126	
село Домолоч	138	95	87	

Адміністративно-територіальна одиниця	Чисельність населення, осіб			Площа, тис. га
	01.01.2002	01.01.2020	01.01.2021	
село Іскорость	281	254	258	
село Новаки	656	580	547	
Всього по громаді	80 835	73 532	72 797	80,73

Найбільшими за чисельністю серед сільських населених пунктів є Грозинський (2022 жителя), Хотинівський (1571 житель), Михайлівський (936 жителів) старостати. Найменшими за чисельністю населення є Дідковицький (621 житель), Стремигородський (558 жителів), Каленський (539 жителів) старостати. Місто Коростень є третім за чисельністю населення серед міст Житомирської області після міста Житомир (263 507 жителів), міста Бердичів (73 999 жителів).

Частка площі Коростенської територіальної громади в загальній площі Коростенського району (1 094,5 тис. га) складає 1,04%.

Щільність населення Коростенської громади

Адміністративно-територіальна одиниця	Чисельність населення, осіб	Площа, км ²	Щільність населення, осіб/км ²
Коростенська міська рада	62 285	42,31	1 472
<i>міське населення</i>	<i>62 285</i>	<i>42,31</i>	<i>1 472</i>
Бехівський старостат	644	39,50	16
Васьковицький старостат	863	45,04	19
Грозинський старостат	2 022	63,33	32
Дідковицький старостат	621	119,73	5
Каленський старостат	539	69,01	8
Кожухівський старостат	633	42,53	15
Малозубівщинський старостат	784	25,19	31
Михайлівський старостат	936	70,12	13
Стремигородський старостат	558	36,60	15
Ходаківський старостат	634	112,10	6
Холосненський старостат	707	57,44	12
Хотинівський старостат	1 571	84,41	19
<i>сільське населення</i>	<i>10 512</i>	<i>765,00</i>	<i>14</i>
Всього по громаді	72 797	807,31	90

Загальний показник щільності населення Житомирській області, включаючи міське та сільське населення, становить 40 жителів/км² (чисельність населення області на 01.01.2021 рік – 1 195 495 жителів; площа території області – 29 827 км²). Щільність населення Коростенської громади значно більша за відповідний обласний показник та становить 90 жителів/км². Критичною є щільність населення Дідковицького (5 жителів/км²), Каленського (8 жителів/км²), Ходаківського (6 жителів/км²) старостатів.

Розселення населення громади неоднорідне. Населені пункти з більш сприятливим соціально-економічним середовищем, розвинутою промисловістю відрізняються вищим рівнем щільності населення. Щільність міського населення Коростенської громади становить 1 472 жителя; сільського населення – 14 жителів/км².

Суттєвий вплив на щільність населення мають у тому числі природні фактори – найменша густота населення характерна для районів з суттєвою часткою площ сільськогосподарського, лісового призначення.

Низька урбанізація та низька щільність населення особливо сільської місцевості створює несприятливі умови та розширює проблеми розвитку територій, пов'язаних з обмеженістю людського капіталу.

1.1.2 Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів та гідрологія

Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів

За структурно-геологічною основою ландшафтні особливості території громади відповідають властивостям архейсько-протерозойського кристалічного або метаморфічного морфогенетичного типу рельєфу. Територія має вигляд хвилястої рівнини з надзаплавними терасами льодовикових і воднольодовикових рівнин вздовж границі поширення максимального заледеніння (моренно-зандрові та зандрові рівнини).

Зональний тип ландшафтів території відноситься до мішано-лісового Полісся. Ґрунти та їх материнські породи Полісся сформовані переважно на льодовикових та водно-льодовикових відкладах. Близьке розташування кристалічних порід до поверхні землі обумовлює розвиток процесів заболочування, які уповільнюють ґрунтоутворення на Поліссі, що призводить до формування в низинах торф'яників торф'яно-болотних ґрунтів. На підвищених ділянках місцевості та на ділянках з потужним шаром льодовикових наносів відбуваються процеси формування дерново-підзолистих піщаних та супіщаних ґрунтів з кислою реакцією ґрунтового розчину.

Ґрунтовий покрив земель за рівнем забезпеченості азотом, фосфором та калієм є дуже низьким, що дозволяє віднести землі до середньо- та малородючих за критерієм оцінки середньої багаторічної врожайності груп зернових культур.

Нинішній стан ґрунтів сільськогосподарських угідь є достатньо проблемним. Ерозія, зменшення вмісту гумусів, засолення, закислення, ущільнення ґрунтів є дуже поширеним явищем на землях території громади.

За еколого-агрохімічним станом ґрунтового покриву сільськогосподарських угідь території громади оцінені у 32 бали (за стобальною шкалою); Житомирської області оцінені у 37 балів; загальний показник еколого-агрохімічного рівня по Україні – 55 балів. Значення еколого-агрохімічної оцінки ґрунтового покриву сільськогосподарських угідь громади є нижчим у порівнянні з відповідним показником Житомирської області (на 15,6%) та України (на 71,9%).

Через дію різних природних, а здебільшого антропогенних факторів, на значних площах земель сільськогосподарського призначення, спостерігається погіршення якісного стану ґрунтового покриву, чому сприяє вирощування нерайонованих сировинних культур (соняшник, кукурудза) на ґрунтах з низькими показниками природної родючості.

Гідрологія

Місто Коростень розташоване на березі річки Уж (правої притоці річки Прип'ять), що умовно розділяє місто та територію громади на правий та лівий береги.

Річка Уж бере початок на території Ємільчинського району Житомирської області та впадає в річку Прип'ять на південно-східній околиці міста Чорнобиль. Уж протікає в межах Житомирської та Київської областей. Загальна довжина річки – 256 км, у тому числі в межах Житомирської області – 162 км із загальною площею водозбору в межах області – 6016 км².

Для міста Коростень річка Уж, (у тому числі її поверхневі води та підземні води) є основною водною артерією та основним джерелом водопостачання жителів та підприємств (установ, організацій). Для сільських населених пунктів основними джерелами постачання води для життєзабезпечення та промислових потреб є басейни річки Уж та її притоки. Щільність річкової мережі коливається від 0,3 до 0,4 км на 1 км² загальної площі території громади.

В межах Коростенської громади протікають річки, що відносяться до басейну річки Уж, найбільшими з яких є: Кремно, Шестень, Синявка, Моства, Жабеч, Олешня, Могилянська, Лозниця, Саженка й інші та чисельні струмки, які потребують розчистки та благоустрою. Деякі ділянки, що розташовані в заплавах річок осушуються за допомогою мережі осушувальних каналів, канав та дренажу.

На річці функціонує ряд водорегулюючих гідротехнічних споруд, більшість з яких потребують реконструкції та модернізації. Руйнування гідротехнічних споруд може призвести до обміління річки, активізації ерозійних процесів, погіршення санітарно-епідемічного стану в населених пунктах та басейну річки, відсутності зон відпочинку населення.

Поверхневі води виконують взаємопов'язані функції водопостачання та приймача стічних вод. Погіршення технічного стану діючих очисних споруд впливає на зниження якості поверхневих вод та збільшення скидів неочищених або недостатньо очищених стічних вод.

Модуль експлуатаційних запасів підземних вод становить від 1,0 до 0,5 літра/секунду на 1 км². Основний іонний склад і мінералізація вод верхніх частин земної кори (до глибини розкриття свердловинами) представлений гідрокарбонатними, кальцієвими, залізистими складовими із мінералізацією до 1 г/л, що є найнижчим показником складу поверхневих вод по Україні. Води є помірно-жорсткими; вміст йоду в ґрунтових водах низький – від 2 до 3 мг/л.

Населені пункти громади знаходяться у межах територій схильних до максимального по Україні інтенсивного ступеня підтоплення.

1.1.3 Природно-ресурсний потенціал, кліматичні умови

Мінерально-сировинний потенціал

Мінерально-сировинний потенціал громади представлений покладами металічних та неметалічних корисних копалин. На території громади суб'єктам господарської діяльності надано 6 спеціальних дозволів на користування надрами.

Металічні корисні копалини представлені покладами апатит-ільменітових руд. Видобуток сировини сприятиме зменшенню дефіциту у забезпеченні ільменітовим концентратом діючих підприємств України з виробництва титанових пігментів, та отриманню за сучасними економічно ефективними та енергозберігаючими технологіями, з дотриманням санітарних та природоохоронних заходів, дефіцитного для держави апатитового концентрату, рідкісноземельних металів, ванадію і скандію.

Родовище Стремизгородське, розташоване на південному сході від села Діброва на околиці державних земель лісгосподарського призначення ДП «Коростенський лісгосп АПК» у південному напрямку від села Болярка. Унікальність родовища полягає у значних покладах апатит-ільменітових руд та визначається одним з найбільших у світі.

Родовище знаходиться на стадії розроблення. Апатитові та ільменітові концентрати використовуються як сировина для потреб хіміко-металургійної промисловості; супутні корисні копалини – як сировина для цементної та будівельної промисловості.

Неметалічні корисні копалини представлені покладами нерудних корисних копалин для забезпечення будівельної галузі, а саме гранітом, гнейсом, лабрадоритом, суглинком, піском та супутніми копалинами цегельно-черепичної сировини.

Родовища, що розробляються

Родовище Дідковицьке – родовище покладів граніту рожевого із наявністю супутніх корисних копалин у вигляді покладів граніту порушеного вивітрюванням, що розташоване у східному напрямку від села Межирічка у південно-західному напрямку від

села Дідковичі. Спеціальний дозвіл на користування надрами був виданий 25.10.2000 року №2295 (із продовженням терміну) ТОВ «Кар'єр «Дідковичі».

Родовище Бехівське - родовище покладів граніту, що розташоване у південному напрямку від села Васьковичі на північний схід від села Бехи. Спеціальний дозвіл на користування надрами був виданий 27.10.1998 року №1626 (із продовженням терміну) ПрАТ «Бехівський спеціалізований кар'єр».

Родовище Коростенське (Стремигородське) - родовище покладів граніту, що розташоване у південно-східному напрямку від міста Коростень. Спеціальний дозвіл на користування надрами був виданий 16.09.1996 року №634 (із продовженням терміну) ПрАТ «Коростенський кар'єр».

Родовище Бехівське - родовище покладів гранодіориту, що розташоване у північно-західному напрямку від села Бехи. Спеціальний дозвіл на користування надрами був виданий 26.11.2002 року №2846 (із продовженням терміну) ТОВ «Бехівський гранітний кар'єр».

Родовище Васьковицьке – родовище покладів лабрадориту із наявністю супутніх корисних копалин у вигляді покладів лабрадориту порушеного вивітрюванням, що розташоване у східному напрямку від села Васьковичі на схід від села Межирічка. Спеціальний дозвіл на користування надрами був виданий 31.03.1998 року №1291 (із продовженням терміну) ТОВ «Ірша-Граніт».

Родовища, спеціальний дозвіл на використання надр яких анульовано

Родовище Межирічське – родовище покладів граніту рожевого із наявністю супутніх корисних копалин у вигляді покладів граніту порушеного вивітрюванням, що розташоване у східному напрямку від села Межирічка у західному напрямку від села Дідковичі. Родовище розроблялось КП «Кіровгеологія». Загальні запаси налічують 1 287,4 тис. м³ граніту рожевого.

Родовище Сарновицьке – родовище покладів граніту із наявністю супутніх корисних копалин у вигляді покладів граніту, порушеного вивітрюванням, що розташоване у північному напрямку від села Сарновичі. Родовище розроблялось ТОВ «Гранітекспо». Загальні запаси налічують 501,0 тис. м³ граніту рожево-сірого.

Родовище Домолоцьке – родовище покладів граніту, що розташоване у північно-західному напрямку від села Домолоч. Родовище розроблялось ТОВ «Кам'яний моноліт». Загальні запаси налічують 16 208 тис. м³ граніт.

Родовище Іскорость – родовище покладів граніту, що розташоване у південно-західному напрямку від села Іскорость. Родовище розроблялось ТОВ «Хутірський каменяр». Загальні запаси налічують 5 560 тис. м³ граніту.

Родовище Борцівське – родовище покладів граніту та піску, що розташоване у північно-східному напрямку від північних околиць міста Коростень. Родовище розроблялось ТОВ «Коростенський спецкар'єр №1». Загальні запаси налічують 8 076 тис. м³ граніту.

Родовище Новомихайлівське – родовище покладів граніту, що розташоване у південному напрямку від села Михайлівка. Родовище розроблялось ТОВ «Новомихайлівський кар'єр». Загальні запаси налічують 4 541 тис. м³ граніту.

Родовище Бехівське 2 – родовище покладів граніту, що розташоване у західному напрямку від села Бехи. Родовище розроблялось ДП «Управління промислових підприємств державної адміністрації залізничного транспорту України». Загальні запаси налічують 7 443,76 тис. м³ граніту.

Родовище Коростенське – родовище покладів каоліну первинного, суглинку та піску, що розташоване у південно-східному напрямку від міста Коростень. Родовище розроблялось ТОВ «Цегельний завод». Загальні запаси налічують 701,0 тис. м³ каоліну; 1 110,0 тис. м³ суглинку; 92,0 тис. м³ піску.

Родовища, що не розробляються

Структура родовищ з покладами сировини для будівельної галузі, що не розробляються

Родовище	Розташування	Корисна копалина	Загальні запаси, тис м³
Холоснівське	у північному напрямку від села Холосне	граніт	347
Північно-Плещівське	на півночі села Плещівка	граніт	10 528
Плещівське	у західному напрямку від села Плещівка	граніт	26 095
Дмитрівське	у південно-західному напрямку від села Плещівка	граніт	11 425
Михайлівське 1	у північно-східному напрямку від села Сокорики	граніт сірий	9 412
Михайлівське 1 (Ділянка Олександрівська)	у південно-східному напрямку від села Михайлівка	граніт рожево-сірий	9 725
Михайлівське 1 (Ділянка Андріївська)	у південно-східному напрямку від села Беги на північ від села Вороневе	граніт, габро	9 923
Михайлівське 1 (Ділянка Миколаївська)	у південно-східному напрямку від села Сокорики на північ від міста Коростень	граніт сірий	8 335
Бехівське (Ділянка 2)	на північ від села Сокорики у західному напрямку від села Беги	граніт, гранодіорит, діорит	3 165
Лозницьке	у північно-східному напрямку від села Межирічка, у західному напрямку від села Дідковичі	граніт рожевий граніт порушений вивітрюванням	2 296
Розтяжинське	у північно-східному напрямку від села Розтяжин	суглинок	17
Михайлівське (Бехівське)	на сході від села Михайлівка	гнейс	3 854
Пашинське	на півночі міста Коростень	гнейс	7 195

Лісовий фонд

Лісові ресурси громади представлені землями лісового фонду, що знаходяться у віданні:

- Державного підприємства «Коростенське лісомисливське господарство» та його структурних підрозділів: Бехівського лісництва та Шершнівського лісництва (в межах територій Хотинівського та Холосненського старостатів). Відповідно до даних Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру площа земель лісового фонду Бехівського лісництва складає 7 602 га, Шершнівського лісництва, що розташовані на території Коростенської територіальної громади – 965 га;

- Дочірнього підприємства «Коростенський лісгосп АПК» Житомирського обласного комунального агролісогосподарського підприємства «Житомироблагроліс». Відповідно до плану управління підприємством на 2021 рік площі земель лісового фонду Коростенського лісництва, що розташовані на території громади, складають 8 617,2 га.

Загальний запас стовбурової деревини становить понад 200 млн. м³. Щорічний обсяг рубок головного користування по землях ДП «Коростенське лісомисливське господарство» становить близько 15,01 тис.м³, у тому числі: сосна - 7,46 тис. м³; дуб - 2,52 тис. м³; береза - 3,71 тис. м³; вільха - 0,44 тис. м³; осика - 0,88 тис. м³. Щорічний обсяг рубок ДП «Коростенський лісгосп АПК» головного користування запроектовано на рівні 34,28 тис. м³ на площі, що представлена рекреаційно-оздоровчими, захисними та

експлуатаційними лісами. Щорічний обсяг рубок формування та оздоровлення лісів запроектовано на рівні 57,64 тис. м³.

Структура земель для ведення лісового господарства

Адміністративно-територіальна одиниця	Площа земель лісового фонду, тис. га	Загальна площа території, тис. га	Частка земель лісового фонду, %
Коростенська громада	16,22	80,73	20,10
ДП "Коростенське лісомисливське господарство"	7,60		
ДП "Коростенський лісгосп АПК"	8,62		
Житомирська область	1 127,00	2 982,70	37,80

Частка земель лісового фонду Коростенської територіальної громади в загальній площі території складає 20,1%, що є значно нижчою відповідного показника по Житомирській області (37,8%) на 46,8%.

Політика в області лісового господарства та лісокористування має бути направлена на використання лісових ресурсів виключно до їх цільового призначення, базуватись на принципах невиснажливості, раціональності та безперервності, розробці та проведенні комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів щодо зменшення фактів незаконного вирубування деревини, розробленні системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання.

Природно-заповідний фонд

Природно-заповідний фонд Коростенської міської територіальної громади, представлений унікальними та найкраще збереженими природними територіями та об'єктами виключно місцевого значення, що включає 2 ландшафтних заказника, 2 гідрологічних заказника, 1 лісовий заказник, 1 дендрологічний парк місцевого значення, 3 геологічні пам'ятки природи. Об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення на території громади відсутні.

Відповідно до реєстру об'єктів природно-заповідного фонду Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України загальна площа територій природно-заповідного фонду Коростенської міської територіальної громади становить 2 738,3 га.

Об'єкти природно-заповідного фонду Коростенської громади

Об'єкт природно-заповідного фонду місцевого значення	Загальна площа, га	у тому числі			Охоронний статус
		площі, що знаходяться у віданні ДП "Коростенське лісомисливське господарство", га	площі, що знаходяться у віданні ДП "Коростенський лісгосп АПК", га	площі, що знаходяться у віданні інших землекористувачів, га	
Ландшафтний заказник місцевого значення «Михайловичі»	139,6	139,6			Рішення Житомирської обласної ради від 14.11.2008 року №665
Ландшафтний заказник місцевого значення "Полігон"	2 293,3	2 293,3			Рішення Житомирської обласної ради від 08.09.2010 року №1163

Гідрологічний заказник місцевого значення «Хвощове болото»	11,6	11,6	Рішення Житомирської обласної ради від 14.11.2008 року №665	
Гідрологічний заказник місцевого значення «Лозанове»	14,6	14,6	Рішення Житомирської обласної ради від 14.11.2008 року №665	
Лісовий заказник місцевого значення «Межиріччя»	274,0	274,0	Рішення Житомирської обласної ради від 11.06.2010 року №1138	
Дендрологічний парк місцевого значення «Еліта»	4,8	4,8	Рішення Житомирського обласного виконавчого комітету від 01.02.1988 року №27	
Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Ольжині купальні»	0,2	0,2	Рішення Житомирського обласного виконавчого комітету від 20.11.1967 року №612	
Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Баранячі лоби»	0,1	0,1	Рішення Житомирського обласного виконавчого комітету від 20.11.1967 року №610	
Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Велитенські котли»	0,1	0,1	Рішення Житомирського обласного виконавчого комітету від 20.11.1967 року №611	
Загальна площа	2 738,3	2 459,1	274,0	5,2

- *Ландшафтний заказник місцевого значення «Михайловичі»* розташований на площах Бехівського лісництва у західному напрямку від села Сокорики на північ від села Кожухівка. Заказник є об'єктом збереження ділянки відкритого автотрофного обводненого болота з високою повнотою та продуктивністю насаджень і багатою та різноманітною рослинністю, деякі представники якої занесені до Червоної книги України.

- *Ландшафтний заказник місцевого значення «Полігон»* розташований на територіях Бехівського лісництва у західному напрямку від села Васьковичі на північний захід від села Михайлівка. Заказник є об'єктом збереження ділянки з комплексом соснових, сосново-березових, вільхових лісів із незначними лісоболотними мезотрофними комплексами з багатою та різноманітною рослинністю та тваринним світом, деякі представники якого занесені до Червоної книги України.

- *Гідрологічний заказник місцевого значення «Хвощове болото»* розташований на територіях Бехівського лісництва у західному напрямку від села Васьковичі на північний

захід від села Михайлівка. Заказник є об'єктом збереження ділянки обводненого відкритого мезотрофного болота з багатою та різноманітною рослинністю та тваринним світом, деякі представники якого занесені до Зеленої книги України, Червоної книги України. На території заказника зустрічаються популяції диких промислових копитних звірів.

- *Гідрологічний заказник місцевого значення «Лозанове»* розташований на територіях Бехівського лісництва у західному напрямку від села Васьковичі на північний захід від села Михайлівка. Заказник є об'єктом збереження ділянки обводненого відкритого мезотрофного болота з багатою та різноманітною рослинністю, деякі представники якої занесені до Червоної книги України.

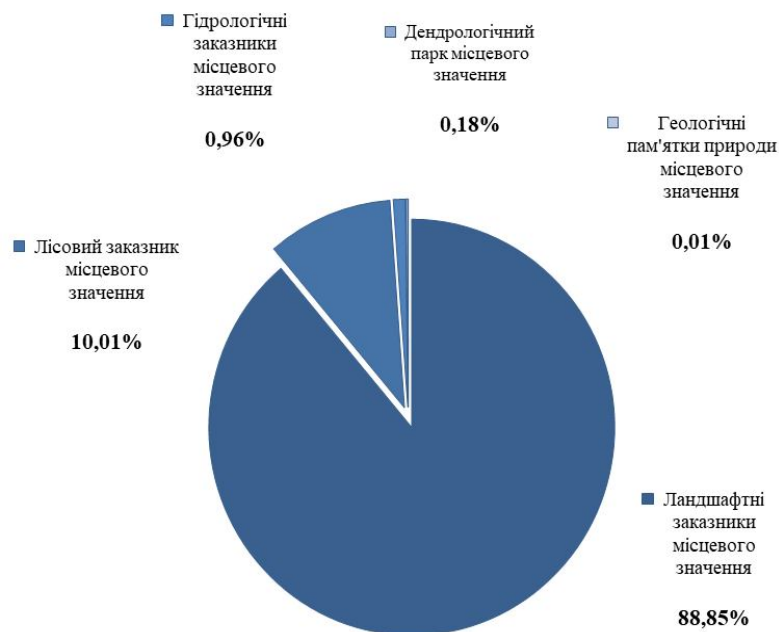
- *Лісовий заказник місцевого значення «Межиріччя»* розташований на територіях Коростенського лісництва у південно-східному напрямку від села Межирічка у межиріччі річок Уж, Шестень та Лозниця. Заказник є об'єктом збереження ділянки невеликих лісових масивів, гранітних скель на берегах річок, заплав, порослих різноманітною вологолюбною рослинністю, деякі представники якої є рідкісними.

- *Дендрологічний парк місцевого значення «Еліта»* розташований в межах села Грозине у східному напрямку від міста Коростень. Парк є об'єктом збереження ділянки із лісовими насадженнями різноманітних рослин, у тому числі лип серцелистих, серед яких 15 екземплярів належать до старовікових (100 – 180 років) з обхватами стовбурів 143 – 260 см.

- *Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Ольжині купальні»* розташована в міському парку культури та відпочинку «Древлянський» міста Коростень на березі річки Уж. Пам'ятка є об'єктом збереження ділянки із мальовничими скелями та валунами на березі річки Уж, що представляють собою два великі брили рожевого граніту з овальними заглибленнями напівприкритими водою.

- *Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Баранячі лоби»* розташована в міському парку культури та відпочинку «Древлянський» міста Коростень на березі річки Уж. Пам'ятка є об'єктом збереження ділянки групи мальовничих скель та валунів на березі річки Уж, що представляють собою великі брили червоного граніту ранньопротерозойської ери.

- *Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Велитенські котли»* розташована в міському парку культури та відпочинку «Древлянський» міста Коростень на березі річки Уж. Пам'ятка є об'єктом збереження ділянки групи мальовничих скель на березі річки Уж, що представляють собою великі брили червоного граніту ранньопротерозойської ери.

Структура площ об'єктів природно-заповідного фонду

Створення нових / розширення існуючих територій і об'єктів природно-заповідного фонду Коростенської міської територіальної громади у 2021 році не передбачено.

Визначення коефіцієнтів заповідності

Показник	Площа, тис. га	Показники		
		2016	2019	2020
Загальна площа Житомирської області, тис. га	2 982,70			
Загальна площа території Коростенської громади, тис. га	80,73			
Загальна площа об'єктів природно-заповідного фонду, тис. га		2,738	2,738	2,738
Частка заповідних земель у загальній площі області, %		0,092	0,092	0,092
Частка заповідних земель у загальній площі громади, %		3,392	3,392	3,392

За період з 2010 року на території Коростенської громади не було створено нових чи розширено існуючих територій і об'єктів природно-заповідного фонду.

Водні ресурси

Джерелом водопостачання населення та галузей економіки є поверхневі води, що складають близько 81% та підземні води – близько 19%. Поверхневі водні ресурси формуються в основному із місцевого стоку у річковій мережі переважно на власній території, за рахунок атмосферних опадів, а також транзитного стоку, який надходить із суміжних територій.

Гідрографічна сітка густа; в структурі гідрографічної сітки громади великих річок немає. Водні ресурси представлені середньою річкою – Уж, що є правою притокою Прип'яті (впадає у Київське водосховище). Довжина річки Уж у межах Коростенської громади становить близько 45 км. Мінералізація води річки Уж в середньому під час весняної повені становить 126 мг/дм³, під час літньо-осінньої – 198 мг/дм³, під час зимової – 214 мг/дм³.

В межах Коростенської громади протікають річки, що відносяться до басейну річки Уж, найбільшими з яких є: Кремно, Шестень, Синявка, Моства, Жабеч, Олешня,

Могилянська, Лозниця, Саженька й інші та чисельні струмки, які потребують розчистки та благоустрою.

Водосховища на території громади відсутні. Наявність ставків дозволяє певною мірою здійснювати сезонний перерозподіл стоку, створювати необхідні запаси води, забезпечувати потреби населення і галузей економіки у водних ресурсах. Більшість ставків розташовані на малих річках та струмках, внаслідок чого їх водний стік зарегульований на 30-60%. Відповідно до даних Басейнового управління водних ресурсів річки Прип'ять на території Коростенської громади налічують 30 ставків.

Структура водних об'єктів (ставків) Коростенської громади

Назва ставка / місце розташування	Басейн річки	Площа, га	Максимальна глибина, м	Об'єм, тис. м ³
Немирівка	Синявка	22,4	4,7	250,0
Купеч	Моства	26,3	4,0	348,0
Хотинівка	Синявка	5,3	1,7	80,0
місто Коростень (водозабір технічної води)	Уж	16,2	4,0	362,0
місто Коростень (водозабір питної води)	Уж	19,5	4,0	475,0
Воронево	Уж	15,1	2,0	320,0
Васьковичі	Шестень	3,6	2,0	23,0
Барди	Уж	107,0	6,0	1 280,0
Дідковичі	Лозниця	1,2	1,5	15,3
Межирічка	Уж	4,0	2,0	59,0
Ходаки (Горбачі)	Моства	6,2	1,5	43,0
Каленське	Моства	8,0	4,5	97,0
Кожухівка	Кремно	2,0	1,2	17,7
Мала Зубівщина	Моства	2,9	1,4	38,0
Мала Зубівщина	Моства	5,7	1,4	72,0
Мала Зубівщина	Моства	12,6	1,8	108,0
Зубівщина	Моства	7,8	2,5	86,0
Михайлівка	Шестень	25,0	1,3	197,0
Берестовець	Лозниця	2,4	3,5	26,2
Берестовець	Лозниця	2,0	1,6	15,4
Сарновичі	Олешня	3,0	1,5	40,0
Сарновичі	Уж	4,2	2,0	79,3
Грозине	Синявка	20,5	2,0	186,0
Грозине	Синявка	10,7	2,4	114,0
Злобичі	Злобич	9,5	2,0	90,0
Холосне	Злобич	5,5	1,8	14,3
Новаки	Синявка	5,3	2,5	68,0
Новаки	Синявка	1,0	1,2	12,0
Новаки	Синявка	1,1	1,5	14,0
Новаки	Синявка	4,6	2,0	56,0
Всього по громаді		360,6	71,5	4 586,2

Відповідно до даних Басейнового управління водних ресурсів річки Прип'ять Державного агентства водних ресурсів України на 01.07.2021 року два водні об'єкти громади надані в орендне користування, а саме: ставок за межами села Кожухівка басейну річки Кремно загальною площею 2,0 га; ставок в селі Купеч басейну річки Моства загальною площею 26,3 га.

Кліматичні умови

Клімат на території громади помірно-континентальний. Середня річна температура становить від 6 до 7°. Середня багаторічна температура найхолоднішого місяця (січня) становить -6°, найтеплішого (липня) – від +17° до +19°. Найсильніші морози спостерігаються у січні та лютому і досягають до -30°. Безморозний період коливається від 150 до 170 днів, період з середньодобовими температурами вище 0° - від 240 до 260 днів. Вегетаційний період (дні з середньою температурою повітря вище +5°) продовжується з початку другої декади квітня до третьої декади жовтня.

Протягом року випадає 550-600 мм опадів, максимум яких припадає на літні місяці.

Сніговий покрив на більшості території рівномірний (10 – 30 см) і триває 95-110 днів, але нестійкий через часті відлиги. В цілому він достатній для захисту озимини від вимерзання і накопичення ґрунтової вологи. Характерними є стійкі відлиги, коли температура повітря підвищується до +10°, а сніговий покрив повністю зникає.

Початок весняного сезону, який характеризується переходом середньої добової температури через 0° у бік зростання, відбувається в середині березня.

Літо починається з кінця травня і закінчується на початку вересня. У середньому літній період достатньо теплий і вологий: середні місячні температури всіх літніх місяців перевищують +18°, за цей період випадає 200-250 мм опадів, тобто 40 % їх річної норми.

Вересень в основному сухий і сонячний, але пізніше збільшується хмарність, частіше починає дощити, що має важливе значення для передзимового зволоження ґрунту і нагромадження в ньому вологи.

На кінець осені посилюється циклонічна діяльність, що характеризується тривалими дощами. Наприкінці листопада по всій території може утворитися сніговий покрив, хоча снігопади зрідка можливі протягом всієї осені.

1.1.4 Наявність містобудівної документації

Містобудівна документація міста Коростень розроблена у 2015 році Державним підприємством УДНДІПМ «Дніпромiсто», що передбачала «Внесення змін до генерального плану міста Коростень Житомирської області» та «План зонування (зонінг) міста Коростень Житомирської області». Основна мета розроблення проєкту передбачає внесення змін до генерального плану міста Коростень в частині зміни функціонального призначення окремих територій і приведення у відповідність до даних земельного кадастру (на 01.01.2016 року) та містобудівної ситуації, що склалась; коригування вулично-дорожньої мережі; внесення змін до генерального плану міста Коростень за пропозиціями Коростенської міської ради; приведення затвердженого генерального плану міста Коростень у відповідність до чинного законодавства та нормативної бази містобудування; розроблення плану зонування території (зонінгу) міста Коростень з урахуванням проєкту внесення змін до генерального плану міста Коростень. Основні показники генерального плану визначені на розрахунковий етап до 01.01.2026 року. Строк дії генерального плану не обмежується.

Наявність містобудівної документації населених пунктів громади

Адміністративно-територіальна одиниця	Наявність містобудівної документації
<i>Бехівський старостат</i>	
с. Бехи	Проект планування та забудови 1972 р.
с. Воронево	Проект планування та забудови 1984 р.
<i>Васьковицький старостат</i>	
с. Васьковичі	Проект планування та забудови 1971 р.
<i>Грозинський старостат</i>	
с. Сингаї	Проект планування та забудови 1971 р.
с. Немирівка	Проект планування та забудови 1968 р.

Адміністративно-територіальна одиниця	Наявність містобудівної документації
с. Грозине с. Шатрище	Проект планування та забудови с. Грозине, с. Сингаї 1979 р. Проект планування та забудови сіл Сингаї, Купеч, Шатрище 1978 р.
<i>Дідковицький старостат</i>	
с. Дідковичі	Проект планування та забудови 1971 р.
с. Булахівка	-
с. Межирічка	Проект планування та забудови 1968 р.
с. Барди	-
с. Сарновичі	-
<i>Каленський старостат</i>	
с. Каленське	Проект планування та забудови 1968 р.
с. Корма	-
с. Мединівка	Проект планування та забудови 1970 р.
с. Великий Ліс	-
<i>Кожухівський старостат</i>	
с. Кожухівка	Проект планування та забудови 1983 р.
с. Ключеве	Проект планування та забудови 1983 р.
с. Сокорики	-
<i>Малозубівщинський старостат</i>	
с. Мала Зубівщина	Проект планування та забудови 1973 р.
с. Зубівщина	Проект планування та забудови 1973 р.
<i>Михайлівський старостат</i>	
с. Михайлівка	Проект планування та забудови 1982 р.
с. Плещівка	-
<i>Стремгородський старостат</i>	
с. Стремгород	Проект планування та забудови 1968 р.
с. Діброва	Проект планування та забудови 1975 р.
с. Болярка	-
с. Майданівка	Проект планування та забудови 1973 р.
<i>Ходаківський старостат</i>	
с. Ходаки	Проект планування та забудови 1968 р.
с. Субине	-
с. Горбачі	-
с. Берестовець	Проект планування та забудови 1975 р.
с. Обиходи	Проект планування та забудови 1970 р.
с. Обиходівка	-
с. Купеч	Проект планування та забудови сіл Сингаї, Купеч, Шатрище 1978 р.
<i>Холосненський старостат</i>	
с. Холосне	Проект планування та забудови 1968 р.
с. Злобичі	Проект планування та забудови 1970 р.
с. Нивки	Проект планування та забудови 1975 р.
<i>Хотинівський старостат</i>	
с. Хотинівка	Проект планування та забудови 1966 р.
с. Соболівка	Проект планування та забудови 1975 р.
с. Розтяжин	Проект планування та забудови 1974 р.
с. Домолоч	-
с. Іскорость	Проект планування та забудови 1975 р.
с. Новаки	Проект планування та забудови 1969 р.

Рішенням п'ятдесят шостої сесії VII скликання Кожухівської сільської ради Коростенського району Житомирської області від 25.09.2020 року №592 був затверджений новий генеральний план та план зонування території села Кожухівка.

Населені пункти громади потребують розроблення оновлення містобудівної документації. Містобудівна документація оновлюється у зв'язку із необхідністю розвитку нової житлової забудови, закладів культурно-побутового обслуговування населення, покращення існуючого функціонального зонування території населеного пункту, удосконалення вулично-дорожньої мережі та інженерної інфраструктури; приведення

містобудівної документації у відповідність із вимогами законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів і правил.

Рішенням Коростенської міської ради від 28.11.2019 року №1677 було затверджено Програму із створення, розроблення містобудівної та проєктної документації території міста Коростеня на період 2020 – 2022 років.

На сьогоднішній день стан забезпечення містобудівною документацією сільських населених пунктів Коростенської громади є достатньо складним, значно відстає від сучасних потреб у документації, гальмує сталий розвиток населених пунктів та територій, стримує інвестиційні пропозиції.

Відсутність сучасної містобудівної документації приводить до хаотичної забудови населених пунктів, неефективного використання територій, стримує реалізацію інвестиційних проєктів.

1.2 Демографічна ситуація, ринок праці, доходи населення, гендерний аналіз

Демографічна ситуація

Оскільки місто Коростень є одним з найбільших за чисельністю населення міст Житомирської області, на території громади переважає міське населення, частка якого становить 85,6%. Частка сільського населення складає 14,4%.

За останні п'ять років демографічна ситуація в Житомирській області свідчить про наявну тенденцію зменшення відтворення населення.

З метою визначення базисного темпу скорочення чисельності населення громади були використані дані перепису населення на 01.01.2002 року за аналітичними даними Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної Академії Наук України та офіційна статистична інформація на 2020 та 2021 роки.

Динаміка чисельності населення Коростенської громади

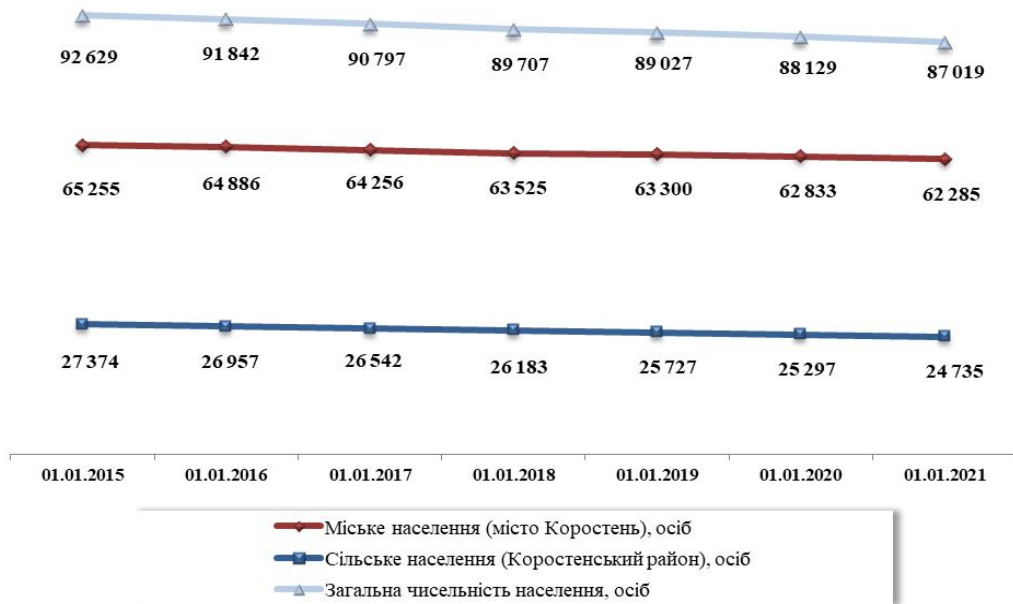
Адміністративно-територіальна одиниця	Чисельність населення, осіб			Базисний темп приросту / скорочення, %	Ланцюговий темп приросту / скорочення, %
	01.01.2002	01.01.2020	01.01.2021		
Коростенська міська рада	66 669	62 833	62 285	-6,6	-0,9
<i>міське населення</i>	<i>66 669</i>	<i>62 833</i>	<i>62 285</i>	<i>-6,6</i>	<i>-0,9</i>
Бехівський старостат	717	644	644	-10,2	0,0
Васьковицький старостат	1 118	900	863	-22,8	-4,1
Грозинський старостат	2 500	2 091	2 022	-19,1	-3,3
Дідковицький старостат	1 209	625	621	-48,6	-0,6
Каленський старостат	940	539	539	-42,7	0,0
Кожухівський старостат	789	628	633	-19,8	0,8
Малозубівщинський старостат	753	777	784	4,1	0,9
Михайлівський старостат	1 260	948	936	-25,7	-1,3
Стремигородський старостат	900	557	558	-38,0	0,2
Ходаківський старостат	1 081	635	634	-41,4	-0,2
Холосненський старостат	1 013	721	707	-30,2	-1,9
Хотинівський старостат	1 886	1 634	1 571	-16,7	-3,9
<i>сільське населення</i>	<i>14 166</i>	<i>10 699</i>	<i>10 512</i>	<i>-25,8</i>	<i>-1,7</i>
Всього по громаді	80 835	73 532	72 797	-9,9	-1,0

Найбільший базисний темп скорочення чисельності населення за період з 2002 по 2021 роки спостерігається у населених пунктах Дідковицького (48,6%), Каленського

(42,7%) та Ходаківського (41,4%) старостатів. У населених пунктах Малолюбівщинського старостату має місце певний приріст чисельності населення, що складає 4,1%.

Швидкість скорочення міського населення, що становить 6,6%, є суттєво нижчою за відповідний показник скорочення чисельності сільського населення, який становить 25,8%. Загальне скорочення населення Коростенської громади становило 9,9%.

Ланцюговий темп відображає зміну певного показника з його значенням за попередній період; з 2019 по 2020 рік темп скорочення загальної чисельності населення громади становив 1,0%. Швидкість скорочення сільського населення, яка становить 1,7%, перевищує темп скорочення чисельності містян, що складає 0,9%.

Динаміка чисельності населення Коростенського району

Відповідно до графіків спостерігається щорічне поступове скорочення як міського, так і сільського населення. Середній темп скорочення міського населення становить 0,8%; сільського – 1,7%. Має місце загрозлива тенденція депопуляції.

Природний приріст або скорочення населення представляє собою абсолютну різницю між кількістю народжених живими та кількістю померлих. Міграційний рух населення відображає різницю між кількістю прибулих на територію та кількістю вибулих за її межі.

Природний та міграційний прирости населення

Адміністративно-територіальна одиниця	Природний приріст (+) / скорочення (-), осіб	Темп приросту природного скорочення, %	Міграційний приріст (+) / скорочення (-), осіб	Загальний приріст (+) / скорочення (-) населення, осіб
Міське населення				
2014	-264		65	-199
2015	-403	52,7	34	-369
2016	-344	-14,6	-286	-630
2017	-423	23,0	-308	-731
2018	-468	10,6	243	-225
2019	-571	22,0	104	-467
2020	-739	29,4	191	-548

<i>Адміністративно-територіальна одиниця</i>	Природний приріст (+) / скорочення (-), осіб	Темп приросту природного скорочення, %	Міграційний приріст (+) / скорочення (-), осіб	Загальний приріст (+) / скорочення (-) населення, осіб
<i>Сільське населення</i>				
2014	-290		-40	-330
2015	-348	20,0	-69	-417
2016	-327	-6,0	-88	-415
2017	-338	3,4	-21	-359
2018	-350	3,6	-106	-456
2019	-337	-3,7	-93	-430
2020	-373	10,7	-189	-562

За період з 2014 по 2020 роки спостерігається негативна тенденція природного скорочення як міського, так і сільського населення, що показує значне перевищення смертності над народжуваністю. У 2016 році темп приросту природного скорочення призупиняється та має від'ємне значення, що показує, що швидкість смертності над народжуваністю сповільнюється. Але з 2017 року темпи зростання скорочення чисельності населення знову суттєво збільшуються.

Структура міграційного руху населення має інакшу динаміку, що пов'язана із поступовим міграційним скороченням сільського населення за весь досліджуваний період та певними коливаннями міграційним приросту міського населення. Така ситуація пояснюється перетоком населення з сільської місцевості до більш інфраструктурно розвинутого міста. Загальна динаміка має негативну тенденцію скорочення чисельності населення за період з 2014 по 2020 роки.

Ринок праці, доходи населення

Протягом останніх років політика розвитку ринку праці та трудових ресурсів була направлена на ліквідацію прихованого безробіття (зниження «детінізації» ринку праці) та забезпечення повної продуктивної зайнятості, впровадження стимулюючих заходів створення нових робочих місць, підтримку підприємництва з метою самозайнятості населення, удосконалення цільових місцевих програм, направлених на підвищення зайнятості в пріоритетних галузях та сферах діяльності на території громади.

Глобальна пандемія коронавірусу COVID-19 мала значний негативний вплив на розвиток ринку праці як в світі, так і в Україні, у тому числі фактичного скорочення зайнятості, зростання кількості безробітних, зменшення доходів самозайнятих осіб, у тому числі за рахунок втрат доходів фізичних осіб-підприємців.

Рівень безробіття за 2020 рік у сільській місцевості є значно вищим за рівень безробіття у міській місцевості та становить 12,3% та 9,9% відповідно.

За розрахунками Коростенського міського центру зайнятості у всіх галузях громади у 2020 році було зайнято майже 18,0 тис. осіб. Статус безробітного за 2020 рік набули 2805 осіб, що на 27% більше, ніж у 2019 році (2213 осіб). В свою чергу, Центр працевлаштував безробітних осіб у 2020 році (1073 особи) на 14,0% менше, ніж у 2019 році (1248 осіб); у 2021 році планується працевлаштувати 1102 особи, що на 2,7% більше 2020 року. Кількість запропонованих вакансій Центром (пропозицій робочої сили) скоротилась на 3,4%, з 730 – у 2019 році до 705 – у 2020 році.

Одноразову допомогу про започаткування власної справи отримала 1 особа у 2020 році у сумі 59,4 тис. грн. (у 2019 році одноразова допомога не надавалась). Приріст виплачених з фонду соціального страхування застрахованим особам коштів становив 44,0% за 2020 рік у порівнянні з 2019 роком; середній розмір виплати по безробіттю складав 3547,0 грн.

Динаміка показників середньомісячної заробітної плати

Адміністративно-територіальна одиниця	Середньомісячна номінальна заробітна плата, грн.						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Коростенська міська рада	2 874	3 413	4 335	6 097	8 016	9 109	10 232
<i>темп приросту, %</i>		18,8	27,0	40,6	31,5	13,6	12,3
Коростенський район	3 128	3 438	4 296	6 711	8 350	9 763	10 080
<i>темп приросту, %</i>		9,9	25,0	56,2	24,4	16,9	3,2

Середньомісячна мінімальна заробітна плата, грн.							
Коростенська громада	1 218	1 271	1 439	3 200	3 723	4 173	4 815
<i>темп приросту, %</i>		4,4	13,2	122,4	16,3	12,1	15,4

Статистична інформація рівня одержуваних заробітних плат Коростенського району відображає доходи зайнятого сільського населення Коростенської громади.

Динаміка середньомісячної заробітної плати

Протягом досліджуваного періоду з 2014 по 2020 роки спостерігається динаміка поступового збільшення середньомісячної заробітної плати, як міського, так і сільського зайнятого населення. Заробітна плата сільського населення перевищує заробітну плату міського. Найбільші темпи приросту середньомісячної заробітної плати спостерігались у 2017 році, що пояснюється суттєвим зростанням середньомісячної мінімальної заробітної плати, встановленої відповідно до норм Податкового кодексу України. За період з 2018 по 2020 роки темпи приросту заробітної плати сповільнюються відповідно до сповільнення темпів приросту мінімальної заробітної плати та спаду економіки через негативні впливи пандемії COVID-19.

Спостерігається позитивна динаміка збільшення доходів зайнятого населення, хоча швидкість зростання середньомісячної заробітної плати з 2017 року поступово сповільнюється.

Середньооблікова кількість штатних працівників

Адміністративно-територіальна одиниця	Середньооблікова кількість штатних працівників, осіб						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Коростенська міська рада	16 174	14 803	13 776	13 087	12 879	11 975	11 947
базисний темп скорочення, %		-8,5	-14,8	-19,1	-20,4	-26,0	-26,1
Коростенський район	4 412	4 375	3 935	3 843	3 906	3 927	3 240
базисний темп скорочення, %		-0,8	-10,8	-12,9	-11,5	-11,0	-26,6

З 2014 року має місце негативна динаміка скорочення середньооблікової кількості штатних працівників у міській та сільській місцевості, яке відбувається суттєво швидко із додатковим приростом скорочення кожного року. Базисний темп скорочення міського зайнятого населення становить 26,1%; сільського населення – 26,6%.

Заборгованість із виплати заробітної плати

Адміністративно-територіальна одиниця	Заборгованість із виплати заробітної плати (на 01.01 відповідного року), тис. грн				
	2015	2016	2017	2018	2019
Коростенська міська рада	1 412,0	1 574,7	1 834,3	1 813,9	2 878,4
темп приросту, %		11,5	16,5	-1,1	58,7

По підприємствах установах та організаціях міста Коростень відслідковується негативна тенденція збільшення заборгованості з виплати заробітної плати. Базисний темп приросту заборгованості за період з 2015 по 2019 роки становить 103,8%.

Середньомісячна заробітна плата за окремими видами господарської діяльності

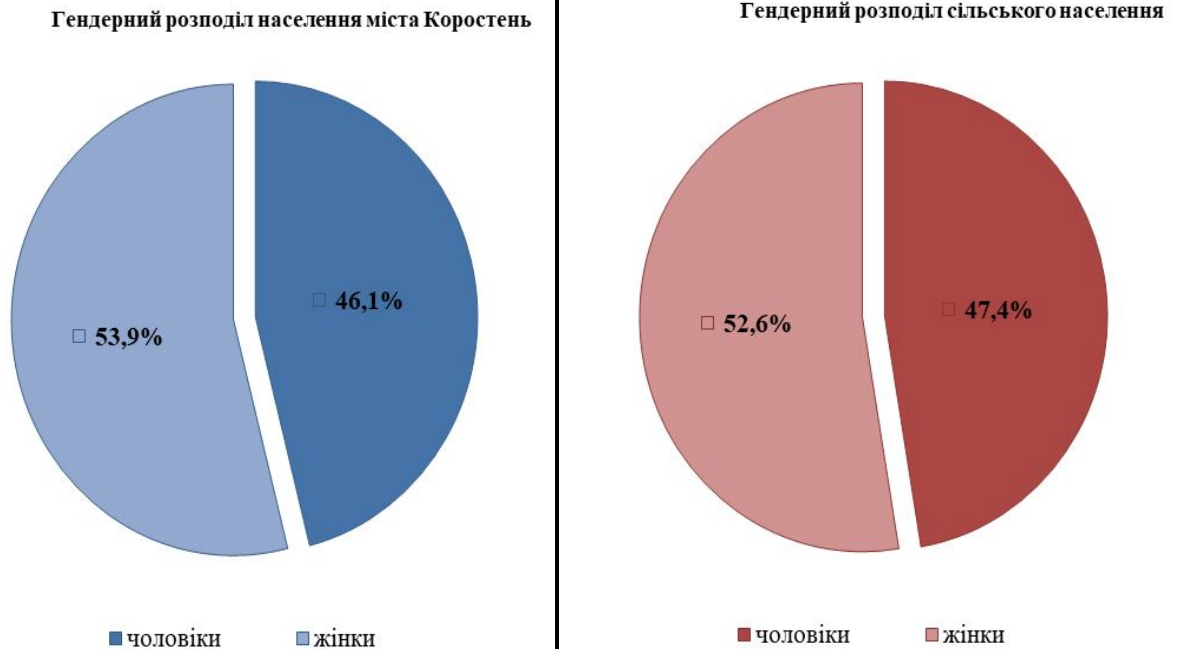
Окремі види господарської діяльності	Найвища середньомісячна заробітна плата, грн.			
	2017	2018	2019	2020
Сільське, лісне та рибне господарство	6 238	8 169	9 066	10 504
Промисловість	6 329	8 092	9 529	10 369
Інформації та телекомунікації	7 116	8 774	9 768	10 811
Фінансова та страхова діяльність	9 087	11 057	13 198	13 770
Державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування	7 112	9 651	11 788	12 984
Найнижча середньомісячна заробітна плата, грн.				
Поштова та кур'єрська діяльність	2 919	3 771		
Тимчасове розміщування й організація харчування	3 801	4 391	5 262	5 051

Найвища заробітна плата виплачувалась на підприємствах фінансової та страхової галузі; установах і закладах державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування. Найнижчі заробітні плати виплачувались у галузі поштової та кур'єрської діяльності; тимчасового розміщування й організації харчування.

Гендерний аналіз

Мета гендерного аналізу полягає у визначенні рівня забезпечення потреб та задоволення інтересів окремо жінок та окремо чоловіків або їх груп, а також виявлення у відповідних сферах або галузях гендерних розривів, гендерної дискримінації та причин їх виникнення.

Гендерний розподіл міського населення громади на 01.01.2021 року має домінуючу частку жінок, яка складає 53,9% від загальної кількості постійного населення; частка чоловіків становить 46,1%. Гендерний розрив між чоловіками та жінками міського населення становить 3,9%. Розподіл між жінками і чоловіками у сільській місцевості становить 52,6% та 47,4% відповідно. Гендерний розрив між чоловіками та жінками сільського населення становить 2,6%, що на 1,3% менше, ніж міського.

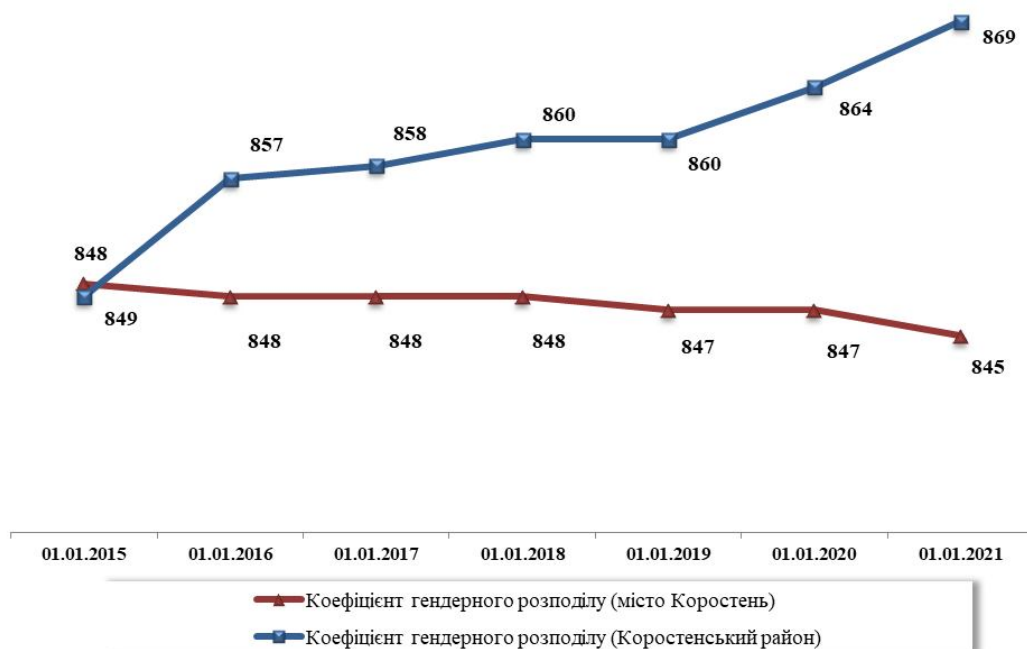
Гендерний розподіл населення Коростенської громади

Коефіцієнт гендерного розподілу відображає кількість чоловіків, що припадає на 1000 жінок постійного населення.

Динаміка гендерного розподілу населення

Період	Кількість чоловіків на 1000 жінок
місто Коростень (міське населення)	
01.01.2015	849
01.01.2016	848
01.01.2017	848
01.01.2018	848
01.01.2019	847
01.01.2020	847
01.01.2021	845
сільське населення Коростенської громади	
01.01.2015	848
01.01.2016	857
01.01.2017	858
01.01.2018	860
01.01.2019	860
01.01.2020	864
01.01.2021	869

У сільській місцевості спостерігається поступова тенденція збільшення коефіцієнта гендерного розподілу, що передбачає скорочення гендерного розриву між чоловіками та жінками. У місті Коростень динаміка має негативний напрям; коефіцієнт гендерного розподілу знижується та приводить до збільшення гендерного розриву між чоловіками та жінками.

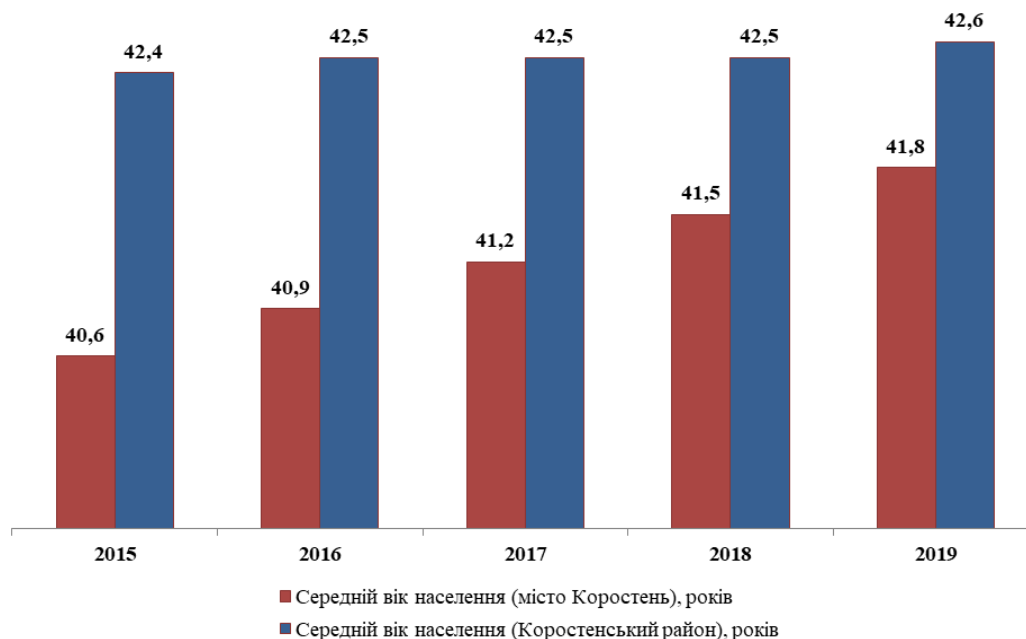
Динаміка гендерного коефіцієнту

Загальний темп скорочення кількості чоловіків, що припадають на 1000 жінок постійного міського населення, становить 0,5%. У сільській місцевості має місце позитивна тенденція; темп приросту чоловіків на 1000 жінок постійного сільського населення становить 2,5%.

Середній вік населення

Період	Середній вік чоловіків, років	Середній вік жінок, років	Середній вік населення, років
<i>Міське населення</i>			
2015	38,1	42,8	40,6
2016	38,2	43,1	40,9
2017	38,5	43,5	41,2
2018	38,7	43,9	41,5
2019	38,9	44,2	41,8
<i>Сільське населення</i>			
2015	38,8	45,5	42,4
2016	38,8	45,6	42,5
2017	38,9	45,6	42,5
2018	39,1	45,5	42,5
2019	39,2	45,5	42,6

Середній вік чоловіків є значно нижчим за жінок; чоловіче населення є молодшим. Розрив між середнім віком чоловіків та жінок міського населення на 2020 рік складає 5,3 роки; сільського населення – 6,3 роки.

Динаміка середнього віку населення

За досліджуваний період спостерігається негативна тенденція поступового зростання середнього віку жінок і чоловіків у міській місцевості; певна стабільність має місце у сільській місцевості серед жінок, середній вік яких становить 45,5 років, що говорить про ефект поступового старіння населення.

Структура ринку праці з урахуванням гендерної компоненти

Сфера діяльності	Частка середньооблікової кількості штатних працівників, %		Заробітна плата, грн.		У відсотках до заробітної плати чоловіків, %
	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	
Усього	44,2	55,8	9 445	7 790	82,5
Сільське, лісове та рибне господарство	77,2	22,8	9 421	7 920	84,1
з них сільське господарство	74,8	25,2	9 654	7 692	79,7
Промисловість	59,5	40,5	10 214	8 481	83,0
Будівництво	78,6	21,4	7 238	5 857	80,9
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	49,6	50,4	8 756	6 619	75,6
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	57,8	42,2	9 872	6 810	69,0
Тимчасове розміщення й організація харчування	28,6	71,4	4 948	5 429	109,7
Інформація та телекомунікації	55,0	45,0	10 541	8 785	83,3
Фінансова та страхова діяльність	36,4	63,6	16 505	11 543	69,9
Операції з нерухомим майном	54,5	45,5	7 169	6 015	83,9
Професійна, наукова та технічна діяльність	43,8	56,2	7 871	7 883	100,2
з неї наукові дослідження та розробки	66,7	33,3	7 707	6 156	79,9
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	56,7	43,3	7 020	6 271	89,3
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	35,8	64,2	11 843	11 756	99,3
Освіта	21,8	78,2	7 861	7 664	97,5

Сфера діяльності	Частка середньооблікової кількості штатних працівників, %		Заробітна плата, грн.		У відсотках до заробітної плати чоловіків, %
	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	17,7	82,3	6 912	6 373	92,2
<i>з них охорона здоров'я</i>	<i>18,3</i>	<i>81,7</i>	<i>6 993</i>	<i>6 445</i>	<i>92,2</i>
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	29,4	70,6	6 184	5 880	95,1
<i>з них діяльність у сфері творчості, мистецтва та розваг</i>	<i>26,9</i>	<i>73,1</i>	<i>5 876</i>	<i>5 864</i>	<i>99,8</i>
Надання інших видів послуг	57,1	42,9	7 135	6 381	89,4

Частка жінок, зайнятих у певних сферах господарювання, значно нижча за відповідну частку чоловіків. Загальний розподіл середньооблікової кількості штатних працівників за гендерною компонентою становить 44,2% (чоловіки) та 55,8% (жінки). Гендерний розрив зайнятого населення складає 5,8%. Перевага зайнятості жінок у загальному показнику гендерного розподілу обумовлена суттєвим перебільшенням кількості штатних працівниць у наступних сферах діяльності: тимчасове розміщення та організація харчування (71,4%), фінансова і страхова діяльність (63,6%), державне управління і оборона, обов'язкове соціальне страхування (64,2%), освіта (78,2%), охорона здоров'я та надання соціальної допомоги (82,3%), мистецтво, спорт, розваги і відпочинок (70,6%). Рівень безробіття становить 10,9%, у тому числі серед жінок – 13,0%, серед чоловіків – 8,9%.

Не зважаючи на те, що зайнятість жінок перевищує зайнятість чоловіків, загальна середньомісячна заробітна плата чоловіків за всіма сферами господарювання перевищує заробітну плату жінок на 21,2%. Найбільша різниця між заробітками чоловіків та жінок має місце у сільському господарстві (на 25,5%), оптовій та роздрібній торгівлі (на 32,3%), транспорті та складському господарстві (на 45,0%), фінансовій та страховій діяльності (на 43,0%). В певних галузях господарювання середньомісячна заробітна плата жінок несуттєво перевищує заробітну плату чоловіків, зокрема у тимчасовому розміщуванні та організації харчування (на 9,7%) та професійній, науковій та технічній діяльності (на 0,2%).

1.3 Розвиток інфраструктури

1.3.1 Транспортна інфраструктура

Дорожно-транспортна інфраструктура представлена важливими автомобільними та залізничними магістралями. Населені пункти громади знаходяться у центрі перетину потужних транспортних вузлів.

- Міжнародна автомобільна дорога М-21 Виступовичі – Житомир – Могилів-Подільський (через місто Вінницю), що проходить через місто Коростень;
- Міжнародна автомобільна дорога М-07 Київ – Ковель – Ягодин (на місто Люблін) з під'їздами до автотерміналів на контрольно-пропускних пунктах Ягодин №2 та Ягодин №3 на кордоні з Польщею (європейський автомобільний маршрут Е373);
- Регіональна автомобільна дорога Р-49 Васьковичі – Шепетівка;
- Територіальна автомобільна дорога Т-06-13 Коростень – (М-07);
- Територіальна автомобільна дорога Т-06-04 Коростень – Народичі.

Автостанція Коростень є основним транспортним вузлом на території Коростенського району, через яку щоденно курсує близько 68 міжміських та приміських автобусів. Мережа громадського транспорту Коростенської міської територіальної громади складається із 13 міських та 9 приміських маршрутів, які обслуговують 4 приватних перевізника: 1 – юридична особа та 3 – фізичні особи-підприємці. Транспортний парк для перевезення пасажирів громади налічує 39 автобусів, кількість

яких, з причини введення карантинних обмежень щодо розповсюдження коронавірусної інфекції SARS-CoV-2, зменшилась на 13,3% у порівнянні з 2019 роком.

Протягом 2019-2021 років приватні перевізники інвестували в оновлення рухомого складу на загальну суму 16,6 млн. грн., зокрема у придбання 14 автобусів, один з яких пристосований для маломобільних груп населення.

У 2021 році вартість проїзду в міському транспорті склала 7 грн., у приміському – 0,75 грн./км.

Починаючи з 2017 року в рамках Комплексної програми «Турбота» щорічно передбачаються кошти на компенсацію пільгового проїзду в громадському транспорті. Таким чином, за період 2017-2019 роки перевізникам з бюджету територіальної громади було профінансовано 8,2 млн. грн., в 2021 році - 4,5 млн. грн.

В рамках бюджету участі в місті реалізовано проєкт «Встановлення розкладу руху на зупинках громадського транспорту», в результаті якого на зупинках міського транспорту розміщено 37 інформаційних стендів з розкладами руху, розроблено схему міських маршрутів, зупинки укомплектовані знаками «Зупинка громадського транспорту» (16 одиниць). Вартість проєкту становила 168,3 тис. грн.

З метою підвищення зручності користування громадським транспортом у поєднанні із наявними сервісами GPS-моніторингу в місті функціонує веб-сервіс «city.dozor.tech» та мобільний додаток «Dozor», які дозволяють у режимі реального часу інформувати пасажирів про час прибуття громадського транспорту.

У місті Коростень запроваджене автотранспортне обслуговування службою «Соціальне таксі» на базі функціонування Комунальної установи «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) міста Коростень» з метою надання послуг особам з інвалідністю, які не можуть самостійно пересуватись або пересуваються за допомогою милиць, візків.

Структура перевезень вантажів автомобільним транспортом

Адміністративно-територіальна одиниця	Перевезення вантажів автомобільним транспортом, тис. т				
	2016	2017	2018	2019	2020
місто Коростень	5 281,6	6 667,4	немає даних	немає даних	7 982,1
<i>базисний темп приросту, %</i>		26,2			51,1
Коростенський район (сільська місцевість)	6 686,6	10 059,0	9 764,9	9 847,8	10 638,0
<i>базисний темп приросту, %</i>		50,4	46,0	47,3	59,1

Базисний темп приросту обсягів перевезень вантажів у місті Коростень за період з 2016 року по 2020 роки суттєво збільшився на 51,1%. Динаміка обсягів перевезень вантажів у сільській місцевості за період з 2016 по 2020 роки збільшилась на 59,1%, що свідчить про істотний розвиток галузі транспортних перевезень.

У місті Коростень налічуються 308 паркувальних місць загальною площею земельних ділянок під паркувальною зоною – 3462,5 м², обладнаних дорожніми знаками та розміткою, інформаційними покажчиками. Вартість паркування у спеціально відведених місцях є безоплатною.

Місто Коростень є значним залізничним вузлом на перехресті залізничних магістралей усіх основних напрямів слідування відносно власного географічного розташування: Київ, Львів, Івано-Франківськ, Чернігів, Бахмут, Ужгород, Лисичанськ. Приміське залізничне сполучення населених пунктів громади представлено залізничними магістралями у західному, північно-східному та південно-східному напрямках.

Відповідно до даних Коростенської дирекції залізничних перевезень по станції Коростень:

- кількість відправлених пасажирів у 2018 році становила 1,734 млн. осіб, у 2019 році – 2,128 млн. осіб, у 2020 році – 0,9 млн. осіб. Суттєве зниження пасажиропотоку, що становило близько 57,7%, обумовлене поширенням пандемії коронавірусу та впровадженням обмежувальних заходів щодо пересування населення.

- обсяги вантажопотоку у 2018 році становили 16,6 млн. т., у 2019 році – 12,6 млн. т., у 2020 році – 13,0 млн. т..

З метою забезпечення реалізації права пільгового проїзду коростенцям у залізничному транспорті в рамках Комплексної програми «Турбота» протягом 2018-2020 років з бюджету територіальної громади компенсовано на рахунок АТ «Укрзалізниця» втрати в розмірі 7,2 млн. грн.; у 2021 році - 2,6 млн. грн.

Коростенська громада має потужне привабливе розгалужене транспортне сполучення, що утворюються залізничними вузлами та перетином значних автомобільних магістралей міжнародного, регіонального та територіального значення, які сприяють розвитку пасажирських та вантажних перевезень.

1.3.2 Житлово-комунальне господарство

Житлово-комунальне господарство Коростенської міської територіальної громади - це розгалужена сфера народного господарства, підприємства якої надають різноманітні послуги, а саме: управління багатоквартирними будинками, постачання теплової енергії, централізоване водопостачання, централізоване водовідведення, поводження з побутовими відходами, обслуговування, ремонт та утримання об'єктів благоустрою, послуги з озеленення міста, ритуальні послуги, тощо. Всього налічується 5 комунальних, 8 приватних підприємств та 1 державне підприємство.

Забезпечення споживачів централізованим опаленням на території міста здійснює **комунальне підприємство «Теплозабезпечення»**.

На його балансі знаходиться 38 котелень, з них, 35 - експлуатуються підприємством, а 3 котельні перебувають в оренді. Загальна потужність 35 котелень становить 123,730 Гкал/год. Протяжність теплових мереж складає 38,012 км, з них в ППУ ізоляції 8,238 км. З 35 котелень 1 працює на альтернативних видах палива, 2 – на комбінованих видах палива (газ, тверде паливо) та 32 – на природному газі. Підприємством щорічно відпускається 110-125 тис. Гкал теплової енергії. Близько 53 % теплових мереж знаходиться в експлуатації більше 15 років. Загальна зношеність теплових мереж складає близько 36%. Щорічно протягом календарного року відновлюється в середньому 0,7 - 1,2 км теплових мереж, що становить 2 – 3% від загальної протяжності теплових мереж. 319 житлових будинків (майже 98%), які опалюються КП «Теплозабезпечення» обладнані приладами комерційного обліку.

У 2021 році підприємству надавалась фінансова підтримка з міського бюджету на загальну суму 4,5 млн. грн. на оплату за послугу з розподілу природного газу.

Утриманням об'єктів благоустрою міської територіальної громади, наданням послуг з поводження з побутовими відходами, наданням ритуальних послуг та утриманням зелених насаджень займається **Комунальне виробничо-господарське підприємство**.

Загальна протяжність доріг в населених пунктах Коростенської міської територіальної громади складає 642,3 км, в тому числі міські дороги – 354,3 км, сільські – 288 км. Лише 34,0 % з них – дороги з асфальтовим покриттям (218,4 км).

На прибудинкових територіях багатоквартирних будинків міста Коростеня облаштовано 103 майданчика для збору твердих побутових відходів, на яких розміщено 424 контейнери. Наданням послуги охоплено близько 87% від загальної чисельності населення міста.

Наданням послуг з управління багатоквартирними будинками в місті Коростень займаються 5 управляючих компаній: Комунальне виробниче житлове ремонтно-експлуатаційне підприємство №1 (КВЖРЕП №1), ТОВ «Коростенське виробниче житлове

ремонтно-експлуатаційне підприємство №2» (КВЖРЕП №2), Приватне підприємство «Коростенський житловий сервіс №4» (ПП КЖС №4), Приватне підприємство «Коростенський житловий сервіс №5» (ПП КЖС №5), ТОВ «УК «УША», які обслуговують 273 будинки загальною площею 561,8 тис. м².

Співвласники 273 житлових будинків самостійно прийняли рішення про обрання управителів, зокрема: КВЖРЕП №1 обрали управителем співвласники 216 житлових будинків, ТОВ «КВЖРЕП №2» – 35 житлових будинків, ПП «Коростенський житловий сервіс №4» – 9 житлових будинків, ПП «Коростенський житловий сервіс №5» – 9 житлових будинків, ТОВ «УК «УША» - 4.

Обслуговуванням ліфтового господарства багатоповерхових будинків займається приватне підприємство «Житомирліфт-1». Загалом 19 житлових будинків обладнано ліфтами загальною кількістю 42 од., із них 41 відпрацював нормативний термін експлуатації.

На території інших населених пунктів Коростенської міської територіальної громади багатоповерхові будинки розташовані в селі Михайлівка (9 будинків) та в селі Грозине (14 будинків). Цей житловий фонд обслуговує Комунальне підприємство «Грозинське». Всі будинки мають поквартирне індивідуальне опалення.

Зберігається тенденція старіння житлового фонду, оскільки переважна більшість житлових будинків громади побудована до середини 80-х років минулого сторіччя.

На кінець 2021 року у місті Коростень функціонує 84 об'єднання співвласників багатоповерхових будинків (ОСББ), які обслуговують 104 багатоквартирних житлових будинків загальною площею 334,9 тис. м².

На даний час в міській територіальній громаді надається фінансова допомога співвласникам багатоквартирних будинків у проведенні реконструкції, капітальних ремонтів об'єктів житлового фонду із застосуванням енергозберігаючих технологій і матеріалів. Фінансова допомога надається як дольова участь співвласників у фінансуванні робіт реконструкції, капітального ремонту багатоквартирних житлових будинків, відшкодування з бюджету громади відсоткових ставок за кредитами, залученими ОСББ міста Коростеня, фінансування Револьверного фонду, створеного Громадською організацією «Спілка голів об'єднань співвласників багатоквартирних будинків «Солідарність».

1.3.3 Водопостачання, водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення на території міської територіальної громади надають 2 комунальні підприємства (КП «Водоканал», КП «Грозинське») та виробничий структурний підрозділ «Коростенське територіальне управління» філії «ЦБМРЕБС» АТ «Українська залізниця».

Перебуває на балансі:	КП «Водоканал»	КП «Грозинське»
водопровідних мереж	233,9 км	11,5 км
каналізаційних мереж	203 км	6,9 км
водопровідних насосних станцій	23 шт.	-
каналізаційних насосних станцій	16 шт.	3 шт.
водопровідних очисних споруд	1 од.	-
каналізаційних очисних споруд	1 од.	-
водозабір з поверхневих джерел	1 од.	-
водонапірних веж	-	3 шт.
свердловин	-	6 шт.

Джерелом водопостачання міста Коростень є поверхневі води басейну річки Уж та підземні води.

Каналізування міста Коростень здійснюється по повній роздільній схемі. Відведення і очищення побутових і основного обсягу виробничих стічних вод здійснюється на очисних спорудах централізованої міської системи каналізації, основна ділянка очисних споруд розташована біля села Вороневе Бехівського старостату.

Населення міста Коростень охоплено централізованим водопостачанням на 82%, а централізованим водовідведенням на 75%. Потужність міського водопроводу складає 20,0 тис. м³ на добу, а каналізаційних споруд 10,0 тис. м³ на добу. В середньому за рік всім споживачам реалізується близько 1737,2 тис. м³ води, очищається – 3370,0 тис. м³ стоків. Зношеність водопровідно-каналізаційних мереж складає близько 60 – 70 %.

Тарифи на централізоване водопостачання та водовідведення для усіх категорій споживачів (населення, бюджетних установ і організацій, підприємств) в місті Коростень з квітня 2021 року відповідно становлять 20,92 грн./м³ та 20,80 грн./м³.

Рівень оплати послуг водопостачання та водовідведення населенням, бюджетними установами і організаціями, підприємствами є достатньо високим та станом на 01.11.2021 року становить 90%.

Поліпшення роботи та збільшення спроможності міської каналізації може бути досягнуто за рахунок проведення реконструкції міських очисних споруд з підвищенням їх потужності та впровадження новітніх технологій очищення стічних вод.

1.3.4 Паливно-енергетичний комплекс

Енергетична інфраструктура

Схема електропостачання базується на підстанції «Лісова», яка приєднана до об'єднаних електричних мереж України повітряними лініями «Лісова – Житомирська», «Лісова – Чорнобильська».

Опорними підстанціями міста Коростень є ПС «Коростень» та ПС «Іскорость», живлення яких здійснюється дволанцюговими повітряними лініями від ПС «Лісова». Електроенергія від опорних підстанцій розподіляється на підстанції «Городська», «Древлянка», «Хіммаш», «Чигири», «Лозова», «ЖД», «Заводська», «КСБ», «Гранкар'єр». ПС «Коростень» повітряними лініями з'єднана з підстанціями «Лугини», «Грозино», «Чоловка», «Розтяжино» та «Щорсівка».

Джерелом електропостачання населених пунктів Коростенської громади є основні електромережі повітряних ліній АТ «Житомиробленерго», а саме: Лісова - Турчинка (110 кВт); Лісова - Головки (110 кВт); Лісова - Народичі (110 кВт); Лісова – Ігнатпіль (відпайка) (110 кВт); Лісова - Коростень (110 кВт); Коростень – Лугини (110 кВт); Коростень – КСБ (110 кВт); Розтяжин – Стремигород (35 кВт); Коростень – Обиходи (35 кВт); Щорсовка – Розтяжин (35 кВт); Коростень – Древлянка (35 кВт); Коростень – Іскорость (35 кВт); Городська – Чигири (35 кВт); Іскорость – ЖД (35 кВт); Ігнатпіль – Бехі напругою 35 кВт; Чигири – ЖД (35 кВт); іншими електромережами, розгалуженими в населені пункти громади через розподільні та трансформаторні підстанції з основних електромереж переважно напругою 10 кВт.

АТ «Житомиробленерго» та ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія» є провідними постачальником електричної енергії у населених пунктах Коростенської громади із забезпечення безперебійного та безпечного постачання електричної енергії споживачам.

Вартість електричної енергії на кінець 2020 року для юридичних осіб (підприємств, у тому числі бюджетних установ) становила 2,82 грн./кВт без ПДВ; для побутових споживачів (населення) – 0,9 грн./кВт без ПДВ (при споживанні до 100 кВт на місяць) та 1,68 грн./кВт без ПДВ (при споживанні більше 100 кВт на місяць). Коливання визначення тарифу для комерційного використання та побутових споживачів (населення) залежить від закупівельної ціни електричної енергії.

Структура споживання електроенергії

Галузь господарювання	Частка використання електроенергії, %		
	2018	2019	2020
сільське, лісове та рибне господарство	6,0	5,4	5,1
промисловість	68,0	68,3	73,9
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	8,1	8,4	7,7
державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	3,1	3,3	3,2
освіта	3,2	3,4	2,2
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2,3	2,3	2,1

Найбільші обсяги споживання електричної енергії мають місце у промисловості. Формування собівартості виробленої продукції, та як наслідок, залежність промислових підприємств від споживання електричної енергії є достатньо високою. Базисний темп приросту використання електроенергії за період з 2018 по 2020 рік у промисловості становив 8,7%. В свою чергу, в галузі сільського (лісового та рибного) господарства спостерігається тенденції зниження залежності від електроенергетичних ресурсів; базисне скорочення споживання електрики за період з 2018 по 2020 роки становить 15,0%. В інших основних галузях господарювання відбуваються незначні коливання; негативних чи позитивних тенденцій не спостерігається.

Газопостачання

Через територію Коростенської громади проходять магістральні газопроводи ТОВ «Оператор газотранспортної системи України», що підпадають під охоронні зони ГТС України. В межах міста Коростень проходять магістральний газопровід «Торжок – Долина», нафтопровід «Дружба I, II», та нафтопродуктопровід «Куйбишев – Захід»; розташовані ГРС «Коростень» та резервуарний парк нафтопродуктів в місті «Коростень».

Вартість газу у 2020 році за 1000 м³ становила у січні-лютому для юридичних осіб, у тому числі бюджетних установ – 8148,99 грн.; у березні для юридичних осіб – 8133,99 грн., для бюджетних установ – 6948,99 грн.; з квітня для юридичних осіб та бюджетних установ – 8139,95 грн. при оплаті за фактичне споживання, 7604,95 грн. – передоплатою за майбутнє споживання.

Для населення (побутових споживачів) вартість 1 м³ газу є суттєво меншою, ніж для комерційного використання, та на кінець 2020 року становила: 6,21 грн./м³ для споживачів з лічильниками, 33,54 грн./м³ для споживачів без лічильників з газовою плитою, 65,21 грн./м³ для споживачів без лічильників з газовою плитою та газовою колонкою. Коливання визначення тарифу для комерційного використання та побутових споживачів (населення) залежить від закупівельної ціни природного газу.

Структура споживання природного газу

Галузь господарювання	Використання теплоенергії, %		
	2018	2019	2020
сільське, лісове та рибне господарство	9,9	9,3	9,0
промисловість	47,0	47,3	53,3
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1,6	1,5	1,6
державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	6,7	5,6	6,1
освіта	21,4	22,6	17,4
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	3,4	8,8	8,8

Найбільші обсяги споживання природного газу мають місце у промисловості. Формування собівартості виробленої продукції, та як наслідок, залежність промислових підприємств від споживання природного газу є достатньо високою. Базисний темп приросту використання газу за період з 2018 по 2020 рік становив 13,4%. В свою чергу, у галузі сільського (лісового та рибного) господарства, у державному управлінні та освіті спостерігаються тенденції зниження залежності від газових ресурсів; базисне скорочення споживання газу за період з 2018 по 2020 роки становить 9,1%, 9,0% та 18,7% відповідно. В інших основних галузях господарювання відбуваються незначні коливання; негативних чи позитивних тенденцій не спостерігається.

Теплова енергія

У складі джерел теплової енергії в більшій кількості використання залишаються існуючі опалювальні котельні. Забезпечення споживачів тепловою енергією здійснюється Комунальним підприємством «Теплозабезпечення». На балансі комунального підприємства знаходиться 35 котелень загальною потужністю 120,201 Гкал/год; 42,082 км теплових мереж, з них в ізоляції з пінополіуретану (ППУ) – 6,472 км. З 35 котелень 8 працюють на альтернативних видах палива. Підприємством щорічно відпускається 100-110 тис. Гкал теплової енергії. Близько 29% теплових мереж знаходиться в експлуатації більше 15 років. Загальна зношеність теплових мереж складає близько 41%. Щорічно протягом календарного року відновлюється в середньому 0,8 - 1,5 км теплових мереж, що становить – 2 – 3%.

Обсяги споживання теплової енергії у 2018 році становили 116,3 тис. Гкал, у 2019 році – 92,9 тис. Гкал, у 2020 році – 95,5 тис. Гкал. Мало місце суттєве зниження споживання у 2019 році на 20,1%, та незначне збільшення у 2020 році – на 2,8%. Загальний базисний темп скорочення використання теплової енергії за досліджуваний період становить 17,9%.

Найбільша частка споживання теплової енергії в загальному обсязі використання у 2020 році належить побутовим споживачам (населенню), яка становить 81,7% (78,0 тис. Гкал.); частка споживання теплової енергії бюджетними установами та організаціями становить 13,3% (12,7 тис. Гкал); частка споживання теплової енергії юридичними особами становить 5,0% (4,8 тис. Гкал).

Вартість теплової енергії у 2020 році для населення становила 1434,71 грн./Гкал, для бюджетних установ та організацій – 1650,21 грн./Гкал, для інших споживачів (у тому числі з метою комерційної діяльності) – 1672,68 грн./Гкал.

Енергозбереження

В бюджетних установах та організаціях міста Коростень здійснюється моніторинг споживання енергетичних ресурсів завдяки використанню інформаційної онлайн системи енергомоніторингу, за даними якої має місце загальна динаміка скорочення споживання теплової енергії та природного газу закладами та установами бюджетної сфери. За 2020 рік у порівнянні з 2019 роком споживання теплової енергії скоротилось на 23,0%, в свою чергу, споживання електричної енергії збільшилось несуттєво – на 1,0%. Видатки з міського бюджету на природні та енергетичні ресурси знизились на 21,0% та становили 24,3 млн. грн..

Впровадження енергоефективних заходів та реалізація енергоефективних проєктів, застосування альтернативних джерел енергії відбувалось на підприємствах бюджетної сфери з метою проведення капітальних та поточних ремонтів внутрішніх інженерних мереж, конструктивних елементів будівель, у тому числі покрівель та фасадів, замін вікон та дверей, встановлення приладів обліку споживання енергетичних ресурсів, замін освітлення тощо (за 2020 рік для впровадження зазначених заходів було спрямовано 4,1

млн. грн., з яких 2,5 млн. грн. були направлені у заклади освіти; 1,0 млн. грн. – на підприємства охорони здоров'я).

У 2019 році у місті Коростень було започатковано проєкт ПРООН «Усунення бар'єрів для сприяння інвестиціям в енергоефективність громадських будівель в малих та середніх містах України шляхом застосування механізму ЕСКО», який передбачає впровадження енергосервісу у вигляді комплексу технічних та організаційних енергозберігаючих (енергоефективних) та інших заходів.

Механізм полягає у енергоефективних заходах у будівлях бюджетних установ, що впроваджуються приватними інвесторами – енергосервісними компаніями (ЕСКО), а оплата здійснюється виключно за рахунок економії (скорочення витрат на споживання комунальних послуг та енергоносіїв), досягнутої в результаті здійснення енергоефективних заходів.

Об'єкти енергосервісу, на яких встановлені індивідуальні теплові пункти (ІТП) з системою погодно-режимного регулювання та онлайн диспетчеризацією:

- Коростенська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1 з поглибленим вивчення іноземних мов;
- Коростенська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №9;
- Коростенський міський колегіум;
- Центр розвитку дитини №18.

Загальна вартість енергосервісних договорів склала 2,2 млн. грн.. За опалювальний сезон з листопада 2019 року по березень 2020 року фактична економія витрачання ресурсів теплової енергії у порівнянні з базовими показниками попередніх періодів становила 385,42 Гкал, що відповідає грошовому еквіваленту – 636,0 тис. грн.. За опалювальний сезон з жовтня 2020 року по квітень 2021 року фактична економія витрачання ресурсів теплової енергії у порівнянні з базовими показниками попередніх періодів становила 391,5 Гкал, що відповідає грошовому еквіваленту – 682,1 тис. грн. Загальна економія за опалювальні сезони з листопада 2019 року по квітень 2021 року становила 776,92 Гкал, що дорівнює 1318,1 тис. грн.

В рамках впровадження системи енергетичного менеджменту у місті Коростень, Плану дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату міста Коростень до 2030 року, Європейських тижнів сталої енергії, програм енергоефективності міста Коростень й інших заходів та проєктів з енергоефективності були організовані та проведені відповідні семінари, круглі столи, тематичні заходи, засідання тощо; було взято участь у вебінарах, онлайн заходах, робочих зустрічах, розроблено та розповсюджено інформаційну та презентаційну продукцію.

У грудні 2020 року Коростенська міська територіальна громада стала партнером проєкту GIZ «Просування енергоефективності та імплементації Директиви Європейського Союзу про енергоефективність в Україні (FEER)». В рамках даного проєкту планується вдосконалити впроваджений муніципальний енергетичний менеджмент у відповідності до найкращих європейських та українських практик, впровадити ефективне стратегічне енергетичне планування та шляхом підвищення енергоефективності сприяти міським інвестиційним заходам.

1.3.5 Зв'язок

Сфера поштових послуг та зв'язку представлена діяльністю АТ «Укрпошта», що має розгалужену мережу по населених пунктах території громади. За останні декілька років на відділеннях було проведено реалізацію масштабного проєкту комп'ютеризації відділень поштового зв'язку, автоматизації послуг, що дозволяє надавати ширший спектр та обслуговувати більшу кількість клієнтів, які проживають у населених пунктах громади.

У місті Коростень розташовані 11 стаціонарних відділень поштового зв'язку, що надають повний перелік послуг Укрпошти. В сільській місцевості функціонують 23

відділення (що становить 67,6% від загальної кількості відділень), з яких 6 відділень є стаціонарними (17,6%), 17 – пересувними (50,0%), зокрема:

- стаціонарні відділення поштового зв'язку в сільських населених пунктах: Васьковичі, Каленське, Мала Зубівщина, Михайлівка, Грозине, Стремигород;

- пересувні відділення поштового зв'язку в сільських населених пунктах: Берестовець, Обиходи, Сарновичі, Беги, Вороневе, Сокорики, Дідковичі, Межирічка, Барди, Ходаки, Мединівка, Діброва, Холосне, Злобичі, Нивки, Хотинівка, Новаки.

20 населених пунктів сільської місцевості не мають відділень пошти, а саме: Обиходівка, Булахівка, Корма, Субине, Горбачі, Великий Ліс, Кожухівка, Ключеве, Зубівщина, Плещівка, Сингаї, Немирівка, Купеч, Шатрище, Болярка, Майданівка, Соболівка, Розтяжин, Домолоч, Іскорость.

Завдяки будівництву нових базових станцій та модернізації існуючого обладнання за останні роки розширено мережу покриття 4G зв'язком та покращено якість зв'язку на вже існуючих територіях, що дає змогу користуватись перевагами Інтернету, сучасних мобільних технологій для підприємництва, здобуття освіти, Інтернет спілкування тощо.

Мережа 4G мобільних операторів Київстар, Водафон, Лайфсел покриває практично всю територію населених пунктів громади, окрім територій сіл Обиходи, Обиходівка, частково Сарновичі, Берестовець, Мединівка, Великий Ліс.

На території громади активно працюють наступні служби кур'єрської доставки: Нова Пошта, АвтоЛюкс, ІнТайм, Делівері, Нічний Експрес, поштомати Приватбанку. В сфері надання послуг стаціонарного телефонного зв'язку продовжується зниження кількості абонентів, що пов'язано з активним розвитком та розширенням послуг мобільних операторів.

Протягом 2018-2020 років з бюджету територіальної громади відшкодовано витрат, пов'язаних з наданням населенню міста пільг з оплати послуг зв'язку, на загальну суму 2,2 млн. грн., у 2021 році - 560,0 тис. грн.

1.3.6 Соціально-культурна інфраструктура

Освітні потенціал

На території міста Коростень функціонують 12 закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) та 1 навчально-виховний комплекс, в яких за денною формою навчається 7483 учня у 307 класах.

На кінець 2020 року 54 дитини з особливими освітніми потребами перебували на інклюзивному навчанні в 46 класах одинадцяти ЗЗСО. Закладами освіти забезпечується право на освіту за індивідуальними формами навчання. Педагогічним патронажем охоплено 49 учнів, на сімейному (домашньому) навчанні перебувало 11 учнів, 4 учні здобували освіту екстерном. У закладах освіти працює 1051 педагогічний працівник.

Здійснюючи методичний супровід освітнього процесу, методичний кабінет координував дослідно-експериментальну роботу, яка ведеться на базі закладів освіти. Педагогічні працівники реалізують: науково-педагогічний проєкт «Інтелект України», освітній проєкт «На крилах успіху», апробацію освітніх програм з реалізації Державного стандарту Нової української школи, Всеукраїнський проєкт «Я – дослідник» із впровадження СТЕМ-освіти (КМК), всеукраїнську програму «HealthySchools й інші. У 2020 навчальному році до шкільних бібліотек надійшло 20774 примірників підручників 2-11 класів на суму 722,9 тис. грн.

Мережа закладів загальної середньої освіти сільських населених пунктів громади налічує 11 закладів.

Мережа закладів загальної середньої освіти

Заклад освіти	Ліцензований обсяг, осіб	Фактична кількість учнів, осіб	Завантаженість закладу, %
<i>місто Коростень</i>			
Коростенська загальноосвітня школа I-III ступенів №1 з поглибленим вивченням іноземних мов	606	714	117,8
Коростенський міський ліцей №2 імені Володимира Сингаївського	510	520	102,0
Коростенська загальноосвітня школа I-III ступенів №3	450	276	61,3
Коростенська міська гімназія	570	721	126,5
Коростенська загальноосвітня школа I-III ступенів №5	740	415	56,1
Коростенський міський ліцей	660	731	110,8
Коростенська міська гімназія №7	450	576	128,0
Коростенська загальноосвітня школа I-III ступенів №8	660	422	63,9
Коростенський міський ліцей №9	810	563	69,5
Коростенський міський колегіум	750	564	75,2
Коростенський міський ліцей №11	1000	446	44,6
Навчально-виховний комплекс "Школа-гімназія" №12 м. Коростеня	1200	641	53,4
Коростенська загальноосвітня школа I-III ступенів №13	480	184	38,3
<i>Сільські населені пункти громади</i>			
Бехівська філія Васьковицького ліцею Коростенської міської ради	135	36	26,7
Васьковицький ліцей Коростенської міської ради	300	171	57,0
Грозинський ліцей Коростенської міської ради	420	219	52,1
Кожухівський ліцей Коростенської міської ради	250	87	34,8
Малозубівщинський ліцей Коростенської міської ради	157	128	81,5
Михайлівська гімназія Коростенської міської ради	392	65	16,6
Новаківська гімназія Коростенської міської ради	130	54	41,5
Сарновицький ліцей Коростенської міської ради	120	37	30,8
Ходаківська філія Грозинського ліцею Коростенської міської ради	55	43	78,2
Холосненський ліцей Коростенської міської ради	200	85	42,5
Хотинівський ліцей Коростенської міської ради	128	76	59,4

Структура закладів дошкільної освіти міста Коростень складалась з 22 закладів, в яких на кінець 2020 року виховувалось 2237 дітей, що на 163 дитини менше, ніж у 2019 році. 35 дітей відвідують 24 інклюзивні групи в 15 закладах дошкільної освіти. У 9 групах спеціального призначення виховується 103 дитини з порушеннями мовлення та 12 дітей з порушеннями зору. Мережа закладів дошкільної освіти сільських населених пунктів громади налічує 8 закладів.

Мережа закладів дошкільної освіти

Заклад дошкільної освіти	Ліцензований обсяг, осіб	Фактична кількість дітей, осіб	Завантаженість закладу, %
<i>місто Коростень</i>			
Дошкільний навчальний заклад №5	44	65	147,7
Дошкільний навчальний заклад №9	111	125	112,6
Дошкільний навчальний заклад №1	54	80	148,1
Дошкільний навчальний заклад №10	130	117	90,0
Дошкільний навчальний заклад №11	130	131	100,8
Дошкільний навчальний заклад №12	94	125	133,0
Дошкільний навчальний заклад №13	92	87	94,6

Заклад дошкільної освіти	Ліцензований обсяг, осіб	Фактична кількість дітей, осіб	Завантаженість закладу, %
Дошкільний навчальний заклад №14	130	127	97,7
Дошкільний навчальний заклад №15	74	74	100,0
Дошкільний навчальний заклад №16	129	103	79,8
Дошкільний навчальний заклад №19	103	115	111,7
Дошкільний навчальний заклад №2	42	80	190,5
Дошкільний навчальний заклад №20	112	122	108,9
Дошкільний навчальний заклад №21	158	87	55,1
Дошкільний навчальний заклад №22	68	56	82,4
Дошкільний навчальний заклад №3	40	75	187,5
Дошкільний навчальний заклад №6	91	139	152,7
Дошкільний навчальний заклад №7	32	48	150,0
Дошкільний навчальний заклад №8	112	139	124,1
Центр розвитку дитини №4	138	159	115,2
Центр розвитку дитини №17	230	214	93,0
Центр розвитку дитини №18	223	121	54,3
Сільські населені пункти громади			
Бехівський заклад дошкільної освіти Коростенської міської ради	15	16	106,7
Васьковицький заклад дошкільної освіти Коростенської міської	17	25	147,1
Грозинський заклад дошкільної освіти Коростенської міської ради	42	41	97,6
Малозубівщинський заклад дошкільної освіти Коростенської міської ради	20		0,0
Михайлівський заклад дошкільної освіти Коростенської міської ради	29	31	106,9
Холосненський заклад дошкільної освіти Коростенської міської ради	11		
Хотинівський заклад дошкільної освіти Коростенської міської ради	14	16	114,3
Новаківський заклад дошкільної освіти Коростенської міської ради	10		

Відповідно до рішення Коростенської міської ради від 27.08.2020 року №1907 була створена комунальна установа «Коростенський центр професійного розвитку педагогічних працівників Коростенської міської ради» з метою сприяння професійному розвитку педагогічних працівників, їх психологічної підтримки та консультування.

У Центрі позашкільної освіти міста Коростень працює 51 гурток, 127 груп, у яких навчається 2871 дитина. У 2020 році було проведено 39 масових заходів з науково-технічної, художньо-естетичної та еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, із загальною кількістю учасників – 6830.

На кінець 2020 року в Коростенській дитячо-юнацькій спортивній школі (ДЮСШ) працювали 45 груп (спортивних секцій), зокрема відділення баскетболу, волейболу, легкої атлетики, футболу, армспорту та голболу тощо, в яких отримували освіту 665 вихованців. У 2020 році 18 дітей з особливими освітніми потребами отримали можливість займатися спортом у ДЮСШ.

На базі комунальної установи «Коростенський інклюзивно-ресурсний центр Коростенської міської ради» надаються послуги практичними психологами, вчителями-логопедами та дефектологами, зокрема щодо комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини; надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг; психологічної підтримки батьків та їх навчання поводження з дитиною; правової та соціальної допомоги.

У 2020 році на зміцнення матеріально-технічної бази та поліпшення умов перебування дітей у закладах освіти з місцевого бюджету було профінансовано 12,4 млн. грн.; були проведені поточні ремонти на загальну суму 3,1 млн.грн.

У 2020 році за кошти державної субвенції було придбано корекційне обладнання для організації інклюзивного навчання в ЗЗСО на суму 264,5 тис. грн. та закладах дошкільної освіти на суму 171,6 тис. грн. Для реалізації Концепції Нової української школи для ЗЗСО закуплено шкільні меблі, комп'ютерне обладнання, засоби навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи (багатофункціональні пристрої, ламінатори, телевізори) на загальну суму 1,5 млн. грн., телевізори і комп'ютерне обладнання на загальну суму 262,4 тис. грн. Для здійснення освітнього процесу та забезпечення доступу до мережі Інтернет було закуплено та встановлено мережеве обладнання у десяти ЗЗСО на суму 309,8 тис. грн.

Структура витрат на освіту

Напрями видатків	Видатки на освіту, тис. грн.		
	2018	2019	2020
Надання дошкільної освіти	80 199,7	87 525,2	92 398,6
Надання загальної середньої освіти загальноосвітніми навчальними закладами	113 121,1	133 337,4	143 466,4
Надання загальної середньої освіти вечірніми (змінними) школами	827,7	1 023,3	0,0
Надання позашкільної освіти позашкільними закладами освіти, заходи із позашкільної роботи з дітьми	3 825,8	4 123,4	4 731,8
Надання спеціальної освіти школами естетичного виховання	8 257,8	9 708,2	10 703,0
Методичне забезпечення діяльності навчальних закладів	1 570,5	1 903,7	1 892,4
Інші програми, заклади та заходи у сфері освіти	3 120,7	4 161,1	4 940,6
Забезпечення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів	0,0	3 008,5	2 102,3
Всього видатки	210 923,3	244 790,8	260 235,1

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 22.09.2020 року №1158 «Про реорганізацію Професійно-технічного училища №16 м. Коростеня», заклад є територіальним відокремленим спеціалізованим відділенням Державного навчального закладу «Малинський професійний ліцей».

У 2020 році до закладу було зараховано 93 учні (державне замовлення виконано на 88,6%). Закінчили навчання 73 учні, 43 – працевлаштовані за професією (у тому числі 3 дітей-сиріт), 13 – продовжили навчання в вищих навчальних закладах, 5 – призвані до лав ЗСУ, 12 – будуть працевлаштовані за досягнення ними 18 років.

Заклад уклав договори на замовлення робітничих кадрів (кваліфікованих робітників) з 13 підприємствами на 2022-2024 роки кількістю 140 учнів. Протягом 2020 року відбувалась підготовка кваліфікованих робітників з професії «Електрозварник ручного зварювання» за дуальною формою навчання (25 учнів). Підписане Положення про впровадження елементів дуальної форми навчання з підприємством ПрАТ «Коростенський завод хімічного машинобудування».

В училищі працювало 3 гуртка та 3 спортивні секції. Гуртковою роботою охоплено 127 учнів, що становить 88% від всієї кількості учнів.

На території Коростенської громади відсутні заклади фахової передвищої освіти, заклади вищої освіти.

Стан охорони здоров'я

За останні п'ять років демографічна ситуація в Коростенській громаді свідчить про наявну тенденцію депопуляції або зменшення відтворення населення. За період з 2014 по 2020 роки має місце стійка тенденція зниження коефіцієнтів народжуваності у місті Коростень та сільських населених пунктів Коростенської громади, зокрема:

- народжуваність у місті Коростень знизилась з 11 осіб на 1000 жителів наявного населення у 2014 році до 6,2 – у 2020 році; базисний темп скорочення становив 43,6%;

- народжуваність в сільській місцевості (Коростенський район) знизилась з 12,5 осіб на 1000 жителів наявного населення у 2014 році до 8,4 – у 2020 році; базисний темп скорочення становив 32,8%.

Скорочення народжуваності у Коростені відбувається швидше, ніж у сільській місцевості.

За період з 2014 по 2020 роки спостерігається стійка тенденція збільшення коефіцієнтів смертності у місті Коростень та сільських населених пунктів Коростенської громади, зокрема:

- смертність у місті Коростень збільшилась з 15 осіб на 1000 жителів наявного населення у 2014 році до 18 – у 2020 році; базисний темп приросту смертності становив 20,0%;

- смертність у сільській місцевості (Коростенський район) збільшилась з 23 осіб на 1000 жителів наявного населення у 2014 році до 23,3 – у 2020 році; базисний темп приросту смертності становив 1,3%.

Швидкість смертності у Коростені є вищою за смертність у сільських населених пунктах, хоча коефіцієнт смертності є вищим у сільській місцевості.

Динаміка коефіцієнтів смертності

Коефіцієнти смертності за основними причинами захворювань

Хвороби системи кровообігу

<i>Період</i>	<i>місто Коростень</i>	<i>Коростенський район</i>	<i>Житомирська область</i>
2017	1 083,1	1 612,1	1 150,6
2018	1 073,9	1 714,5	1 166,9
2019	1 198,7	1 579,6	1 164,8

Новоутворення (онкологічні захворювання)

<i>Період</i>	<i>місто Коростень</i>	<i>Коростенський район</i>	<i>Житомирська область</i>
2017	180,0	163,1	185,6
2018	165,6	196,5	191,0
2019	179,2	203,8	182,5

Хвороби органів травлення

<i>Період</i>	<i>місто Коростень</i>	<i>Коростенський район</i>	<i>Житомирська область</i>
2017	163,1	87,2	49,8
2018	102,5	34,7	57,7
2019	85,6	101,9	63,9

Хвороби органів дихання

<i>Період</i>	<i>місто Коростень</i>	<i>Коростенський район</i>	<i>Житомирська область</i>
2017	12,5	87,2	32,7
2018	23,7	84,8	34,8
2019	23,8	74,5	33,7

У структурі поширеності хвороб у 2020 році, як і у попередніх періодах, головну частку займають хвороби системи кровообігу (73,9% у місті Коростень, 74,8% у сільській місцевості), новоутворення (онкологічні захворювання) (11,0% у місті Коростень, 9,6% у

сільській місцевості), хвороби органів травлення (5,3% у місті Коростень, 4,8% у сільській місцевості), хвороби органів дихання (1,5% у місті Коростень, 3,5% у сільській місцевості).

Комунальне некомерційне підприємство «Коростенська центральна міська лікарня» Коростенської міської ради (Коростенська ЦМЛ)

До складу центральної міської лікарні входять цілодобовий стаціонар на 300 ліжок, консультативно-діагностичний центр, консультативно-діагностичний відділ для дітей, допоміжні лікувально-діагностичні підрозділи (клініко-діагностична лабораторія, рентгенологічне відділення, фізіотерапевтичне відділення).

В медичній реформі заклад визначений як опорна лікарня надання екстреної медичної допомоги для жителів міста і північних районів області. Тому продовжується робота по розширенню спектра надання медичних послуг, підсилення кадрового забезпечення та технічного потенціалу. Проводяться ремонтні роботи в корпусах, планується відкриття нових відділень.

Відповідно до організаційної структури комунального підприємства у формі цілодобового стаціонару функціонують відділення анестезіології та інтенсивної терапії, інфекційне відділення для дорослих та інфекційне відділення для дітей, неврологічне відділення, наркологічне відділення, ЛОР-офтальмологічне відділення, терапевтичне, кардіологічне, урологічне відділення, травматологічне та педіатричне відділення, акушерсько-гінекологічне та відділення екстреної медичної допомоги.

У 2020 році Коростенська ЦМЛ визначена закладом першої хвилі для госпіталізації хворих на COVID-19, у зв'язку з чим проведено тимчасове перепрофілювання ліжок для госпіталізації таких пацієнтів. З метою покращення обслуговування пацієнтів Коростенською ЦМЛ придбано медичне обладнання на суму 14,0 млн.грн., з них 8,4 млн. грн. спрямовано на придбання кисневої станції, кисневих концентраторів та генератора.

У 2020 році були проведені капітальні ремонти на суму 529,2 тис. грн. та поточні ремонти на суму 1636,2 тис. грн. На реконструкцію приймального відділення екстреної медичної допомоги з міського бюджету було виділено 3,8 млн. грн. Загальна вартість проекту «Реконструкція КНП «Коростенська ЦМЛ КМР» з будівництвом хірургічного корпусу в місті Коростень (1 пусковий комплекс – приймальне відділення екстреної медичної допомоги)» становила понад 16,0 млн. грн.

Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги Коростенської міської ради» (Центр ПМСД). Станом на 01.01.2021 року частка населення, що отримує медичну допомогу (підписало декларацій) у сімейних лікарів становила 82%, що на 4% більше відповідного показника за попередній період (у 2019 році частка населення з підписаними деклараціями становила 78%).

У квітні 2020 року для реагування на розповсюдження гострої респіраторної хвороби COVID19, спричиненої коронавірусом SARS-COV-2, було створено мобільну бригаду, яка здійснила 2269 заборів для діагностування коронавірусної інфекції методом полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР).

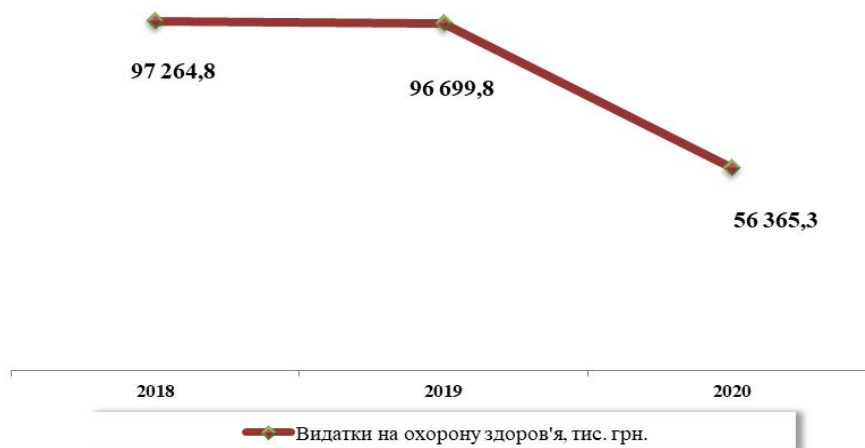
У 2020 році продовжувала впроваджуватись медична інформаційна система (МІС), яка передбачає здійснення попереднього запису пацієнта на прийом до сімейного лікаря, ведення електронної карти пацієнта, виписування електронних рецептів за програмою «Доступні ліки», тощо.

У 2020 році було проведено капітальні і поточні ремонти, придбано медичне обладнання, закуплено комп'ютерну техніку та програмне забезпечення для МІС.

Структура видатків на охорону здоров'я

Напрями видатків	Видатки на охорону здоров'я, тис. грн.		
	2018	2019	2020
Багатопрофільна стаціонарна медична допомога населенню	78 568,4	89 240,2	49 905,4
Первинна медична допомога населенню	14 297,8	3 555,7	2 787,3
Програми і централізовані заходи у галузі охорони здоров'я	4 148,6	3 653,9	3 422,6
Інші програми, заклади та заходи у сфері охорони здоров'я	250,0	250,0	250,0
Всього видатків	97 264,8	96 699,8	56 365,3

Спостерігається динаміка поступового зменшення видатків на охорону здоров'я з місцевого бюджету; загальний темп скорочення видатків за період з 2018 по 2020 роки становив 42,0%. Видатки скорочувались переважно за рахунок суттєвого зниження витрат на багатопрофільну стаціонарну медичну допомогу населенню та послуги первинної медичної допомоги.

Динаміка видатків на охорону здоров'я

Мережа закладів охорони здоров'я у сільських населених пунктах

Адміністративно-територіальна одиниця	Заклади охорони здоров'я (ФП, ФАП, амбулаторії, лікарні)
Бехівський старостат	ФАП
Васьковицький старостат	лікарня, лікарська амбулаторія
Грозинський старостат	лікарська амбулаторія, ФП
Дідковицький старостат	ФП (4 заклади)
Каленський старостат	ФП (3 заклади)
Кожухівський старостат	ФП
Малозубівщинський старостат	ФП
Михайлівський старостат	ФАП
Стремигородський старостат	ФП
Ходаківський старостат	ФП (2 заклади)
Холосненський старостат	ФП (2 заклади)
Хотинівський старостат	ФП (2 заклади)

Фізична культура і спорт

Завдяки зусиллям міської влади щодо збереження, реконструкції та розбудови мережі спортивних споруд, у місті Коростень функціонує 2 стадіони, фізкультурно-

оздоровчий комплекс, 20 спортзалів, 67 спортивних майданчиків (13 із штучним покриттям).

Стадіон «Спартак» є головною спортивною спорудою Коростенської громади з вмістом глядачів на трибунах до 3000 осіб та наявною ліцензією для проведення ігор чемпіонатів України з футболу. З метою завершення реконструкції стадіону «Спартак» було проведено оновлення майданчиків для ігрових видів спорту (майданчики для міні-футболу, волейболу, баскетболу та тенісний корт), реконструкцію футбольного поля та будівництво легкоатлетичної доріжки із штучним покриттям.

На базі фізкультурно-оздоровчого комплексу стадіону «Спартак» проводяться змагання обласного та всеукраїнського рівнів з різних видів спорту, у тому числі навчально-тренувальні збори. У фізкультурно-оздоровчому комплексі працюють спортивні секції з настільного тенісу, важкої атлетики, бодібілдингу, спортивної аеробіки, шейпінгу та йоги.

Комунальна організація «Коростенський міський центр фізичного здоров'я «Спорт для всіх» функціонує з 2011 року з метою провадження фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності за місцем проживання та в місцях масового відпочинку. На балансі Центру обліковуються спортивні підліткові клуби міста, зокрема «Юність» (гуртки та секції: загальна фізична підготовка, настільний теніс, шахи, шашки, дартс), «Кристал» (гуртки та секції: загальна фізична підготовка, настільний теніс, тренажерний зал, рукопашний бій), «Факел» (гуртки та секції: загальна фізична підготовка, тренажерний зал, вільна боротьба), «Орбіта» (гуртки та секції: загальна фізична підготовка, настільний теніс, шахи, шашки, тренажерний зал, дартс, а також кімната з м'якими іграшками та бібліотека), «Ровесник» (гуртки та секції: дзюдо, тренажерний зал), «Сузір'я» (гуртки та секції: шахи, шашки, настільний теніс, дартс, тренажерний зал), «Витязь» (гуртки та секції: шахи, шашки, настільний теніс, а також кімната з м'якими іграшками та бібліотека), «Олімпієць» (гуртки та секції: загальна фізична підготовка, шахи, шашки, настільний теніс, дартс, бокс).

В штаті Центру працює 8 фахівців, які проводять спортивно-масові заходи за місцем проживання та відпочинку населення, у тому числі у підліткових клубах, на спортивних майданчиках та стадіонах, під час проведення загальноміських свят.

Коростенська дитячо-юнацька спортивна школа (ДЮСШ) має відділення з чотирьох видів спорту, зокрема футбол, волейбол, баскетбол та легка атлетика. У 2020 році у Коростенській ДЮСШ було відкрито відділення з видів спорту для осіб з інвалідністю (голбол, армспорт, легка атлетика). В школі працює 22 групи початкової підготовки, 11 груп попередньої базової підготовки та 1 група спеціалізованої базової підготовки, в яких загалом займається 665 юних спортсменів. У штаті ДЮСШ працюють 12 тренерів.

Коростенська філія дитячо-юнацької спортивної школи з вільної боротьби має 8 груп початкової підготовки, 3 групи попередньої базової підготовки та 1 група спеціалізованої базової підготовки, в яких тренуються 141 юний спортсмен. У штаті ДЮСШ працюють 3 тренера.

Окрім зазначених закладів фізкультури та спорту на території громади функціонують відділення дзюдо ДЮСШ «Динамо» Житомирської обласної організації ФСТ «Динамо», відділення легкої атлетики КДЮСШ Житомирської обласної організації ФСТ «Колос», групи ОДЮСШ з хокею на траві, групи з хокею на траві КДЮСШ Житомирської обласної організації ФСТ «Спартак» та з голболу Житомирської обласної ДЮСШ центру «Інваспорт».

За результатами сезону у 2020 році було підготовлено документи на присвоєння спортивних розрядів спортсменам: кандидатів у майстри спорту (КМС) – 9 спортсменів, I спортивного розряду – 9 спортсменів, II спортивного розряду – 4 спортсменів, III спортивного розряду – 7 спортсменів. Відповідно до рішення 46 сесії VI скликання Коростенської міської ради, розпорядженням міського голови від 26.12.2019 року №511

на 2020 рік встановлено стипендії міського голови кращим спортсменам – 37 спортсменам з олімпійських видів спорту та 2 спортсменам з неолімпійських видів спорту.

Основні показники у сфері фізичної культури і спорту

Основні показники	2018	2019	2020
Кількість проведених спортивних заходів, у тому числі	434	389	228
міських змагань	50	27	12
участь у обласних змаганнях	157	114	60
участь у всеукраїнських та міжнародних змаганнях	136	132	92
участь у турнірах різних рівнів	30	36	20
навчально-тренувальних зборів	61	80	44
Фінансування спортивних заходів, млн. грн.	2,2	2,6	1,9

За період з 2018 по 2020 роки кількість проведених спортивних змагань суттєво скоротилась за рахунок зменшення участі спортсменів Коростенської громади у всіх категоріях змагань, у зв'язку з карантинними обмеженнями в країні та світі. Обсяги фінансування скоротились за період з 2019 по 2020 роки.

Загалом на території Коростенської територіальної громади активно працюють 36 спортивних клубів, які проводять заняття з 42 видів спорту, зокрема з армспорту, баскетболу, бодібілдингу, боксу, вільної боротьби, волейболу, дзюдо, дрон-рейсингу, карате та контактних єдиноборств (самбо, фрі-файт, кікбоксинг, рукопашний бій), кіберспорту, легкої атлетики, паркуру, трикінгу, сучасного мечового бою, тенісу, настільного тенісу, танцювального спорту, футболу, хокею на траві, шейпінгу, фітнесу, черліденгу тощо, а також з видів спорту для осіб з інвалідністю (голбол, армспорт, легка атлетика).

Стан сфери туризму і відпочинку, охорона культурної спадщини

На території громади функціонує Туристично-культурний інформаційний центр, розташований у місті Коростень, офіційно зареєстрований як комунальна установа у лютому 2019 року, основними завданнями якого є:

- інформування туристів та гостей міста щодо туристичного, рекреаційного та історико-культурного потенціалу громади;
- популяризація та поширення інформації про історичні, культурні, науково-пізнавальні, природні, подієві й інші ресурси громади, що можуть бути складовими елементами туристичних продуктів громади;
- здійснення заходів впровадження концепції бренду Коростенської громади, підвищення його впізнаваності та покращення привабливості;
- створення та просування нових, удосконалення існуючих туристичних продуктів;
- сприяння співпраці між суб'єктами туристичної діяльності в рамках розвитку туризму та рекреації на території громади;
- підвищення привабливості сільських територій у якості туристичних об'єктів.

Протягом 2019 – 2020 років було підготовлено 3 проекти туристичного спрямування в партнерстві з Culture Bridges – Програмою Британської ради та Європейської спілки національних інститутів культури (EUNIC), Українським Культурним Фондом та Житомирською обласною державною адміністрацією. Реалізовано два інформаційно-просвітницькі проекти в партнерстві програмою ЄС та Житомирською обласною державною адміністрацією, проведені 2 наукові конференції, тощо.

У вересні 2020 року Коростень було презентовано як туристичне місто на Всеукраїнській туристичній виставці «ZT EXPO 2020» у місті Житомир.

Комунальною установою «Туристично-культурний інформаційний центр місто Коростень» надавались інформаційні та екскурсійні послуги для гостей міста щодо

відвідування краєзнавчого музею, парку культури і відпочинку «Древлянський», кімнати-музею виробів фарфорового заводу, ВІК «Скеля», оглядові екскурсії.

За 2019 рік було проведено 504 екскурсії, в яких взяли участь 9355 осіб. В свою чергу, з причини розповсюдження пандемії COVID-19 та впровадження обмежувальних заходів, кількість екскурсій у 2020 році суттєво скоротилась на 83,3% до 84 екскурсій; кількість осіб, що взяли в них участь зменшилась на 88,9% до 1036 осіб.

Видатки на туризм у 2019 році становили 57,0 тис. грн., у 2020 році – 50,0 тис. грн. Протягом 2020 року на поточний ремонт ВІК «Скеля» та закупівлю насосу для фонтану з міського бюджету було виділено 124,9 тис. грн.

У 2020 році було розроблено робочий проєкт концепції бренду міста Коростень та визначено, концепт якого було визначено як культурно-економічний центр Житомирського Полісся, де безпечно та комфортно, де живуть щирі та гостинні люди, де пишуться історією та будують щасливе майбутнє. Результат робочого проєкту визначає основу концепції промоції міста Коростень та відповідного бренду.

На території Коростенської громади знаходиться 5 об'єктів нерухомого майна культурної спадщини **національного значення**, що внесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 року №928:

- Городища літописного міста Іскоростеня (3), поселення і курганні могильники (2) – археологічні пам'ятки національного значення, датовані відповідно до реєстру VIII – XVIII століттям, розташовані в місті Коростень на правому березі річки Уж. Охоронний номер нерухомих пам'яток –060007-Н.

На території Коростенської громади знаходиться один об'єкт нерухомого майна культурної спадщини **місцевого значення**, що внесений до Державного реєстру нерухомих пам'яток України згідно з наказом Міністерства культури і туризму України від 03.02.2010 року №58/0/16-10 (у редакції від 16.06.2011 року №453/016-11):

- Пам'ятник двічі Герою Радянського Союзу С.А. Козаку – пам'ятка історії місцевого значення, датована відповідно до державного реєстру 1949 роком, розташована у місті Коростень по вулиці Грушевського 8. Охоронний номер нерухомої пам'ятки – 3895-Жт.

В сільських населених пунктах Коростенської територіальної громади об'єкти культурної спадщини національного та місцевого значення в державному реєстрі відсутні.

Для збереження пам'яток історії, монументального мистецтва, архітектури, археології та природи, які знаходяться на території міста Коростеня, забезпечення туристичної привабливості міста, на виконання статті 24 Закону України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 року №1805-III із змінами, керуючись пп.5 п.б ч.1 ст.31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчий комітет Коростенської міської ради затвердив перелік пам'яток історії, монументального мистецтва, архітектури, археології та природи

Станом на 01.01.2021 року на території міста кількість пам'яток становить 132 одиниці, у тому числі пам'ятки історії (97), монументального мистецтва (15), архітектури (7), археології (10), природи (3).

З метою забезпечення збереження та охорони нерухомих об'єктів культурної спадщини (у тому числі пам'яток), традиційного характеру середовища, а також умов огляду комплексу об'єктів культурної спадщини міста Коростеня у єдності з композиційно-пейзажними якостями ландшафту, була розроблена науково-проєктна документація «Історико-архітектурний опорний план з визначення історичних ареалів міста Коростеня Житомирської області» ДП НДПІМ «НДПІ МІСТОБУДУВАННЯ» (2017 рік – на замовлення виконавчого комітету Коростенської міської ради). Робота містить узагальнену оцінку культурної спадщини міста Коростень; наукова новизна полягає у

коригуванні списку об'єктів культурної спадщини міста, визначення меж історичного ареалу.

Політика в галузі охорони культурної спадщини має бути направлена на збільшення та розширення культурного фонду шляхом виявлення нових об'єктів, отримання на них охоронної документації, впровадження заходів щодо внесення інформації про них до Державного реєстру, здійснення відновлювально-реставраційних робіт об'єктів, які їх потребують, визначення меж охоронних територій та спеціального використання тощо.

Стан культури і мистецтв

З метою надання права громадянам на доступ до культурних цінностей та культурних благ, на збереження і розвиток своєї культурної та мовної самобутності, на свободу творчості, здобуття культурно-мистецької освіти тощо, в громаді функціонують заклади культури.

Палац культури імені Т.Г.Шевченка, розташований у місті Коростень, є на даний час єдиним методичним та культурно-просвітницьким центром, що проводить діяльність з метою збагачення духовності українського народу, збереження і розвиток народної аматорської творчості, задоволення культурних потреб та організації відпочинку населення.

При міському Палаці культури функціонують різножанрові творчі колективи музичного та театрального напрямлення (народний гурт «Коростенські музики», народний оркестр духових інструментів, народний хоровий колектив «Родина», народний жіночий вокальний ансамбль «Кришталеві роси», Аматорська творча група «Креатив», «Театр на Територу Древлян») та творчого напрямлення (літературне об'єднання «Древлянка», аматорські об'єднання «Народні умільці», «Колекціонер»); створено експозицію «Кімната-музей Коростенського порцелянового заводу».

Палац культури представлений клубом-філією №1, розташованим в мікрорайоні Чигирі міста Коростеня та клубом-філією №2, розташованим в мікрорайоні Мирний міста Коростеня.

Будинок культури учбово-виробничого об'єднання українського товариства сліпих, розташований у місті Коростень, є культурно-спортивним центром людей-інвалідів по зору. Заклад має в своєму складі глядацьку залу на 600 місць, лекційну залу на 200 місць, спортивний зал, бібліотеку з читальним залом на 40 місць, у тому числі методичні кабінети та кімнати для гурткової роботи, але робота на жаль майже не проводиться.

При будинку культури функціонують тільки спортивні секції (голболу, шахів, шашок, легкої атлетики, дзюдо, волейболу, армреслінгу).

Мережа сільських будинків культури

Сільські будинки культури	Глядацька зала, місць	Кількість жителів, задіяних у гуртках та секціях, осіб	Чисельність населення, осіб	Частка населення, задіяна у гуртках та секціях, %
Будинок культури с.Васьковичі	250	62	863	5,3
Будинок культури с.Грозине	560	58	991	5,7
Будинок культури с.Михайлівка	250	35	936	3,7
Будинок культури с.Новаки	400	70	547	12,8
Будинок культури с.Стремигород	300	16	357	5,7
Будинок культури с.Холосне	300	32	414	7,7
Будинок культури с.Каленське	250	11	326	3,6
Будинок культури с.Мала Зубівщина	550	27	598	16,1
Будинок культури с. Сарновичі	350	11	223	2,4
Всього по громаді		322		

Загальна кількість сільських клубних закладів, що працюють у населених пунктах громади, становить 19 закладів, з них 9 Будинків культури, 10 клубів, зокрема клуби в селах Бехи, Воронево, Дідковичі, Злобичі, Майданівка, Нивки, Немирівка, Розтяжин, Хотинівка, Шатрище.

Палац культури імені Т.Г.Шевченка та сільські будинки культури ведуть власні сторінки у фейсбуці, які наповнюються інформацією про діяльність колективів та анонсами щодо майбутніх культурних заходів. Інші заклади не мають інформаційних ресурсів власного висвітлення культурно-мистецької діяльності в мережі.

Коростенська міська школа мистецтв імені А.Білошицького, що була створена у 2006 році, розташована у місті Коростень, є центром залучення юних жителів громади до мистецтва і музики та підготовки обдарованих дітей до навчання у музичних та культурно-просвітніх закладах. У школі навчаються 640 дітей у наступних відділах: фортепіано, струнно-смічкових, духових, народних інструментів; сольного співу, хорового співу та електроклавіш; хореографії та образотворчого мистецтва.

На базі школи мистецтв створена *кімната-музей Анатолія Білошицького*, видатного коростенця – композитора, баяніста, диригента, де представлені матеріали та експонати, які відображають історію та творчу діяльність школи, життєвий та творчий шлях митця.

Публічна бібліотека Коростенської міської територіальної громади має в своєму складі Центральну бібліотеку імені М.Островського та 8 бібліотек-філій в місті, 11 бібліотек в сільській місцевості, з них 2 бібліотеки в місті дитячі - бібліотека-філія №1 імені Л.Українки та бібліотека-філія №3.

Бібліотечний фонд публічної бібліотеки на 01.01.2021 року налічує 310843 примірника, в тому числі 119095 україномовних видань, 6118 примірників літератури краєзнавчого змісту.

У 2020 році в мережі бібліотек міста Коростеня 16754 користувачів отримали бібліотечні послуги, у тому числі 3406 користувачів юнацького віку, 6492 – дітей. Під час бібліотечного обслуговування відвідування становило 76347 осіб, було видано 226221 друкованих видань. Централізована бібліотечна система передплачує 159 найменувань газет та журналів.

Установи бібліотечної мережі міста Коростень, крім бібліотеки-філії №7, мають комп'ютери для користувачів з доступом до мережі Інтернет. Центральна міська бібліотека імені М.Островського, бібліотека-філія №1 імені Л.України, та філії №2, №4, №6, №8 мають вільний доступ користувачів до мережі Wi-Fi. До інклюзивних бібліотек відносяться Центральна міська бібліотека, бібліотеки-філії №1, №2.

Основні показники діяльності Публічної бібліотеки Коростенської міської територіальної громади

Назва структурного підрозділу	Книжковий фонд на 01.01.2021 року	Надходження до книжкового фонду за 2020 рік, примірників	Кількість читачів	Кількість відвідувачів	Книговидача, примірників	Кількість виданих книг на 1 читача, примірників
Центральна бібліотека імені М.Островського	102 976	1 168	5 556	25 855	85 664	15
Бібліотека-філія №1 імені Л.Українки	70 030	379	2 519	11 005	28 669	11
Бібліотека-філія №2	42 742	464	2 456	10 120	33 849	14
Бібліотека-філія №3	36 537	317	2 020	9 759	25 670	13
Бібліотека-філія №4	15 858	457	1 570	6 119	15 590	10
Бібліотека-філія №5	10 104	216	802	4 725	14 522	18
Бібліотека-філія №6	15 494	213	683	3 232	9 087	13
Бібліотека-філія №7	6 639	177	404	2 190	5 273	13
Бібліотека-філія №8	10 463	289	744	3 342	7 897	11

Назва структурного підрозділу	Книжковий фонд на 01.01.2021 року	Надходження до книжкового фонду за 2020 рік, примірників	Кількість читачів	Кількість відвідувачів	Книговидача, примірників	Кількість виданих книг на 1 читача, примірників
Всього по мережі	310 843	3 680	16 754	76 347	226 221	

Крім централізованої бібліотечної системи в місті Коростень працюють бібліотечні відділи при закладах загальної середньої освіти, бібліотека при ПрАТ «Коростенський завод хімічного машинобудування», бібліотека при Професійно-технічному училищі №16 міста Коростень.

Мережа сільських бібліотек

Сільська бібліотека	Кількість місць
Бехівська бібліотека	16
Васьковицька бібліотека	20
Грозинська бібліотека	4
Дідковицька бібліотека	8
Каленська бібліотека	10
Малозубівщинська бібліотека	12
Михайлівська бібліотека	10
Сарновицька бібліотека	6
Стремигородська сільська бібліотека	2
Холосненська сільська бібліотека	2
Хотинівська сільська бібліотека	9

Впродовж 2020 року бібліотеками Публічної бібліотеки проводились різноманітні форми роботи з населенням міста: літературний двірник, селфі-акція з улюбленою книгою, краєзнавчий променад, історичне раллі, патріотичний код й інші. У зв'язку з пандемією працівники бібліотек міста розширили спектр онлайн-форм роботи: відео-урок, відео-подорож, літературний відео-огляд, історичний віраж, відеоінформина тощо.

Протягом року здійснювалась реалізація проєкту «Від розумного міста до SMART бібліотеки» в рамках Бюджету участі.

Впродовж 2020 року учні шкіл естетичного виховання брали участь у міжнародних, всеукраїнських та обласних конкурсах, багато з яких у зв'язку з карантинними обмеженнями проводились онлайн.

Коростенський краєзнавчий музей здійснює діяльність як філія-відділення Житомирського краєзнавчого музею. Його експозиція розміщена у 8 залах та містить експонати, що розповідають про природу, історію та сьогодення Коростенського краю. Зазначена колекція сформувалась в процесі сучасних археологічних досліджень, що проводив Інститут археології НАН України спільно з краєзнавчим музеєм. Інформативну основу експозиції складають архівні документи XV – XVIII ст., предметний матеріал польових досліджень території тогочасних містечок та розповідь про видатних людей, життя і діяльність яких пов'язані з краєм.

Військово-історичний комплекс «Скеля» - унікальний музейний комплекс, розташований на території парку культури і відпочинку «Древлянський» в підземеллях колишнього командного пункту Коростенського укріплення.

Зовнішні експонати, що входять до складу комплексу, представлені військовою технікою та озброєнням. У приміщенні командного пункту Коростенського укріплення розміщуються чисельні експозиції особистих речей видатних коростенців, зразки озброєння, боеприпасів, засобів хімічного захисту, різного роду пристроїв та обладнання, а також фотографічні матеріали і документи, що свідчать про героїчні події воєнних часів та післявоєнного періоду. Військово-історичний комплекс є об'єктом туристичного маршруту.

Структура видатків на заходи з культури і мистецтв

Напрями видатків	Видатки, тис. грн.		
	2018	2019	2020
Забезпечення діяльності бібліотек	4 938,5	5 312,3	5 971,4
Забезпечення діяльності палаців і будинків культури, клубів, центрів дозвілля та інших клубних закладів	5 453,4	7 526,4	6 905,8
Забезпечення діяльності інших закладів в галузі культури і мистецтва	746,7	1 271,5	1 767,8
Інші заходи в галузі культури і мистецтва	911,5	1 070,8	284,5
Всього видатки	12 050,1	15 181,0	14 929,5

Видатки на заходи, пов'язані із культурою та мистецтвами значно збільшились з 2018 по 2019 рік на 26,0% та несуттєво зменшились у 2020 році на 1,7% за рахунок зниження витрат на забезпечення діяльності палаців і будинків культури та інші заходи в галузі культури і мистецтв. Основна частина видатків направлена на забезпечення діяльності бібліотек, палаців і будинків культури (у тому числі центрів дозвілля та інших клубних заходів) та інших закладів.

Активність висвітлення інформації та інформаційність контенту закладів культури та дозвілля знаходиться не на високому рівні. На сьогоднішній день відсутність інформативних Інтернет сайтів, активних сторінок у соціальних мережах частини закладів та активної інформаційної промоції в мережі обмежує культурно-мистецький та економічний потенціал закладів, зокрема зменшує можливості залучення більшої кількості жителів міського та сільського населення до участі у культурно-мистецьких заходах, призупиняє процеси прозорості та висвітлення інформації про діяльність, знижує цінність економіко-фінансових можливостей збільшення власних бюджетів закладів.

Соціальне забезпечення

Об'єкти соціальної інфраструктури Коростенської громади здійснюють свою діяльність із впровадженням комплексу заходів, пов'язаних із вирішенням гострих проблем соціального захисту найменш захищених категорій жителів та необхідністю збереженню пріоритетних напрямів соціального захисту, які дозволяють підтримувати життєдіяльність зазначених категорій осіб, надавати їм дієву допомогу.

Станом на 01.01.2021 року в Управління праці та соціального захисту населення міста Коростень зареєстровано 524 багатодітні родини, в яких виховується 1725 дітей. У 2020 році було видано 1045 посвідчень батьків (2019 році – 154) та 2416 посвідчень дитини з багатодітної родини (2019 рік – 443).

Двом жителям Коростеня було присвоєно звання «Мати-героїня» (всього налічується 140). На обліку перебуває 109 сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, в яких виховуються 204 дитини. Під соціальним супроводом перебувало 49 сімей, в яких виховується 81 дитина.

У місті функціонує 8 дитячих будинків сімейного типу та 3 прийомні сім'ї, в яких виховується 65 дітей (в 2019 – 61 дитина). У 2020 році в родини опікунів було влаштовано 7 дітей, до дитячого будинку сімейного типу – 3 дітей, у прийомну сім'ю – 5 дітей.

У 2020 році за кошти міського бюджету (299,6 тис. грн.) та субвенції з обласного бюджету (300,0 тис. грн.) було придбано двокімнатну та однокімнатну квартири дітям сиротам. Управлінням вживаються заходи щодо забезпечення збереження житлових та майнових прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які влаштовані під опіку, піклування, в прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, державні заклади. Із загальної кількості дітей (112), які перебувають на первинному обліку, 24 дитини на

праві приватної власності мають житло, 81 дитина – на праві користування; 7 дітей – не мають житла.

Комунальна установа «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) міста Коростеня

Територіальний центр соціального обслуговування здійснює соціальне обслуговування та надання соціальних послуг громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги за місцем проживання, в умовах тимчасового або денного перебування. Установа має три структурні підрозділи, зокрема: відділення соціальної допомоги вдома; відділення соціально-побутової адаптації; відділення організації надання натуральної та грошової допомоги відповідно до наявних прав окремих категорій громадян на безоплатне обслуговування.

На базі територіального центру соціального обслуговування запроваджене автотранспортне обслуговування службою «Соціальне таксі» з метою надання послуг особам з інвалідністю, які не можуть самостійно пересуватися або пересуваються за допомогою милиць, візків. У 2020 році послугою скористались 198 осіб, у 2019 році – 39 осіб; загальний приріст становив 407,7%.

З метою створення умов для поліпшення обслуговування жителів в центрі створено супровід людей з вадами зору.

В рамках діяльності центру спостерігається збільшення кількості осіб, яким надавались соціальні послуги; їх кількість зросла на 15,2% до 1786 осіб у 2020 році проти 1550 осіб у 2019 році.

Послугами відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги центру скористались 568 осіб у 2020 році та 444 особи у 2019 році; загальний приріст становив 28,0%. Основними послугами є різання, рубання та доставка дров; косіння трави; розчистка снігу; надання допомоги у вигляді одягу і взуття (що були у використанні) та продуктових наборів; косметичний ремонт будинків, квартир та прибудинкових територій й інші.

На базі центру функціонує пункт прокату технічних та інших засобів реабілітації (інвалідні візки, ходунки, ролятори, милиці тощо), послугами якого у 2020 році скористались 37 осіб.

На базі відділення соціальної допомоги вдома функціонує мультидисциплінарна команда, якою у 2020 році було надано 421 послугу (на 31,0% менше, ніж у 2019 році).

Завдяки продовженню реалізації програми «Університет третього віку» при відділенні денного перебування, заходами було охоплено 349 осіб. Основними завданнями проєкту були навчання за різними спеціальностями людей похилого віку; розвиток та підтримка фізичних, інтелектуальних, психологічних та соціальних здібностей людей старшого віку; сприяння зайнятості та розширенню світогляду; забезпечення проведення активного дозвілля й інші.

У 2020 році центром до Коростенського геріатричного пансіонату для ветеранів війни та праці з метою стаціонарного догляду на державне утримання влаштовано 2 одинокі особи, що на 83,3% менше, ніж у 2019 році (12 осіб).

На утримання центру у 2020 році з міського бюджету було витрачено 10,3 млн. грн., що на 41,1% більше фінансування за попередній період 2019 року (7,3 млн. грн.).

Центр соціально-психологічної реабілітації населення у місті Коростені

Центр соціально-психологічної реабілітації здійснює діяльність, пов'язану із моніторингом соціально-психологічної ситуації в спільноті, визначення найбільш гострих соціальних та психологічних проблем; наданням індивідуальних консультацій психологами та соціальними робітниками; груповою роботою та психологічними тренінгами з групами ризику; інформуванням населення щодо наслідків Чорнобильської катастрофи, безпечного проживання на забруднених зонах, здорового способу життя та актуальних проблем психології та педагогіки.

Комунальна установа «Центр соціальної реабілітації дітей з інвалідністю «Джерело надії» Коростенської міської ради

Діяльність Центру соціальної реабілітації дітей з інвалідністю направлена на здійснення комплексу реабілітаційних заходів, спрямованих на попередження (запобігання), зменшення або подолання фізичних, психічних розладів, коригування порушень розвитку, навчання основним соціальним та побутовим навичкам, розвиток здібностей, створення передумов для інтеграції у суспільство.

У центрі функціонує дві групи дітей (щоденного перебування та індивідуальних занять), які не можуть перебувати в загальноосвітніх навчальних закладах. Станом на 01.01.2021 року проходили реабілітацію 69 дітей, з них 34 - діти віком до 3-х років без інвалідності, в яких є загроза за станом здоров'я її отримати.

Для створення умов всебічного розвитку дітей, засвоєння дітьми-інвалідами знань, умінь і навичок, спеціалістами соціальної, психолого-педагогічної та фізичної реабілітації впроваджувалась «Програма соціалізації дітей-інвалідів». У зв'язку з введенням у 2020 році карантинних заходів та обмеженням графіку роботи закладу батькам було надано реабілітаційне обладнання за місцем проживання дитини та проводилось відео-консультування батьків з питання реабілітації дитини.

Комунальна установа «Коростенський міський центр соціальної підтримки дітей та сімей «Віри, Надії, Любові»

У 2020 році центр надав допомогу 50 дітям із соціально неспроможних сімей. Дітям забезпечувалось медична, соціальна, психологічна та правова допомога, надавався одяг, взуття, канцтовари, спортивний інвентар, тощо. 10 дітей, які проживали в центрі, було повернуто у сім'ї. При вибутті кожна дитина отримала допомогу у вигляді одягу, взуття, інших речей домашнього вжитку, засобів навчання.

За період з 2018 по 2020 роки всі види державних соціальних допомог призначено та виплачено вчасно. Виплату житлових субсидій у готівковій формі забезпечено в повному обсязі. В 2020 році прийом громадян на всі види державних соціальних допомог, пільг, субсидій та надання роз'яснень і консультацій здійснювався у «Прозорому офісі».

Відповідно до норм постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання послуги з догляду за дитиною до трьох років «муніципальна няня» зазначеною послугою скористались 37 осіб – у 2020 році, 6 осіб – у 2019 році.

Основні показники соціального захисту населення

Показники соціальної допомоги	2018	2019	2020
Кількість одержувачів допомоги на дітей згідно із Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», осіб	2 350	1 991	1 944
Кількість одержувачів державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, осіб	214	163	225
Кількість одержувачів тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, осіб	19	13	17
Кількість одержувачів державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам, осіб	1 003	998	1 007
Кількість одержувачів житлових субсидій, осіб	9 471	7 411	7 657
Розмір суми виплачених субсидій, млн. грн.	134,0	47,3	65,4
Середній розмір субсидій, грн..	1 179	571	712
Кількість пільгової категорії громадян, інформація про яких внесена до Єдиного державного автоматизованого реєстру пільговиків (ветерани війни, праці, громадяни, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС та інші пільговики), осіб	41 455	35 469	33 678
Кількість одержувачів компенсаційних виплат – фізичних осіб, які надають соціальні послуги інвалідам та громадянам похилого віку (згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 №558), осіб	240	209	213
Видатки бюджету на надання допомоги сім'ям з дітьми, млн.грн.	52,8	55,8	58,8

Показники соціальної допомоги	2018	2019	2020
Видатки бюджету на надання житлових субсидій, млн.грн.	134,0	47,3	65,4
Видатки бюджету на надання пільг ветеранам війни, праці, громадянам, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, та іншим пільговикам, млн.грн.	29,1	23,8	18,1
Видатки бюджету на надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, млн. грн.	7,2	6,4	7,4
Видатки бюджету на надання тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, млн.грн.	0,3	0,2	0,2
Видатки бюджету на надання державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства і дітям-інвалідам, млн. грн..	22,6	23,9	26,5
Видатки місцевого бюджету на надання компенсаційних виплат – фізичним особам, які надають соціальні послуги інвалідам та громадянам похилого віку (згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 №558), млн. грн..	0,6	0,6	0,6

Досить суттєвою залишається кількість пільгових категорій громадян, інформація про яких внесена до Єдиного державного автоматизованого реєстру пільговиків (ветерани війни, праці, громадяни, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, та інші пільговики), хоча загальна тенденція йде на спад: за період з 2018 року по 2020 рік кількість зазначених громадян зменшилась на 18,8%.

Протягом 2020 року працювала кімната соціальної допомоги, послугами якої скористалися 15 осіб без постійного місця проживання. Щоденно надавалась допомога у вигляді гарячого харчування та обігріву на загальну суму понад 193,0 тис. грн. У 2020 році на фінансову підтримку організації з міського бюджету було виділено 97,0 тис. грн. (у 2019 році – 73,5 тис. грн.).

1.4 Економіка і підприємництво

1.4.1 Особливості економічного розвитку, промислова інфраструктура

Промисловий потенціал

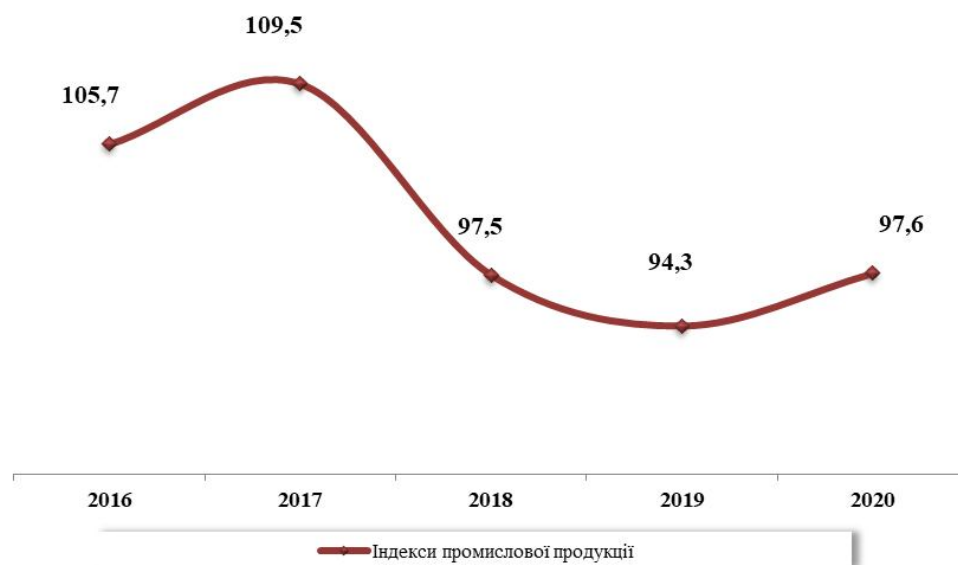
Промисловий потенціал Коростенської громади представлений різними галузями господарської діяльності, в результаті чого сформовано відносно стабільну структуру господарювання, основу якої становлять добувна промисловість, машинобудування та виробництво обладнання і устаткування, металургійна галузь, легка промисловість (текстильна, харчова), хімічна промисловість, деревообробна промисловість та сільське господарство.

Регіональні індекси промислової продукції за основними галузями господарювання

Галузь господарювання	Індекс промислової продукції				
	2016	2017	2018	2019	2020
Добувна промисловість	111,3	118,3	86,1	82,8	107,4
Виробництво харчових продуктів	96,1	101,5	102,7	94,9	97,9
Текстильне виробництво	87,0	106,9	96,4	96,6	92,5
Виготовлення виробів з деревини	103,4	116,4	106,0	116,1	108,1
Виробництво хімічної продукції	94,7	114,0	106,2	87,1	110,3
Виробництво іншої немателевої мінеральної продукції	104,1	100,7	103,8	102,7	95,2
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів	99,2	108,9	94,5	96,9	87,4
Машинобудування	112,8	108,0	107,3	90,7	81,8
Промисловість	105,7	109,5	97,5	94,3	97,6

Відносно стабільна ситуація спостерігається у виробництві виробів з деревини, та хімічної продукції; індекси мають позитивну зростаючу динаміку (мав місце фрагментарний спад у виробництві хімічної продукції у 2019 році). В добувній промисловості у 2018-2019 роках відбувався суттєвий спад виробництва; в інших періодах

галузь показувала стабільне зростання. В інших галузях промислового господарювання має місце негативна тенденція зниження обсягів виробництва, що суттєво впливає на загальний індекс промислової продукції.

Індекси промислової продукції

Основним показником, що характеризує рівень економічного розвитку громади є її валовий регіональний продукт у ринкових цінах.

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) міста Коростень

За розміром підприємств	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), млн. грн.				
	2016	2017	2018	2019	2020
всього обсяг реалізації	4 907,4	4 926,8	5 729,5	5 110,5	5 427,2
середні підприємства	4 176,2	3 980,9	4 463,3	3 802,2	3 891,3
малі підприємства,	731,2	945,9	1 266,2	1 308,3	1 535,9
з них мікропідприємства	240,5	477,9	653,2	649,0	645,8

Великі підприємства у місті Коростень відсутні. Частка обсягу реалізації продукції середніми підприємствами є суттєвішою за обсяги реалізації малими, у тому числі мікропідприємствами. У 2018 році спостерігався сплеск загального обсягу виробництва; у 2019 році мав місце певний спад з подальшим нарощуванням реалізації. За досліджуваний період базисний темп приросту становив 10,6%, зокрема відбувалось збільшення обсягів реалізації малими підприємствами, темп приросту яких становив 110,1%, та зменшення середніми підприємствами, темп скорочення становив 6,8%.

Частка мікропідприємств у загальному обсязі реалізації продукції зросла з 4,9% у 2016 році до 11,9% у 2020 році.

Кількість підприємств за розміром

За розміром підприємств	Кількість підприємств				
	2016	2017	2018	2019	2020
всього підприємств	278	310	346	346	328

середні підприємства	26	25	27	27	25
малі підприємства,	252	285	319	319	303
<i>з них мікропідприємства</i>	<i>209</i>	<i>246</i>	<i>276</i>	<i>280</i>	<i>264</i>

Значне збільшення кількості підприємств у місті Коростень відбувалось у 2018 та 2019 роках; у 2020 році їх кількість зменшилась. Позитивна динаміка збільшення кількості суб'єктів господарювання пояснюється збільшенням кількості новостворених чи функціонуючих підприємств за звітний рік над кількістю таких, що припинили свою діяльність.

Частка мікропідприємств у загальній кількості суб'єктів господарювання значно зросла з 75,2% у 2016 році до 80,5% у 2020 році. Кількість середніх підприємств несуттєво скоротилась з 26 одиниць у 2016 до 25 у 2020 році.

Кількість зайнятих працівників

За розміром підприємств	Кількість зайнятих працівників, тис. осіб				
	2016	2017	2018	2019	2020
<i>всього зайнятих</i>	<i>5,8</i>	<i>5,6</i>	<i>5,6</i>	<i>6,0</i>	<i>5,6</i>
середні підприємства	4,2	4,0	4,0	4,6	4,2
малі підприємства,	1,6	1,6	1,6	1,4	1,4
<i>з них мікропідприємства</i>	<i>0,6</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,6</i>	<i>0,7</i>

Загальна кількість зайнятих працівників у галузях господарювання не змінилась; за період з 2016 по 2020 роки спостерігались певні коливання: несуттєвий спад відбувався у 2017 році та мало місце збільшення у 2019 році.

Кількість зайнятих працівників на мікропідприємствах збільшилась на 16,7% з 0,6 тис. осіб у 2016 році до 0,7 тис. осіб у 2020 році. Частка зайнятих на мікропідприємствах у загальній кількості зайнятих працівників зросла з 10,3% у 2016 році до 12,5% у 2020 році.

Доходи від реалізації продукції (товарів, послуг) основних підприємств

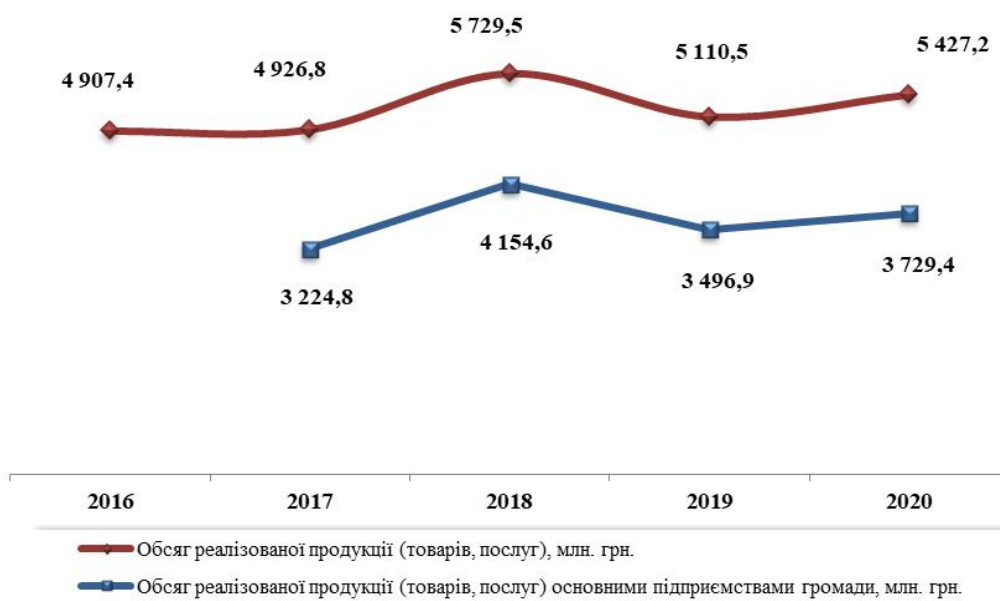
Суб'єкт господарювання	Дохід від реалізації продукції (товарів, послуг), млн. грн.				Галузь
	2017	2018	2019	2020	
ПрАТ Коростенський завод Хіммаш	65,5	94,5	68,7	60,6	Машинобудування
ПрАТ Трубний завод Трубосталь	695,0	845,0	532,9	144,4	Металургійна галузь
ПрАТ Фірма Арсанія	13,5	15,5	14,3	15,2	Виробництво одягу
ПрАТ Коростенський кар'єр	145,0	195,0	178,8	231,0	Добування будівельної сировини
ТДВ Коростенський щебзавод	275,0	355,0	315,8	774,5	Добування будівельної сировини
ПрАТ Коростенський завод Янтар	68,5	57,5	45,0	43,9	Хімічна галузь
ПрАТ Коростенський завод залізобетонних шпал	225,0	415,0	268,7	208,7	Виробництво виробів для будівництва
ПрАТ Коростенський завод МДФ	1 050,0	1 350,0	1 250,3	1 468,9	Виробництво виробів з деревини
ПП Фармацевтична фабрика НВО Ельфа	535,0	595,0	559,4	524,2	Хімічна галузь
ТОВ Твій хліб	23,5	95,0	143,1	174,8	Харчова галузь
ПОГ Коростенське УВП УТОС	22,5	30,5	22,2	18,5	Приладобудівна галузь
МП Лібава ЛТД	7,6	11,5	8,6	9,7	Виробництво виробів для будівництва
ТОВ «Аґрі-комм»	18,5	18,5	14,2	15,4	Машинобудування
МПП Шляхмашінструмент	11,5	13,5	17,2	13,6	Машинобудування
ДП Підприємство державної кримінально-виконавчої служби України (№71)	4,2	6,6	8,7	немає даних	Машинобудування
ТОВ Торговий Дім Коростенський завод теплотехнічного обладнання	64,5	56,5	49,0	26,0	Машинобудування

Суб'єкт господарювання	Дохід від реалізації продукції (товарів, послуг), млн. грн.				Галузь
	2017	2018	2019	2020	
Всього	3 224,8	4 154,6	3 496,9	3 729,4	

У 2018 році мало місце суттєве загальне збільшення доходів підприємств від реалізації продукції (товарів, послуг) у порівнянні з 2017 роком; темп приросту становив 28,8%. За період з 2017 по 2020 роки загальний базисний темп приросту доходів підприємств склав 15,6%.

Найбільші збільшення доходів показали ПрАТ «Коростенський кар'єр», ТДВ «Коростенський щебзавод», ПрАТ «Коростенський завод МДФ», ТОВ «Твій хліб». Значне скорочення доходів мало місце на ПрАТ «Коростенський завод «Янтар», ПрАТ «Коростенський завод залізобетонних шпал», ПОГ «Коростенське УВП УТОС», ТОВ «Агрі-комм», ТОВ Торговий дім «Коростенський завод теплотехнічного обладнання».

Частка реалізованої продукції (товарів, послуг) основних підприємств громади у загальному обсязі реалізованої продукції підприємств міста за період з 2017 року по 2020 рік зросла несуттєво: з 65,5% у 2017 році до 68,7% у 2020 році. Коливання частки основних підприємств громади відбувалось з 65,5% у 2017 році до 72,5% у 2018 році. Середня частка впливу основних підприємств на економічний розвиток міста Коростень становить близько 68,8%.

Динаміка обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг)

Індустріальний парк «Коростень»

На території міста Коростень функціонує індустріальний парк «Коростень» (площа земельної ділянки – 42,2 га), що був створений відповідно до Закону України «Про індустріальні парки» на строк 30 років, та інформація про який була занесена до реєстру індустріальних (промислових) парків 01.04.2014 року. Керуюча компанія індустріального парку – ПрАТ «Коростенський завод МДФ» (державна реєстрація: місто Київ), що набула статусу 18.07.2018 року.

Функціональне призначення індустріального парку пов'язане із провадженням приладобудівної, легкої, деревообробної промисловості та логістичної галузі.

Учасниками індустріального парку «Коростень» є:

- ТОВ «БФ Проект» (дата набуття статусу учасника – 07.05.2019 року; державна реєстрація: місто Київ); напрями діяльності: лісопильне та стругальне виробництво,

виробництво інших виробів з деревини. Відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань на сьогоднішній день знаходиться на стадії припинення діяльності.

- ТОВ «БФ Інженіринг» (дата набуття статусу учасника – 11.06.2021 року; державна реєстрація: місто Київ); напрями діяльності: виробництво фанери, дерев'яних плит і панелей, шпону (основний); оптова торгівля меблями, килимами й освітлювальним приладдям; оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням.

- ТОВ «Українська холдингова лісопильна компанія» (дата набуття статусу учасника – 14.06.2021 року; державна реєстрація: місто Київ); напрями діяльності: лісопильне та стругальне виробництво (основний); виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів; діяльність посередників у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами.

Діяльність індустріального парку не представлена в галузях приладобудівної і легкої промисловості та логістичної діяльності. Існують ризики суттєвого зниження темпів виробництва підприємств-учасників індустріального парку за рахунок припинення господарської діяльності ТОВ «БФ Проект». Заходи, пов'язані із ефективністю діяльності в межах індустріального парку та підвищення конкурентоспроможності, мають бути направлені на збільшення кількості підприємств-учасників парку та розширення видів господарської діяльності відповідно до функціонального призначення індустріального парку.

Розвиток сільської місцевості

Сільська місцевість громади представлена переважно добувною промисловістю (добуванням декоративного та будівельного каменю), вирощенням сільськогосподарських культур, лісопильним і стругальним виробництвом та виробництвом виробів з деревини; торгівлею паливно-енергетичними матеріалами й іншими галузями.

Основні підприємства сільської місцевості

Суб'єкт господарювання	Місце реєстрації	Обсяг реалізації продукції (товарів, послуг), млн. грн.
<i>Добувна промисловість - добування декоративного та будівельного каменю, а також піску, гравію, глини та каоліну</i>		
ТОВ Кар'єр Дідковичі	село Дідковичі	4,8
ПАТ Бехівський спеціалізований кар'єр	село Михайлівка	104,4
ТОВ Бехівський гранітний кар'єр	село Бехи	222,2
МП Полісянка	місто Коростень	0,8
<i>Вирощування зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур; змішане сільське господарство; допоміжна діяльність у рослинництві; післяурожайна діяльність</i>		
ТОВ Агротон-Інвест	село Берестовець	0,3
ТОВ Органік-Фарм	місто Київ	0,5
ТОВ Коростень-Агроінвест	село Гладковичі	2,8
ТОВ Український харчовий альянс ЕКО	місто Коростень	74,5
ТОВ Акріс Груп	місто Київ	11,5
ТОВ Агробалтік	село Межирічка	1,3
ДП Грозинське	село Грозине	6,3
ТОВ Ниви Полісся	село Михайлівка	37,5
ТОВ Міт Інвест Груп	село Новаки	0,2
ТОВ Фірма Аско	місто Коростень	0,1
ТОВ СП Сمارт-Агро	село Хотинівка	1,8

Суб'єкт господарювання	Місце реєстрації	Обсяг реалізації продукції (товарів, послуг), млн. грн.
Різання, оброблення та оздоблення декоративного та будівельного каменю; надання в оренду будівельних машин і устаткування ТОВ ТДТ Стоун	місто Коростень	35,0

Окрім зазначених підприємств в сільській місцевості здійснюють господарську діяльність: ТОВ «Ірша-Граніт», місто Київ, ТОВ «Земля Інвест», місто Київ (добувна промисловість - добування декоративного та будівельного каменю, а також піску, гравію, глини та каоліну); ТОВ «Агро-холдинг МС», село Чубинське (виращування зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур); ПП Укрпалетсистем, село Ушомир, ТОВ «Вогрітейл», місто Луцьк (оптова та роздрібна торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами); ТОВ «Австарада Трей Груп», місто Вінниця (оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами; допоміжна діяльність у рослинництві; післяурожайна діяльність); Споживче Товариство «Грозино-Трейд», село Грозине (роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами) й інші.

Родовище «Стремигородське»

Добувна промисловість сільської місцевості представлена особливими покладами апатит-ільменітових руд на родовищі Стремигородське, що розташоване на південному сході від села Діброва у південному напрямку від села Болярка. Унікальність родовища полягає у значних покладах та визначається одним з найбільших у світі.

Відповідно до угоди від 22.05.2019 року №3590 про умови користування надрами з метою видобування корисних копалин з ТОВ «Вальки-Ільменіт» (державна реєстрація: смт Іршанськ), Стремигородське родовище підготовлене до промислового освоєння і знаходиться на стадії розробки проекту та оформлення земельних відводів та має спеціальний дозвіл на користування надрами №3590 від 29.12.2004 року із змінами за наказом від 23.04.2019 року №129, строк дії якого становить 21.08.2032 року.

За програмою робіт з видобування апатит-ільменітових руд початок видобування був запланований на перший квартал 2021 року (плановий обсяг видобутку – 710 тис. тонн/рік), вихід на проєктну потужність кар'єру був запланований на перший квартал 2022 року (2300 тис. тонн/рік).

Відповідно до Висновку з оцінки впливу на довкілля від 22.10.2019 року є необхідність у здійсненні додаткової оцінки впливу для будівництва та експлуатації кар'єру корисних копалин, будівництва та експлуатації гірничо-збагачувального комплексу, будівництва та експлуатації хвостосховища, суцільних та поступових рубок на площі понад один гектар, зміни цільового призначення земель сільськогосподарського призначення та зміна цільового призначення особливо цінних земель.

Торгівля

Обсяги роздрібного товарообороту

Адміністративно-територіальна одиниця	Роздрібний товарооборот, млн. грн.				
	2016	2017	2018	2019	2020
місто Коростень	877,0	908,6	1 074,4	1 280,0	1 336,5
<i>базисний темп приросту, %</i>		3,6	22,5	46,0	52,4
Коростенський район (сільська місцевість)	113,0	95,0	33,9	34,3	41,5
<i>базисний темп приросту, %</i>		-15,9	-70,0	-69,6	-63,3

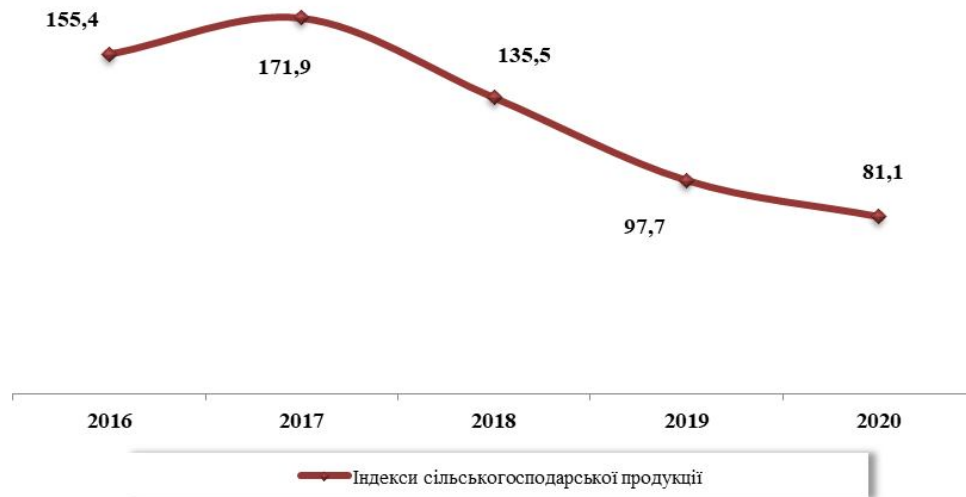
За період з 2016 по 2020 роки обсяги роздрібного товарообороту поступово вагомо збільшуються у місті Коростень (базисний темп приросту становить 52,4%). В сільських населених пунктах відбувається значне скорочення торгівлі на 63,3%.

Сільське господарство

Структура продукції сільського господарства представлена більшою часткою продукції рослинництва, яка складає 62,0%, та меншою часткою продукції тваринництва, що становить 38,0%. За обсягами виробництва продукції тваринництва сільські населені пункти громади займають лідируючі позиції серед інших громад Житомирської області.

Індекси сільськогосподарської продукції

Території	Індекси сільськогосподарської продукції				
	2016	2017	2018	2019	2020
Сільська місцевість	155,4	171,9	135,5	97,7	81,1
Сільська місцевість	241,3	173,3	<i>Індекси продукції рослинництва</i>		
			118,2	92,1	68,4
Сільська місцевість	57,5	165,0	<i>Індекси продукції тваринництва</i>		
			280,2	117,5	116,2

Індекси сільськогосподарської продукції

За досліджуваний період індекси сільськогосподарської продукції суттєво впали. Обсяги виробництва продукції рослинництва значно скоротились з 241,3% у 2016 році до 68,4% у 2020 році; виробництво продукції тваринництва суттєво нарощує обсяги.

Посівні площі сільськогосподарських культур Коростенського району становлять 27,3 тис. га, що складає 3,6% від загальної посівної площі сільськогосподарських культур Житомирської області.

Структура посівних площ сільськогосподарських культур

Сільськогосподарські культури	Посівні площі сільськогосподарських культур, тис. га			
	площа	частка, %	площа	частка, %
Культури зернові та зернобобові	415,9	55,0	13,0	47,6
Культури технічні	310,5	41,0	13,5	49,5
Коренеплоди, культури овочеві та баштанні продовольчі	2,6	0,3	0,0	0,0
Культури кормові	27,4	3,6	0,8	2,9
Загальна посівна площа	756,4		27,3	

Частка площ під вирощування зернових і зернобобових культур та технічних є найбільшою та становить близько 97,1% від загальної посівної площі Коростенського району; 96,0% - від загальної площі Житомирської області.

Основними видами культур, що вирощуються на території громади є зернові та зернобобові, технічні культури та кормові, серед яких: озима пшениця – 17,9% від загальної посівної площі, кукурудза на зерно – 33,2%, соняшник – 19,2%, соя – 16,5%. В свою чергу, частка сільськогосподарських культур господарств населення під вирощування овочевих культур, плодових і ягідних та картоплю становить близько 95%.

Основними сільськогосподарськими тваринами, що вирощується на підприємствах та у господарствах сільських населених пунктів Коростенського району є велика рогата худоба, у тому числі корови, а також свині, вівці та кози, свійська птиця та коні.

Обсяги виробництва м'яса суттєво зростали за період з 2016 по 2020 роки (2016 рік – 858 т, 2017 рік – 1965 т, 2018 рік – 3916 т, 2019 рік – 5226 т, 2020 рік – 5345 т). Базисний темп приросту становив 523,0%, завдяки чому сільські території суттєво випереджають інші райони Житомирської області серед виробників м'яса.

Основні види риби, що виловлюються у рибному господарстві, є короп (40,5%), товстолобик (45,6%) та інші види риби (13,8%).

Будівництво

У будівельні галузі за період з 2016 по 2020 роки базисний темп приросту обсягу виробленої будівельної продукції по області становив 122,7%. За окремі періоди спостерігаються певні коливання, зокрема у 2018 році мав місце найбільший обсяг виробленої будівельної продукції, що становив 2 040 848 тис. грн.

Індекси будівельної продукції

	2016	2017	2018	2019	2020
Індекс будівельної продукції, %	139,0	142,4	107,3	127,6	75,6

У 2020 році спостерігається значний спад обсягу виробленої будівельної продукції у порівнянні з попереднім періодом 2019 року, хоча загальна тенденція за досліджуваний період є зростаючою.

Загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію

Адміністративно-територіальна одиниця	Загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію, тис. м ²				
	2016	2017	2018	2019	2020
місто Коростень	5,5	6,0	3,9	6,1	3,0
ланцюговий темп приросту, %		9,1	-35,0	56,4	-50,8
Коростенський район (сільська місцевість)	0,6	0,6	0,7	1,4	0,7
ланцюговий темп приросту, %		0,0	16,7	100,0	-50,0

У місті Коростень за період з 2016 по 2020 роки динаміка загальної площі житлових будівель, прийнятих в експлуатацію, є неоднорідною; спостерігаються і сплески, і падіння. Загальна тенденція є негативною; базисний темп скорочення загальної площі житлових будівель, прийнятих в експлуатацію, становить 45,5%. Більш стабільною та спрямованою до зростання має місце динаміка будівництва у сільській місцевості. Значне підвищення прийнятих в експлуатацію площ було зафіксовано у 2019 році; загальний базисний темп приросту житлових будівель за досліджуваний період становив 16,7%.

Споживчі ціни

Індекси споживчих цін відображають зміни за певні періоди у часі ціни та тарифи на товари та послуги для невиробничого споживання.

Структура індексів споживчих цін

Основні групи товарів та послуг	Індекси споживчих цін, %				
	2016	2017	2018	2019	2020
Продукти харчування	103,4	115,8	105,9	104,1	103,6
Алкогільні напої та тютюнові вироби	120,6	120,9	116,7	114,2	108,8
Одяг і взуття	112,8	99,5	103,5	98,7	94,0
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	145,3	110,1	116,0	98,4	111,0
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	105,7	100,5	103,5	100,8	95,1
Охорона здоров'я	105,2	110,2	110,6	102,8	109,4
Транспорт	112,7	118,2	109,8	96,8	104,7
Зв'язок	104,5	106,4	112,1	110,9	104,3
Відпочинок і культура	107,7	100,9	105,7	98,2	96,6
Освіта	116,1	122,0	122,7	111,8	112,5
Ресторани і готелі	114,6	122,0	116,3	107,5	104,1
Різні товари і послуги	107,7	102,6	112,5	107,7	121,3
Індекс споживчих цін	112,6	113,0	109,1	103,6	104,6

Помітне зниження споживчих цін спостерігається у наступних товарних групах: одяг і взуття (базисний темп зниження цін становить 4,4%); предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла (базисний темп зниження цін становить 0,4%). Суттєве збільшення цін на товари та послуги має місце у наступних групах товарів та послуг: продукти харчування (36,7%); алкогольні напої та тютюнові вироби (111,4%); житло, вода, газ та інші види палива (102,7%); транспорт (48,2%); освіта (118,6%).

Загальний індекс споживчих цін зріс на 50,4% за досліджуваний період.

1.4.2 Сфера досліджень та інновацій; види діяльності, що мають інноваційний потенціал

Підприємства Коростенської громади здійснюють впровадження інноваційних технологій і розробок у власні виробництва, експлуатацію новітніх сучасних машин та обладнання, технологічних процесів тощо з метою підвищення рівня конкурентоспроможності виробленої продукції, у тому числі її якості, задоволення потреб попиту на внутрішньому та зовнішньому ринках такої продукції та відповідності сучасним інноваційним тенденціям розвитку галузей господарювання.

Відповідно до статистичних спостережень у місті Коростень здійснювали діяльність 2 інноваційно активних промислові підприємства у 2017 році (з часткою реалізованої інноваційної продукції 0,4% від загального обсягу реалізованої промислової продукції (товарів, послуг)) та 1 підприємство у 2019 році (частка реалізованої інноваційної продукції відсутня). Інноваційно активні підприємства на території сільських населених пунктів громади відсутні.

На території громади відсутні вищі навчальні заклади, науково-дослідні та проєктні інститути, інші наукові установи, що стримує впровадження нових технологій, результатів наукових досліджень та інноваційних розробок у виробництві товарів, виконанні робіт, наданні послуг.

Відповідно до наявного промислового, природно-ресурсного та історико-культурного потенціалу, наявних виробничо-промислових потужностей, основними галузями господарювання, що можуть бути визнані такими, які мають суттєвий інноваційний потенціал є:

- машинобудівна та приладобудівна галузь;
- металургійна галузь;

- добувна промисловість та розроблення кар'єрів;
- харчова промисловість;
- сільське господарство, зокрема органічне рослинництво та тваринництво;
- текстильна промисловість – виробництво одягу та взуття, у тому числі спеціального;
- виробництво виробів з деревини;
- хімічна промисловість;
- виробництво виробів для будівельної галузі;
- логістична галузь та транспортування;
- туризм та рекреація.

Досить високий інноваційний потенціал, що може бути реалізований на засадах смарт-спеціалізації, з освоєння новітніх розробок, вдосконалення конкурентоздатності технологій, виробництва інноваційної продукції (товарів, послуг), застосування сучасних організаційно-технічних рішень виробничого, адміністративного, комерційного та іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробничого процесу та соціальної сфери, має місце в зазначених галузях.

ПРАТ «Коростенський завод хімічного машинобудування» є одним з головних промислових підприємств громади в галузі машинобудування і приладобудування та має потужну виробничу базу, сучасне обладнання та висококваліфікованих фахівців, що дозволяє здійснювати виробництво високоякісного та конкурентоспроможного обладнання для потреб нафтопереробної, газової, хімічної й інших галузей промисловості.

На підприємстві запроваджена система менеджменту якості на відповідність міжнародним стандартам ISO. Якість виробленої продукції засвідчується нормами українських стандартів (ДСТУ) та міжнародних, що дозволяє здійснювати експортну діяльність. Продукція має попит на зовнішніх ринках; експорт здійснюється до Німеччини (близько 50% від загального експортного обсягу), Білорусі (близько 25%), Словаччини (близько 20%), Угорщини (5%).

Основними видами продукції, що мають достатньо високий попит на внутрішньому та зовнішньому ринках, завдяки високотехнологічності та інноваційності, є теплообмінні апарати, апарати повітряного охолодження, кульові крани для магістральних газопроводів, ємнісне обладнання для зберігання продукції й інші види машин та обладнання.

ПРАТ «Трубний завод «Турбосталь» є одним з провідних підприємств металургійної галузі громади, що спеціалізується на виробництві профільних та круглих водогазопровідних електрозварних труб для різноманітних металоконструкцій, газових і водопровідних систем, та має попит на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Виробництво здійснюється на сучасних трубопрокатних агрегатах, у тому числі комплексі новітнього технологічного устаткування, зокрема агрегатах поздовжньо-поперечної різки та верстатного парку, технологічні особливості яких забезпечують вироблення необхідної для внутрішнього та зовнішнього ринку продукції: труб круглого перерізу діаметром 20 до 127 мм, профільних квадратних труб перетином від 20*20 до 100*100 та профільних прямокутних труб – від 30*20 до 120*80.

Підприємство має в своєму розпорядженні передові інноваційні технології виробництва та висококваліфікований персонал, завдяки чому здійснюється активне розширення асортименту та підвищення його якості, що підтверджується нормами українських стандартів (ДСТУ) та Європейських норм (DIN, EN).

Експорт продукції здійснюється у Польщу, Литву, Латвію, Молдову, Чехію й інші країни.

ПРАТ «Фірма «Арсанія» - провідне підприємством в галузі виробництва одягу, зокрема виробництва верхнього та спіднього одягу, у тому числі оптової торгівлі одягом і взуттям.

Технологічні можливості підприємства дозволяють виробляти швейні вироби, у тому числі асортименти м'якого жіночого одягу: блузи, плаття, спідниці, штани, жіночі піджаки з бавовни, синтетичних, шовкових та інших тканин. Завдяки високотехнологічності продукції, її якості та відповідності внутрішнім та міжнародним стандартам, підприємство здійснює замовлення для внутрішнього ринку та експортує продукцію до країн Європейського Союзу, а також до Канади.

Для підтримки високого попиту на продукцію на підприємстві за останні 5 років оновлено швейне обладнання та автоматизовано виконання розкладок для розкрою виробів. Вартість впровадження новітніх інноваційних технологій становила близько 200,0 тис. грн.

ПРАТ «Коростенський кар'єр» представляє добувну галузь та розроблення кар'єрів, що спеціалізується на добуванні декоративного та будівельного каменю, а також піску, гравію, глини та каоліну з метою забезпечення потреб переважно підприємств будівельної галузі.

Основними видами продукції є товарний щебінь (переробка гірничої маси граніту у товарний щебінь). Продукція експортується переважно до Білорусі.

Для підтримки високотехнологічного та якісного виробництва на підприємстві було придбано новітніх машин та устаткування на суму 9,3 млн. грн. у 2020 році, що суттєво перевищує відповідні інвестиції у 2019 році, які становили 1,9 млн. грн..

ПАТ «Коростенський завод Янтар» - веде діяльність у хімічній галузі та спеціалізується на виробництві лакофарбової продукції, зокрема емалей, лаків, ґрунтів, шпаклівок, мастик, декоративно-захисних засобів, сургучу, водно-дисперсійних фарб, лаків і смол тощо.

Завдяки власній сертифікованій лабораторії продукція заводу має попит на внутрішньому та зовнішньому ринках, успішно експортується за кордон переважно до Молдови.

Питома вага лакофарбової продукції у загальному обсягу випуску складає понад 90% і є перспективною у подальшому виробничому процесі підприємства завдяки динамічно зростаючому попиту на неї за рахунок високої конкурентоспроможності та інноваційності продукції.

ПРАТ «Коростенський завод залізобетонних шпал» здійснює виробництво залізобетонної продукції, що має підвищений попит на усіх підприємствах та структурних підрозділах Укрзалізниці. Виробничі потужності підприємства становлять близько 130 тис. м³ збірного залізобетону на рік.

З метою високотехнологічного та якісного задоволення попиту, динамічного вдосконалення виробництва та поліпшення якості технологічних властивостей бетонної суміші на підприємстві впроваджуються у виробництво новітні інноваційні технології, у тому числі застосовуються хімічні добавки на отримання бетонів з високими характеристиками довговічності і надійності для виготовлення залізобетонних попередньо напружених шпал та брусів стрілочних переводів з модернізацією бетонозмішувального вузла для приготування бетонної суміші з хімічними добавками.

Наявність міжнародної сертифікації продукції сприяє зовнішньоекономічній діяльності, зокрема продукція експортується переважно до Білорусі та Литви.

ПРАТ «Коростенський завод МДФ» потужний промисловий об'єкт на території Коростенської громади, що виступає керуючою компанією функціонуючого в місті індустріального парку «Коростень».

Завод здійснює виробництво плит МДФ, ХДФ, ламінованих підлогових покриттів і пиломатеріалів. Якість продукції забезпечується високим рівнем техніко-технологічної бази виробництва, зокрема встановлених новітніх інноваційних технологічних ліній європейських постачальників, у тому числі ліній виробництва плит, ламінування, ламінованої підлоги та комплектації.

Інноваційні технології виробництва, в першу чергу, пов'язані із повністю автоматизованою системою контролерів, що обмежує вплив людського фактору тільки коригуванням роботи лінії з боку висококваліфікованих операторів і технологів, що суттєво впливає на підвищення якості продукції та зниження вартості для кінцевого споживача.

Додатковим інноваційним обладнанням, що залучене до виробничого процесу є спеціальний прес довжиною 40 метрів, здатний розвивати потужний тиск. Конструкція такого пресу дозволяє здійснювати процес пресування в безперервному режимі з розподілом тиску по довжині та по ширині, що, в свою чергу, призводить до збільшення продуктивності, зниження витрат сировини та матеріалів, покращенню якості готової продукції.

Наявність міжнародної сертифікації виробленої продукції сприяє активному експортуванню переважно до Німеччини, Фінляндії, Туреччини, Польщі, Чехії, Болгарії, Литви, Румунії, Угорщини й інших країн.

ТДВ «Коростенський щебзавод» є лідером серед виробників щебеню, ґрунтового каменю, відсіву та гранітної продукції для потреб будівельної галузі. Якість продукції підтверджується наявністю усіх відповідних національних сертифікатів якості та міжнародних сертифікатів з метою здійснення експорту продукції за кордон. Основні країни експортування – Російська Федерація та Білорусь. Використання сучасних машин та обладнання на підприємстві забезпечують максимальну ефективність співпраці із замовниками.

ПП «Фармацевтична фабрика НВО «Ельфа» є провідним підприємством виробництва косметологічних виробів із застосуванням сучасного інноваційного реакторного обладнання, що забезпечує ефективне використання часу, високий темп виробництва і стабільну якість продуктів.

Впровадження сучасних фасувальних ліній забезпечує високоефективну систему організації наповнення і упаковки косметичних продуктів у виробництві товарів різних партій, упаковці широкого спектру конфігурацій.

Експорт продукції здійснюється до Польщі, Словаччини, Литви, Швеції й інших країн.

Інноваційні рішення технологічного процесу, впроваджені з етапу очищення води, використання у процесі виробництва сировини, що постачається провідними світовими інноваційними компаніями, до етапу випуску товару для споживача, безпосередньо впливають на підвищення якості продукції, зниження її собівартості та швидкості виконання замовлень.

Вода, як стратегічна сировина, знаходиться під цілодобовим онлайн моніторингом із безперервною фіксацією параметрів якості, щоденне виготовлення якої для виробництва косметичної продукції складає 150 м³.

Власна мікробіологічна лабораторія підприємства дозволяє здійснювати контроль чистоти виробничих зон та обладнання та продукції на всіх етапах виробництва, для чого лабораторія атестована та оснащена всім необхідним обладнанням.

На підприємстві функціонує відділ досліджень і розробок, що винаходить перспективні розробки та створює інноваційні рецептури, з метою ефективного запуску інноваційної продукції на ринок до кінцевого споживача.

ТОВ «Твій хліб» - провідне підприємство харчової промисловості на території Коростенської громади, що спеціалізується на виробництві хліба та хлібобулочних виробів, борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок, тощо, у тому числі оптової та роздрібної торгівлі виробленої продукції. Підприємство налічує потужну розгалужено мережу власних роздрібних торгівельних точок та поставляє продукцію до інших торгівельних мереж.

На підприємстві ТОВ «Твій хліб» здійснюється постійна модернізація виробничих та технологічних ліній, відкриття нових напрямів асортименту продукції із врахуванням сучасних інноваційних рецептур та методів виробництва відповідно до потреб ринку.

У зв'язку із глобальною тенденцією популяризації та просування здорового способу життя, рухової активності населення, впровадження заходів запобігання захворювань та загального зміцнення здоров'я населення, у сфері виробництва інноваційних харчових продуктів зростає попит на органічні, функціональні та оздоровчі продукти.

Сільське господарство

Сільськогосподарська галузь представлена переважно у сільській місцевості, найбільшими суб'єктами господарювання якої є ТОВ «Коростень Агроінвест», ТОВ «Український харчовий альянс ЕКО», ТОВ «Акріс Груп», ТОВ «Агрохолдинг МС», ТОВ «Агробалтлік», ДП «Грозинське», ТОВ «Ниви Полісся», ТОВ СП «Смарт-Агро» й інші.

Найперспективніші новітні технології, які вже частково запроваджуються на підприємствах сільського господарства пов'язані із використанням: безпілотних літальних апаратів; технології точного землеробства; сільськогосподарського Інтернету речей; технології вертикального землеробства тощо.

Туристична галузь на території громади на сьогоднішній день не є достатньо розвинутою, її внесок у загальний валовий продукт громади є незначним та суттєво не впливає на підвищення конкурентоспроможності та соціально-економічний та культурний розвиток територій.

На території Коростенської громади знаходиться один об'єкт нерухомого майна культурної спадщини національного значення та один об'єкт - місцевого значення. Окрім того, на території громади присутні об'єкти та території природно-заповідного фонду (9 об'єктів місцевого значення), та, затверджені міською радою, 97 пам'яток історії, 14 пам'яток монументального мистецтва, 7 пам'яток архітектури, 5 пам'яток археології.

Згідно із результатами статистичної та аналітичної інформації щодо стану досліджень та інновацій в розрізі видів економічної діяльності, наявного ресурсного потенціалу громади, розвиненості необхідної інфраструктури, потенціалу суміжних з пріоритетними галузями господарювання, інвестиційної привабливості регіону, перелічені види діяльності можуть бути визначені як перспективні галузі розвитку смарт-спеціалізації Коростенської громади.

Основним джерелом фінансування інноваційних витрат суб'єктів господарювання громади залишаються власні кошти підприємств, залучені інвестиції та кредитні кошти. Підприємства, що застосовують новітні розробки самостійно здійснюють співпрацю із науково-дослідними установами, проектно-конструкторськими бюро; закордонними виробниками інноваційного обладнання; відвідують ярмарки, виставки, конференції щодо розвитку сфери досліджень та інновацій у відповідних галузях господарювання.

1.4.3 Розвиток підприємницького середовища

Суб'єкти малого підприємництва, у тому числі фізичні особи-підприємці становлять один з найпотужніших сегментів соціально-економічного розвитку громади. Розвиток підприємництва є інструментом участі значної частини економічно активного населення у підприємницькій діяльності, має суттєвий вплив на підвищення бази оподаткування для бюджетів всіх рівнів, впливає на зниження рівня безробіття, насичення ринку різноманітними товарами та послугами.

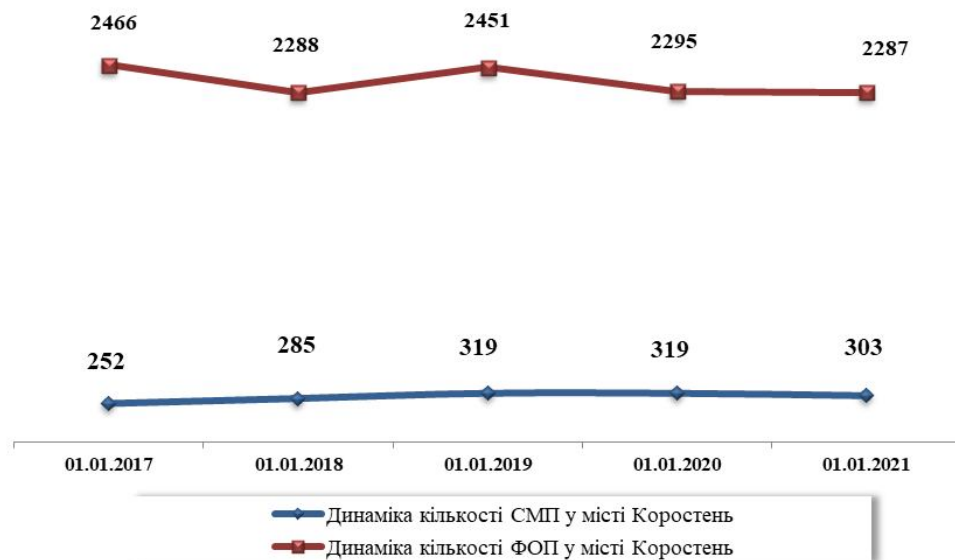
Основним інфраструктурним об'єктом підтримки підприємництва на території громади є Коростенський центр підтримки підприємництва, що розпочав свою діяльність у 2015 році, функціонує з метою сприяння забезпеченню підтримки діючого бізнесу та започаткуванню власної справи; проводить професійні консультації (у 2017 році центром було надано 120 професійних консультацій, у 2018 році – 178, у 2019 році – 141 консультація).

За період з 2016 по 2020 роки динаміка кількості функціонуючих суб'єктів малого підприємництва та фізичних осіб-підприємців за даними центру надання адміністративних послуг міста Коростень піддавалась істотним коливанням.

Кількість суб'єктів підприємництва

Форма підприємництва	Кількість суб'єктів підприємництва, од.				
	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021
Суб'єкт малого підприємництва (ЮО)	252	285	319	319	303
Фізична особа-підприємець (ФОП)	2466	2288	2451	2295	2287

За досліджуваний період спостерігається поступове зростання кількості суб'єктів малого підприємництва (юридичних осіб), темп приросту якого з 2016 року по 2020 рік становить 20,2%. Зворотна ситуація спостерігається із реєстрацією та провадженням діяльності фізичних осіб-підприємців: з 2016 року по 2020 рік їх кількість зменшилась на 7,6%.

Динаміка кількості суб'єктів підприємництва

Негативна динаміка зміни фактично зареєстрованих підприємців на перше число кожного фінансового року говорить про суттєве збільшення підприємців, які припиняють свою підприємницьку діяльність, над тими, хто розпочинає власну справу. Та навпаки, позитивна тенденція передбачає перевищення кількості новостворених чи функціонуючих суб'єктів малого підприємництва над кількістю тих, що припинили свою діяльність.

Кількість юридичних осіб

Адміністративно-територіальна одиниця	Кількість юридичних осіб, од.				
	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021
місто Коростень	1 149	1 187	1 190	1 229	1 278

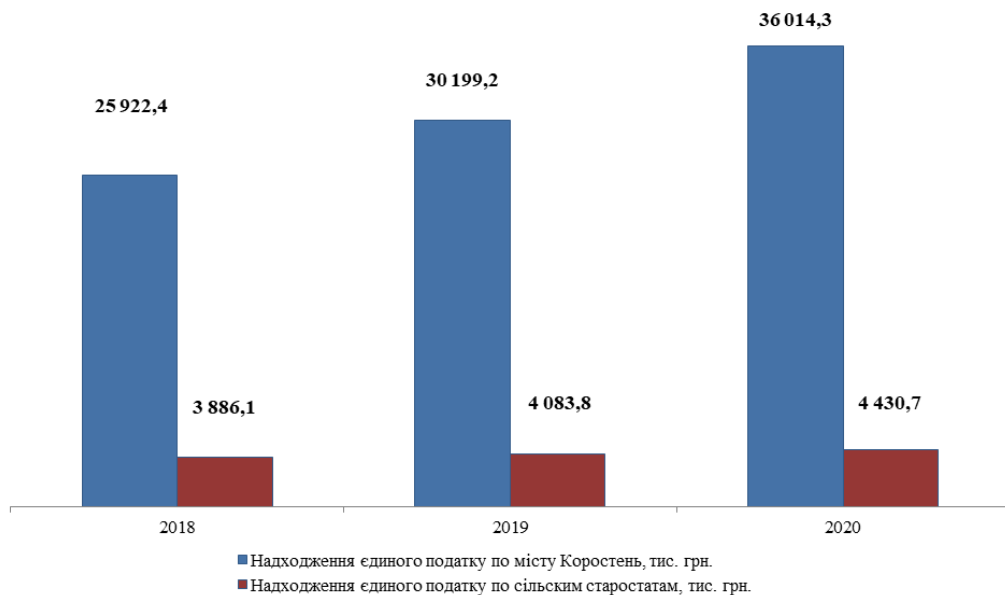
За період з 2016 по 2020 роки спостерігався темп приросту кількості підприємств у місті Коростень, який становив 11,2%.

Одним з головних індикаторів розвитку малого підприємництва на території громади виступає показник надходження єдиного податку, що сплачується фізичними особами-підприємцями та юридичними особами, які знаходяться на спрощеній системі оподаткування та звітності.

Надходження єдиного податку до місцевого бюджету

Адміністративно-територіальна одиниця	Надходження єдиного податку, тис. грн.		
	2018	2019	2020
Місто Коростень	25 922,4	30 199,2	36 014,3
<i>ланцюговий темп приросту, %</i>		16,5	19,3
Сільські старостати	3 886,1	4 083,8	4 430,7
<i>ланцюговий темп приросту, %</i>		5,1	8,5

Має місце тенденція зростання надходжень від єдиного податку; швидкість збільшення обсягів надходжень до місцевого бюджету у місті Коростень є більшою, у сільських населених пунктах динаміка повільніша.

Динаміка надходжень єдиного податку

За період з 2018 року по 2020 рік базисний приріст єдиного податку у місті Коростень становив 38,9%, у сільських населених пунктах – 14,0%.

З метою покращення бізнес клімату на території громади, активізації залучення інвестицій у нові підприємництва, підвищення кількості зареєстрованих суб'єктів господарювання, налагодження ефективної співпраці влади та бізнес середовища, за сприяння виконавчої влади Коростенської громади за період з 2017 по 2020 роки здійснювались основні наступні заходи:

1) В рамках проєкту «Школа підприємництва» спільно з Управлінням економіки виконавчого комітету Коростенської міської ради, ГО «Агенція регіонального розвитку», Коростенським міським центром зайнятості у місті Коростень»:

- проводились тренінги з розвитку підприємницької компетенції для вчителів закладів загальної середньої освіти;
- здійснювались профконсультації із застосуванням психологічного тестування та тестування на підприємницькі здібності старшокласників закладів загальної середньої освіти;
- впроваджувались факультатив та гурток для учнів двох закладів загальної середньої освіти, спрямованих на вивчення основ підприємництва, з відвідуванням та ознайомленням з діяльністю підприємств міста та громади;
- проводились конкурси бізнес-проєктів для учнівської молоді.

2) Проведення щорічного конкурсу «Кращий підприємець року» з врученням почесних нагород представникам підприємств громади;

3) Участь у проєкті «Партисипативна демократія та обґрунтовані рішення на місцевому рівні в Україні»;

4) Співпраця з Міністерством закордонних справ Польщі за напрямками: «Підвищення інвестиційної привабливості України та конкурентоспроможності регіонів», «Будівництво регіональної інфраструктури бізнесу в Житомирській області», «Промислові парки як інституційний (нефінансовий) інструмент підтримки підприємництва органами самоврядування», «Підтримка розвитку малого бізнесу в регіонах»;

5) Реалізація проєкту «Розумні міста» та проведення семінарів-тренінгів з підприємцями громади щодо залучення їх до роботи в електронній системі допорогових закупівель ProZorro;

6) Проведення тематичних заходів (семінарів, зустрічей, круглих столів тощо), з метою стимулювання розвитку підприємництва; обговорення норм трудового законодавства та легалізації заробітної плати тощо.

7) Здійснення відшкодування з міського бюджету відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого і середнього підприємництва для реалізації бізнес-проєктів.

З метою розгляду та обговорення питань, пов'язаних із зміною законодавства про працю, податкових норм, змін цін на енергоносії та опалення для підприємств, установ та організацій, результатами перевірок інспекторами відділу з контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення при міському голові регулярно відбуваються наради з членами Ради підприємців міста Коростеня.

1.4.4 Інвестиційна та зовнішньоекономічна діяльність

Інвестиційна діяльність

Інвестиційний потенціал будь-якої території передбачає здатність громади фінансувати процеси, що пов'язані із створенням та модернізацією основних фондів та нематеріальних активів, які мають відповідати сучасним новітнім потребам, у тому числі впровадженням інноваційних розробок та технологій; розвитком освітнього, наукового, культурного та інформаційного потенціалу завдяки ефективному та раціональному використанню наявних ресурсів. В свою чергу, залучення інвестицій сприяє формуванню та забезпеченню високого рівня соціально-економічного розвитку громади.

За період з 2015 по 2018 роки обсяги капітальних інвестицій збільшувались достатньо швидкими темпами. Базисний приріст капітальних інвестицій у місті Коростень становив 68,5%.

Структура капітальних інвестицій за галузями господарювання

Галузь господарювання	Частка капітальних інвестицій за галузями, %			
	2017	2018	2019	2020
Сільське, лісове та рибне господарство	35,3	27,3	21,2	21,5
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	3,7	7,1	8,5	4,4
Виробництво харчових продуктів	12	5,1	6,5	5,5
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	0,4	0,3	0,4	1,4
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	1	1	1,2	0,9
Виробництво машин та устаткування не віднесених до інших угруповань	0,8	1,2	0,8	0,4
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	5,1	4,6	12,7	5,2
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	0,6	0,6	0,7	3,9
Будівництво	9,1	8,4	8,5	5,1

Галузь господарювання	Частка капітальних інвестицій за галузями, %			
	2017	2018	2019	2020
Оптова торгівля	3,5	3,8	2,8	1,9
Роздрібна торгівля	0,8	0,6	0,9	1,6
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1,9	2,3	1,5	3,4
Інформація та телекомунікації	0,3	0,4	0,4	0,1
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	9,8	12,5	15,7	30,3
Освіта	0,9	1	1	1
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1,7	1,2	1,5	4,2
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	0,3	0,2	0,2	0

Капітальні інвестиції в економіку громади мають виражений галузевий розподіл. Найбільші за обсягами капітальні інвестиції були направлені у сфери державного управління (30,3%); сільського, лісного та рибного господарства (21,5%); виробництва харчових продуктів (5,5%); будівництва (5,1%); добувної промисловості та розроблення кар'єрів (4,4%).

Головним джерелом для здійснення капітальних інвестицій виступають переважно власні кошти підприємств, частка яких становить 66,6% та за останні 3 роки зросла на 10,4%. Поступово зростає частка інвестицій за рахунок коштів місцевих бюджетів з 10,0% у 2017 році до 12,2% у 2019 році та державного бюджету – з 4,0% у 2017 році до 6,1% у 2019 році. В свою чергу, має місце зниження частки капітальних інвестицій, що здійснюються за рахунок кредитів банків та інших позик - з 16,5% у 2017 році до 8,4% у 2019 році та коштів населення на будівництво житла – з 8,3% у 2017 році до 5,3% у 2019 році.

Зовнішньоекономічна діяльність

Зовнішньоекономічна діяльність, як складова розвитку міжнародних торговельних зв'язків підприємств громади із закордонними споживачами та постачальниками, є важливим елементом формування валового регіонального продукту. Аналіз зовнішньої торгівлі підприємств (установ, організацій) громади свідчить про негативну тенденцію зниження експорту та збільшення імпорту.

Обсяги експорту товарів

Адміністративно-територіальна одиниця	Експорт, тис. дол. США.			
	2017	2018	2019	2020
місто Коростень	32 853,6	31 359,5	25 057,0	24 824,2
ланцюговий темп приросту, %		-4,5	-20,1	-0,9
Коростенський район (сільська місцевість)	11 942,6	12 097,9	7 762,9	7 771,0
ланцюговий темп приросту, %		1,3	-35,8	0,1

Спостерігається негативна динаміка зниження обсягів експортних операцій (зовнішньої торгівлі товарами) по місту Коростеню та по сільським населеним пунктам за період з 2017 по 2020 роки. Базовий темп скорочення експорту за досліджуваний період становив 24,4% та 34,9% відповідно.

Місто Коростень за обсягами експортних операцій серед п'яти міст обласного значення Житомирської області у 2020 році займає 4 місце після міста Житомир (157 415,7 тис. дол. США), міста Новоград-Волинський (40 587,5 тис. дол. США), міста Малин (31 063,8 тис. дол. США), не суттєво випереджуючи місто Бердичів (23 987,2 тис. дол. США).

Основна товарна структура експорту свідчить про промислове і сільськогосподарське спрямування та наявність потенціалу для нарощування постачання машин та обладнання. У товарній структурі експорту за 2020 рік провідні позиції займають продукти рослинного походження (21,5%), серед яких зернові культури (14,3%), насіння і плоди олійних рослин (6,3%); машини, обладнання та механізми, у тому числі електротехнічне обладнання, (21,5%); деревина і вироби з деревини (17,3%); вироби з каменю, гіпсу, цементу (8,4%); текстильні матеріали та текстильні вироби (8,0%).

Основна географічна структура експорту товарів включає Німеччину (23,7%); Польщу (10,3%); Китай (6,8%); Російську Федерацію (5,2%); Туреччину (4,8%); Білорусь (4,2%); Нідерланди (3,9%); Румунію (3,9%); Італію (3,4%).

Обсяги імпорту товарів

Адміністративно-територіальна одиниця	Імпорт, тис. дол. США			
	2017	2018	2019	2020
місто Коростень	16 854,1	24 809,3	25 241,5	36 828,7
<i>ланцюговий темп приросту, %</i>		47,2	1,7	45,9
Коростенський район (сільська місцевість)	74 054,4	82 866,9	57 955,8	14 519,6
<i>ланцюговий темп приросту, %</i>		11,9	-30,1	-74,9

Обсяги імпорту товарів за період з 2017 по 2020 роки по місту Коростень зростають; швидкість зростання імпорتنих операцій є достатньо суттєвою: у 2018 році темп приросту становив 47,2% у порівнянні з попереднім періодом (2017 рік); у 2020 році – 45,9% у порівнянні з попереднім періодом (2019 рік). Базисний темп приросту імпорتنих операцій за досліджуваній період становив 118,5%.

Обсяги імпорту товарів по сільським населеним пунктам за період з 2017 по 2020 роки суттєво зменшуються, хоча мають певні коливання. Загальний базисний темп скорочення становить 80,4%.

Місто Коростень за обсягами імпорتنих операцій серед п'яти міст обласного значення Житомирської області у 2020 році займає 2 місце після міста Житомир (186 589,9 тис. дол. США), суттєво випереджуючи інші міста області.

Основна товарна структура імпорту представлена придбанням машин, обладнання та механізмів, у тому числі електротехнічного обладнання, (29,2%); мінеральних продуктів (11,7%); полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них (10,5%); засобів наземного транспорту (8,4%); текстильних матеріалів та текстильних виробів (7,1%), недорогоцінних металів та виробів з них (7,1%); різних промислових товарів (меблі, іграшки, різні готові вироби) (2,8%).

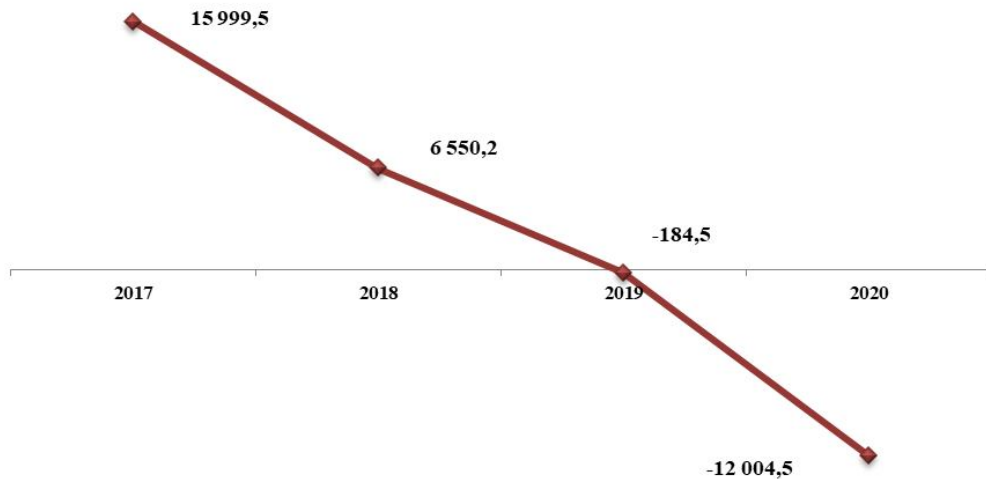
Основна географічна структура імпорту товарів включає Угорщину (15,7%); Білорусь (13,4%); Польщу (12,6%); Китай (11,4%); Німеччину (10,3%); Італію (6,3%); Туреччину (4,1%); Російську Федерацію (2,6%).

Головним кількісним показником ефективності зовнішньоекономічної діяльності є балансове сальдо, що відображає різницю між обсягами експортних та імпорتنих операцій у зовнішній торгівлі.

Сальдо зовнішньої торгівлі товарами

Сальдо зовнішньої торгівлі, тис. дол. США	2017	2018	2019	2020
місто Коростень	15 999,5	6 550,2	-184,5	-12 004,5
<i>ланцюговий темп приросту, %</i>		-59,1	-102,8	6406,5
Коростенський район (сільська місцевість)	-62 111,8	-70 769,0	-50 192,9	-6 748,6
<i>ланцюговий темп приросту, %</i>		13,9	-29,1	-86,6

Із поступовою загрозливою негативною динамікою експортних операцій у місті Коростень та зростаючою тенденцією імпорту спостерігається збільшення від'ємного сальдо зовнішньоекономічної торгівлі.

Динаміка сальдо зовнішньої торгівлі товарами міста Коростень

Місто Коростень за показником сальдо зовнішньої торгівлі серед п'яти міст обласного значення Житомирської області у 2020 році займає 2 місце після міста Житомир (- 29 174,2 тис. дол. США). Інші міста обласного значення мають позитивне сальдо, зокрема місто Новоград-Волинський (10 680,3 тис. дол. США), місто Малин (12 999,9 тис. дол. США), місто Бердичів (32,1 тис. дол. США).

В сільських населених пунктах спостерігається більш оптимістична картина суттєвого динамічного скорочення розриву між експортом та імпортом, переважно за рахунок істотного зниження імпорتنих операцій.

Обсяги експорту послуг

Адміністративно-територіальна одиниця	Експорт, тис. дол. США			
	2017	2018	2019	2020
місто Коростень	691,8	712,6	830,0	1 046,0
базисний темп приросту, %		3,0	20,0	51,2

Обсяги експорту послуг у місті Коростень є значно меншими за обсяги експорту товарів, хоча має місце зростаюча динаміка. Базисний приріст становить 51,2%. Структура експорту основних послуг представлена послугами з переробки матеріальних ресурсів (65,6%); послугами у сфері телекомунікації, комп'ютерними та інформаційними послугами (20,2%), у тому числі виключно комп'ютерними послугами (19,5%); послугами автомобільного транспорту (7,4%). Основна географічна структура експорту послуг включає наступні країни: Австрію (43,0%); Німеччину (11,8%); Нідерланди (7,2%); Велику Британію (2,5%).

Структура імпорту основних послуг представлена професійними та консалтинговими послугами (17,4%); роялті та іншими послугами, пов'язаними із використанням інтелектуальної власності (14,2%); послугами автомобільного транспорту (14,0%); послугами у сфері телекомунікації, комп'ютерними та інформаційними послугами (13,9%), у тому числі виключно комп'ютерними послугами (10,6%).

Основна географічна структура імпорту послуг включає наступні країни: Польщу (21,8%); Нідерланди (13,4%); Німеччину (5,8%); Литву (5,4%); Велику Британію (4,1%); Швейцарія (12,8%).

Ситуація від'ємного сальдо зовнішньої торгівлі є несприятливою для громади. За такої ситуації в якості одного із основних пріоритетів розвитку громади необхідна розробка та реалізація програми підтримки місцевого виробника, створення умов для нарощення експортного потенціалу та реалізація програми імпортозаміщення.

1.5 Фінансово-бюджетний аналіз

Починаючи з 2015 року в країні відбувається процес бюджетної децентралізації, ключовим напрямком якого є формування фінансово спроможних об'єднаних громад з розширеними повноваженнями та сферами відповідальності і, відповідно, з розширенням податкової бази.

Доходи бюджету Коростенської громади становлять фінансову основу місцевого самоврядування.

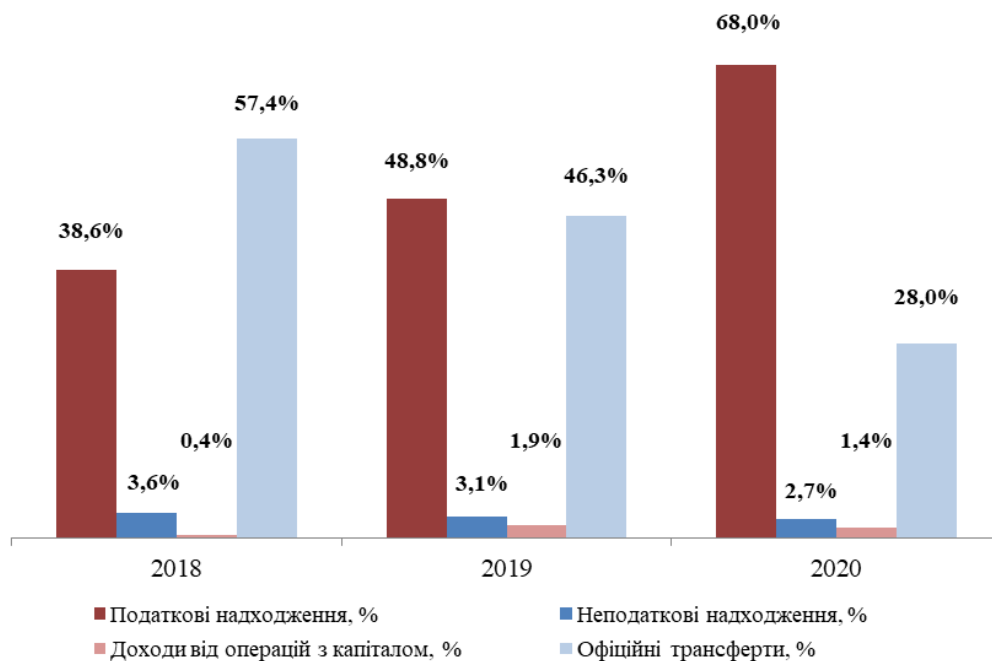
До бюджету міста Коростень у 2018 році надійшло 712 759,9 тис. грн., що становило 99,9% від планових затверджених розписом на звітний рік надходжень з урахуванням змін, у тому числі надходження загального фонду – 691 960,9 тис. грн. та спеціального фонду – 20 799,0 тис. грн.. Трансферти з державного, обласного та районного бюджетів у загальному бюджеті міста склали 57,4%, що становило 409 356,9 тис. грн..

Надходження до бюджету міста Коростень у 2019 році становили 678 005,8 тис. грн., що становило 99,4% від планових затверджених розписом на звітний рік надходжень з урахуванням змін, у тому числі надходження загального фонду – 651 347,2 тис. грн. та спеціального фонду – 26 658,6 тис. грн. Трансферти з державного, обласного та районного бюджетів у загальному бюджеті міста склали 46,3%, що становило 313 595,0 тис. грн..

Надходження до бюджету міста Коростень у 2020 році становили 519 671,1 тис. грн., що становило 99,9% від планових затверджених розписом на звітний рік надходжень з урахуванням змін, у тому числі надходження загального фонду – 503 854,6 тис. грн. та спеціального фонду – 1 799,9 тис. грн. Трансферти з державного, обласного та районного бюджетів у загальному бюджеті міста склали 28,0%, що становило 145 336,6 тис. грн..

Структура бюджету міста Коростень

місто Коростень	Податкові надходження, тис. грн.		Неподаткові надходження, тис. грн.		Доходи від операцій з капіталом, тис. грн.		Офіційні трансферти, тис. грн.		Бюджет, тис. грн.		Зведений бюджет, тис. грн.
	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	
2018	274 625,9	265,6	10 504,7	14 891,4	32,7	3 082,7	406 797,6	2 559,3	691 960,9	20 799,0	712 759,9
2019	330 467,5	237,6	8 307,5	12 729,9	27,0	12 641,3	312 545,2	1 049,8	651 347,2	26 658,6	678 005,8
2020	353 362,1	145,4	6 952,0	6 845,6	3,8	7 025,6	143 536,7	1 799,9	503 854,6	15 816,5	519 671,1

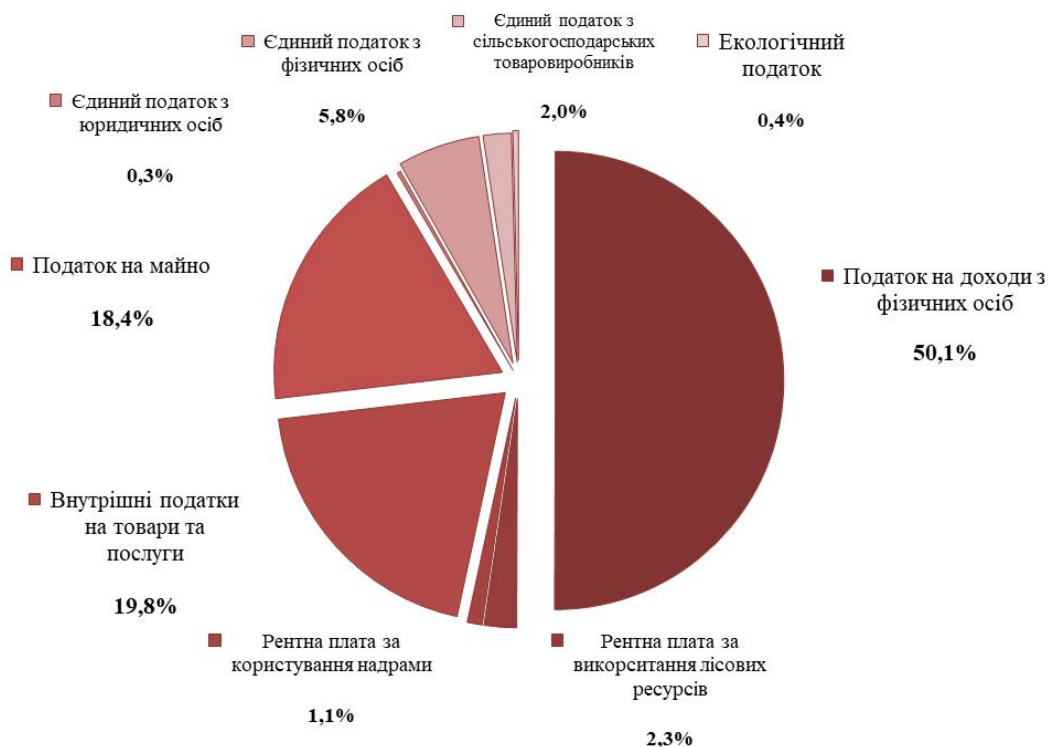

Структура надходжень до бюджету міста Коростень

Частка податкових надходжень до міського бюджету за досліджуваний період поступово зростає з 38,6% у зведеному бюджеті за 2018 рік до 68,0% у 2020 році за рахунок суттєвого зниження частки офіційних трансфертів (субвенцій та дотацій) з інших бюджетів, що скоротилась з 57,4% у зведеному бюджеті у 2018 році до 28,0% - у 2020 році.

Структура податкових надходжень до бюджету міста Коростень

Податки та збори, тис. грн..	2018	2019	2020
Податок на доходи з фізичних осіб (60%)	178 094,7	206 568,8	212 956,6
Податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності	358,0	90,4	192,2
Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення	0,0	86,2	116,1
Внутрішні податки на товари та послуги: пальне вироблене	5 050,8	4 487,0	5 885,8
Внутрішні податки на товари та послуги: пальне ввезене	20 738,0	18 463,0	20 576,7
Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів	13 430,3	14 495,9	15 123,2
Податок на майно	31 006,7	56 002,4	62 432,5
Єдиний податок	25 922,4	30 199,2	36 014,3
Туристичний збір	15,9	57,9	45,8
Екологічний податок	272,0	237,6	145,4
Інші податки, тис. грн.	2,7	16,7	18,9
Всього податкових надходжень, тис. грн..	274 891,5	330 705,1	353 507,5

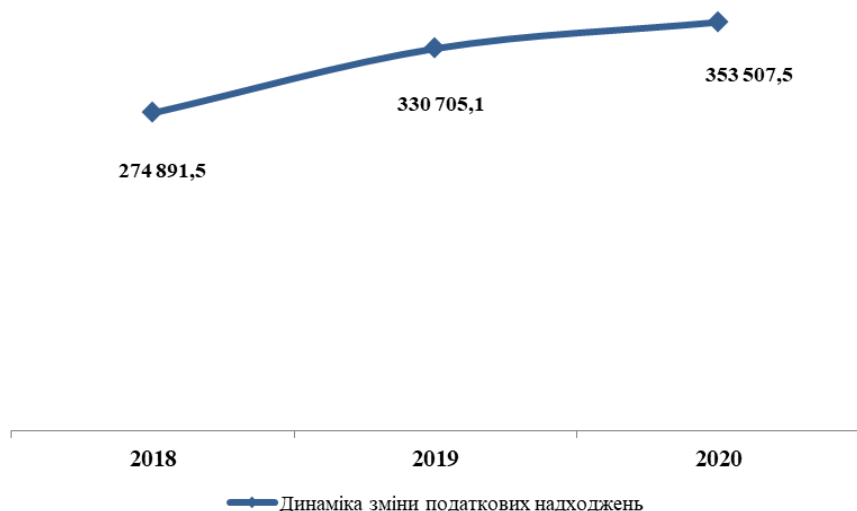
Структура податкових надходжень до бюджету міста Коростень за 2020 рік

Податок на доходи з фізичних осіб становить основну частку податкових надходжень до бюджету міста Коростень за досліджуваний період, зокрема у 2018 році частка податку становила 64,8%, у 2019 році – 62,5%, у 2020 році – 60,2%. Спостерігається тенденція скорочення частки надходжень у вигляді податку на доходи з фізичних осіб у загальних податкових надходженнях до бюджету міста, хоча обсяг податку за період з 2018 по 2020 роки збільшився на 19,6%.

Податок на майно, що включає податок на нерухоме майно, земельний податок з фізичних та юридичних осіб, орендна плата з фізичних та юридичних осіб, є другим за часткою податкових надходжень у бюджеті міста Коростень, яка суттєво збільшилась з 11,3% до 17,7% за досліджуваний період.

Частка надходжень єдиного податку, що сплачується фізичними особами-підприємцями, юридичними особами, що знаходяться на спрощеній системі оподаткування та звітності, сільськогосподарськими товаровиробниками, збільшилась з 9,4% до 10,2%.

За результатами 2020 податкового року інші податки та збори мали менший за обсягом вплив на формування бюджету, зокрема у 2020 році частка внутрішніх податків на товари та послуги у вигляді плати за ввезене пальне становила 5,8%, акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів – 4,3%, плати за вироблене пальне – 1,7%, інших податків і зборів, зокрема рентної плати за користування надрами, туристичного збору, екологічного податку тощо, - 0,1%.

Динаміка податкових надходжень міста Коростень

Доходи бюджетів колишніх сільських рад Коростенської громади становили фінансову основу сільських населених пунктів.

Структура надходжень до бюджетів колишніх сільських рад

Колишні сільські ради	Податкові надходження, тис. грн.		Неподаткові надходження, тис. грн.		Офіційні трансфери та операції з капіталом, тис. грн.		Бюджет, тис. грн.		Зведений бюджет, тис. грн.
	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	
Берестовецька									
2018	146,9	2,1	1,1	2,4	221,4	0,0	369,4	4,5	373,9
2019	339,2	2,0	0,9	8,3	103,3	0,0	443,4	10,3	453,7
2020	637,6	1,6	11,4	5,8	0,0	0,0	649,0	7,4	656,4
Бехівська									
2018	1 536,0	40,6	3,5	21,7	714,8	0,0	2 254,3	62,3	2 316,6
2019	1 943,4	43,3	2,3	108,7	754,6	0,0	2 700,3	152,0	2 852,3
2020	1 984,3	47,2	2,8	24,3	768,6	0,0	2 755,7	71,5	2 827,2
Васьковицька									
2018	1 506,6	25,8	4,4	19,7	889,3	0,0	2 400,3	45,5	2 445,8
2019	4 304,1	21,5	45,8	20,0	838,1	40,0	5 188,0	81,5	5 269,5
2020	2 639,2	31,5	1,7	112,7	843,0	0,0	3 483,9	144,2	3 628,1
Дідковицька									
2018	806,5	2,9	0,4	0,2	64,5	0,0	871,4	3,1	874,5
2019	1 554,1	8,9	0,2	200,7	81,0	0,0	1 635,3	209,6	1 844,9
2020	1 152,9	1,2	0,4	2,7	80,0	0,0	1 233,3	3,9	1 237,2
Каленська									
2018	493,7	0,2	2,0	0,5	82,6	0,0	578,3	0,7	579,0
2019	592,5	0,2	1,2	0,2	108,2	40,5	701,9	40,9	742,8
2020	641,1	0,2	0,8	0,7	102,7	0,0	744,6	0,9	745,5
Кожухівська									
2018	9 383,6	-2,2	34,4	559,1	30,0	0,0	9 448,0	556,9	10 004,9
2019	9 012,2	0,3	32,3	134,2	71,2	0,0	9 115,7	134,5	9 250,2
2020	9 848,6	0,3	42,7	0,3	65,0	0,0	9 956,3	0,6	9 956,9
Малозубівщинська									
2018	228,5	0,3	0,8	17,1	763,7	0,0	993,0	17,4	1 010,4
2019	301,2	0,2	1,2	62,7	680,5	66,1	982,9	129,0	1 111,9
2020	401,0	0,2	0,4	9,4	882,4	7,5	1 283,8	17,1	1 300,9

Колишні сільські ради	Податкові надходження, тис. грн.		Неподаткові надходження, тис. грн.		Офіційні трансферти та операції з капіталом, тис. грн.		Бюджет, тис. грн.		Зведений бюджет, тис. грн.
	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	
Мединівська									
2018	87,1	1,0	0,5	0,0	276,2	12,0	363,8	13,0	376,8
2019	130,9	1,0	0,4	0,0	249,8	0,0	381,1	1,0	382,1
2020	283,6	1,0	0,1	0,6	137,7	0,0	421,4	1,6	423,0
Межиріцька									
2018	251,9	-3,0	0,5	0,0	85,6	31,6	338,0	28,6	366,6
2019	541,2	0,0	0,2	200,0	36,1	0,0	577,5	200,0	777,5
2020	365,6	0,1	0,3	0,0	84,0	0,0	449,9	0,1	450,0
Михайлівська									
2018	441,9	0,3	1,5	30,5	1 440,5	32,0	1 883,9	62,8	1 946,7
2019	542,0	0,6	13,5	46,6	1 407,3	0,0	1 962,8	47,2	2 010,0
2020	784,1	0,3	4,0	26,2	1 585,6	7,5	2 373,7	34,0	2 407,7
Новаківська									
2018	157,5	1,6	5,5	2,7	388,8	6,7	551,8	11,0	562,8
2019	248,8	1,3	41,5	14,8	404,9	0,0	695,2	16,1	711,3
2020	359,2	1,4	7,2	8,6	395,5	7,5	761,9	17,5	779,4
Обиходівська									
2018	142,5	0,0	0,1	0,6	225,5	0,0	368,1	0,6	368,7
2019	187,2	0,0	0,0	0,0	188,0	0,0	375,2	0,0	375,2
2020	482,1	0,0	0,2	0,0	61,5	0,0	543,8	0,0	543,8
Сарновицька									
2018	438,4	0,2	18,5	0,7	56,5	0,0	513,4	0,9	514,3
2019	424,9	0,1	18,9	0,7	74,6	0,0	518,4	0,8	519,2
2020	569,3	0,2	44,3	1,2	58,7	0,0	672,3	1,4	673,7
Сингаївська									
2018	4 162,2	96,3	15,7	3,0	1 407,6	85,6	5 585,5	184,9	5 770,4
2019	3 714,3	122,5	13,9	1,3	1 850,4	0,0	5 578,6	123,8	5 702,4
2020	3 859,0	137,1	13,2	1,4	2 067,2	114,0	5 939,4	252,5	6 191,9
Стремигородська									
2018	349,4	0,4	1,6	0,1	193,1	17,6	544,1	18,1	562,2
2019	401,5	0,4	0,8	12,1	226,0	91,3	628,3	103,8	732,1
2020	460,6	0,3	2,5	62,0	407,0	7,5	870,1	69,8	939,9
Ходаківська									
2018	343,7	0,1	0,8	0,6	99,7	0,0	444,2	0,7	444,9
2019	253,7	0,1	0,9	1,0	195,3	38,5	449,9	39,6	489,5
2020	537,3	0,1	0,8	1,1	2 038,7	0,0	2 576,8	1,2	2 578,0
Холосненська									
2018	461,0	0,3	8,4	115,8	328,1	0,0	797,5	116,1	913,6
2019	810,8	1,4	24,1	302,4	304,5	79,0	1 139,4	382,8	1 522,2
2020	928,2	0,2	4,6	37,6	281,1	7,5	1 213,9	45,3	1 259,2
Хотинівська									
2018	893,3	0,2	4,5	20,1	779,9	12,7	1 677,7	33,0	1 710,7
2019	1 143,5	0,3	5,3	34,2	817,2	84,5	1 966,0	119,0	2 085,0
2020	1 274,6	0,2	9,5	13,9	893,5	7,5	2 177,6	21,6	2 199,2
Всього									
2018	21 830,7	167,1	104,2	794,8	8 047,8	198,2	29 982,7	1 160,1	31 142,8
2019	26 445,5	204,1	203,4	1 147,9	8 391,0	439,9	35 039,9	1 791,9	36 831,8
2020	27 208,3	223,1	146,9	308,5	10 752,2	159,0	38 107,4	690,6	38 798,0

Податкові надходження є однією з головних складових доходної частини бюджетів колишніх сільських рад. Частка податкових надходжень у зведеному бюджеті становила у 2018 році – 70,6%, у 2019 році – 72,4%, у 2020 році – 70,7%.

Спостерігається позитивна тенденція збільшення зведеного бюджету сільських населених пунктів; темп приросту бюджету за досліджуваний період становив 24,6% (з 31 142,8 тис. грн. у 2018 році до 38 798,0 тис. грн. у 2020 році). Динаміка зростання зведеного бюджету обумовлена переважно відповідним зростанням податкових надходжень, що становили 24,7% (з 21 997,8 тис. грн. у 2018 році до 27 431,4 тис. грн. у 2020 році).

Видаткова частина бюджету міста Коростень характеризується соціальною спрямованістю; бюджет направлений на утримання закладів місцевих органів влади, утримання закладів освіти та соціально-культурного призначення, підприємств охорони здоров'я, виплату допомог, надання пільг та субсидій населенню.

Структура видатків бюджету міста Коростень

Напрямок видатків	Видатки, тис. грн.		
	2018	2019	2020
Державне управління	36 385,6	46 053,5	52 585,5
Освіта	210 923,2	244 790,8	260 235,1
Охорона здоров'я	97 264,8	96 699,8	56 365,4
Соціальний захист та соціальне забезпечення	271 114,4	174 089,6	32 966,8
Культура і мистецтво	12 050,1	15 181,0	14 929,4
Фізична культура і спорт	9 690,7	12 798,6	12 025,3
Житлово-комунальне господарство	26 225,5	28 331,0	21 976,6
Економічна діяльність	69 327,8	48 890,7	41 858,3
Інші діяльність	7 494,1	10 213,1	16 179,7
Видатки	740 476,2	677 048,1	509 122,1
Субвенції	1 342,5	3 733,7	7 880,0
Всього видатки	741 818,7	680 781,8	517 002,1

Видатки на освіту, зокрема на надання дошкільної освіти, загальної середньої освіти, позашкільної освіти закладами позашкільної освіти (у тому числі на заходи з позашкільної роботи з дітьми), спеціальної освіти мистецькими школами, методичне забезпечення закладів освіти, забезпечення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів й на інші програми, заклади та заходи у сфері освіти, становлять найбільшу питому вагу у структурі видатків бюджету міста Коростень. Частка видатків на освіту зросла з 36,5% у 2018 році до 50,3% у 2020 році.

Видатки на утримання апарату державного управління збільшились на 44,5% за досліджуваний період з 36 385,6 тис. грн. у 2018 році до 52 585,5 тис. грн. у 2020 році; відповідно їх частка зросла з 4,9% у 2018 році до 10,2% у 2020 році у загальному обсязі видатків бюджету міста Коростень.

Видатки на житлово-комунальне господарство, зокрема на утримання та ефективну експлуатацію об'єктів житлово-комунального господарства, реалізацію державних та місцевих житлових програм тощо, скоротились на 16,2% з 26 225,5 тис. грн. у 2018 році до 21 976,6 тис. грн. у 2020 році; їх частка у загальній структурі видатків бюджету міста несуттєво збільшилась з 3,5% у 2018 році до 4,3% у 2020 році.

Видатки на охорону здоров'я та соціальний захист та соціальне забезпечення суттєво скоротились: на 42,0% (з 97 264,8 тис. грн. у 2018 році до 56 365,4 тис. грн.) та на 87,8% (з 271 114,4 тис. грн. у 2018 році до 32 966,8 тис. грн. у 2020 році) відповідно за рахунок суттєвого зниження офіційних трансфертів.

На заходи, пов'язані з економічною діяльністю (а саме: здійснення заходів із землеустрою, будівництво і регіональний розвиток, транспорт та транспортна

інфраструктура, дорожнє господарство, інші програми та заходи, пов'язані із економічною діяльністю) видатки були скорочені на 39,6% (з 69 327,8 тис. грн. у 2018 році до 41 858,3 тис. грн. у 2020 році); їх частка у загальній структурі видатків бюджету міста зменшилась з 9,3% у 2018 році до 8,1% у 2020 році.

Скорочення видатків становило 30,3% за період з 2018 по 2020 роки; в свою чергу, зменшення обсягів офіційних трансфертів (субвенцій та дотацій) скоротилось на 64,5% (з 409 356,9 тис. грн. у 2018 році до 145 336,6 тис. грн. у 2020 році). Сповільнення темпів скорочення бюджету міста обумовлене збільшенням податкових надходжень.

У структурі видаткової частини бюджетів сільських населених пунктів за економічними напрямками займають видатки на виплату заробітної плати та нарахувань на неї працівникам бюджетних установ; утримання апарату державного управління на сільському рівні, зокрема організаційне, інформаційно-аналітичне, матеріально-технічне забезпечення сільських старостатів, у тому числі виплата заробітної плати та нарахувань на неї; житлово-комунальне господарство (утримання та ефективна експлуатація об'єктів житлово-комунального господарства, експлуатація та технічне обслуговування житлового фонду, забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства, організація благоустрою населених пунктів тощо); транспорт, транспортну інфраструктуру, дорожнє господарство; (утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури); захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру; заходи, пов'язані із охороною навколишнього природного середовища; й інші.

1.6 Стан екологічної ситуації та екологічна інфраструктура

На сьогоднішній день рівень забруднення атмосферного повітря є достатньо високим, незважаючи на спад виробництва та зниження викидів забруднюючих речовин і парникових газів від стаціонарних джерел викидів. До основних антропогенних джерел забруднення атмосфери належать теплове та енергетичне устаткування, промислові підприємства, добувна та обробна галузь, всі види транспорту.

Динаміка викидів забруднюючих речовин

Адміністративно-територіальна одиниця	Викиди забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів, т				
	2016	2017	2018	2019	2020
місто Коростень	550	574	800	681	613
ланцюговий темп приросту, %		4,4	39,4	-14,9	-10,0
діоксид вуглецю, т		60 500	87 500	64 542	64 303
Коростенський район (сільська місцевість)	313	494	1 147	1 316	1 080
ланцюговий темп приросту, %		57,8	132,2	14,7	-17,9
діоксид вуглецю, т		3 200	15 200	9 890	2 714

Викиди забруднюючих суттєво збільшувались за період з 2016 по 2018 роки; із 2018 по 2020 роки викиди поступово скорочувались. Темп скорочення викидів у місті Коростень становив 23,4%, у сільській місцевості – 5,8%. Викиди діоксиду вуглецю значно зменшувались у населених пунктах Коростенської громади з 2018 року: темп скорочення у місті Коростень становив 26,5%, у сільській місцевості – 82,1%.

Структура основних забруднюючих речовин

Види основних забруднюючих речовин	місто Коростень, %	Коростенський район, %
діоксид сірки	0,5	2,2
діоксид азоту	18,3	1,7
метан	5,4	2,9
оксид вуглецю	30,8	24,8
оксид азоту	0,2	0,0
речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	39,6	64,4
неметанові леткі органічні сполуки	5,1	1,0

Основними забруднюючими речовинами є речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, частка яких у міській місцевості становить 39,6%, у сільській місцевості – 64,4%; викиди оксиду вуглецю, частка якого у міській місцевості складає 30,8%, у сільській – 24,8%.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за галузями господарювання

Галузь господарювання	Частка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, %							
	2017		2018		2019		2020	
	забруднюючі речовини	діоксид вуглецю	забруднюючі речовини	діоксид вуглецю	забруднюючі речовини	діоксид вуглецю	забруднюючі речовини	діоксид вуглецю
сільське, лісове та рибне господарство	31,3	9,0	29,9	8,1	34,3	8,6	31,1	7,7
добувна промисловість та розроблення кар'єрів	12,5	2,1	18,2	1,9	19,3	3,5	20,1	3,5
переробна промисловість	26,7	40,1	21,7	40,9	24,4	46,3	25,5	46
водопостачання; каналізація, поводження з відходами	0,5	0,9	0,7	0,8	0,7	0,6	1,0	0,6
будівництво	0,6	0,2	1,2	0,2	0,6	0,1	0,6	0,1
оптова та роздрібна торгівля	3,7	0,5	0,9	0,5	1,1	0,6	2,0	1,1
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	10,6	7,4	11,2	8,8	6,5	3,5	8,9	7,2
професійна, наукова та технічна діяльність; освіта	2,6	1,3	3,9	1,7	1,7	0,9	1,1	0,7
державне управління	4,2	3,9	3,2	3,9	3,4	4,1	3,5	3,9
обов'язкове соціальне страхування								
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги;	2,0	1,0	1,6	0,9	1,7	1,1	1,8	1,0
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок								
інші	0,6	1,3	3,1	1,2	2,5	1,2	0,3	0,3

Найбільші за обсягами викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря мають місце у сільському господарстві, промисловості та розробленні кар'єрів, переробній промисловості, транспортній галузі.

До переліку найбільших підприємств забруднювачів атмосферного повітря у Житомирській області входять підприємства, що ведуть господарську діяльність на території Коростенської громади, а саме:

- ПрАТ «ТНК «Граніт» (добувна промисловість) – викиди у 2019 році становили 419,4 т/рік (3,3% від загального обсягу викидів); у 2020 році – 419,2 т/рік (3,6% від загального обсягу викидів);

- ТОВ «Бехівський гранітний кар'єр» (добувна промисловість) – викиди у 2019 році становили 325,2 т/рік (2,6% від загального обсягу викидів); у 2020 році – 231,1 т/рік (2,0% від загального обсягу викидів);

- ПрАТ «Коростенський завод МДФ» (переробна промисловість: деревообробка, виготовлення виробів з деревини) – викиди становлять 196,0 т/рік (1,5% від загального обсягу викидів);

- ПрАТ «Коростенський кар'єр» (добувна промисловість) – викиди становлять 146,3 т/рік (1,1% від загального обсягу викидів).

Викиди забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря від пересувних джерел відображають викиди від автомобільного транспорту на основі даних про кінцеве використання палива для транспортних засобів відповідно до енергетичного балансу. Викиди на одного жителя становили близько 52,5 кг у 2020 році, 50 кг – у 2019 році.

В структурі гідрографічної сітки території Коростенської громади протікає середня за розміром річка Уж, що є головною водною артерією й основним джерелом питної води у місті, притоки якої є основними джерелами водопостачання сільських населених пунктів.

Основні показники використання і відведення води

Адміністративно-територіальна одиниця	2016	2017	2018	2019	2020
Забір прісної води, млн. м³					
місто Коростень	3,9	4,0	4,0	3,9	3,6
Коростенський район	2,0	2,4	2,5	2,7	3,2
Використання прісної води, млн. м³					
місто Коростень	2,8	2,7	2,6	2,5	2,7
Коростенський район	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Оборотне та поворотно-послідовне водопостачання, млн. м³					
місто Коростень	0,8	0,8	1,3	1,0	0,7
Коростенський район	0,9	1,5	1,7	1,7	1,3
Загальне водовідведення, млн. м³					
місто Коростень	4,4	4,5	4,6	4,6	4,1
Коростенський район	1,8	2,1	2,3	2,5	3,0

За даними басейнового управління водних ресурсів річки Прип'ять Державного агентства водних ресурсів України використання прісної води здійснювалось, в першу чергу, для виробничих потреб (61,6%) та побутово-питних (38,4%).

Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у місті Коростень становило 4130 тис. м³, з яких недостатньо очищених – 21,0 тис. м³; у сільських населених пунктах – 2903 тис. м³ (всі зворотні води пройшли відповідну очистку).

Гострою є проблема замулення та обміління русла річки Уж. У 2020 році за кошти міського бюджету у сумі 3495,0 тис. грн. було придбано багатофункціональну самохідну установку класу амфібія Тухог Т40 із додатковим обладнанням у комплекті з метою розчищення русла річки; у 2020 році було виконано відповідних робіт на загальну суму 1268,3 тис. грн.

На якість водних ресурсів річки Уж негативно впливає робота міських очисних споруд каналізації, які потребують реконструкції, а також відсутність споруд очистки зливових стоків у місті Коростень, надходження по зливовій каналізації в річку господарсько-побутових стоків. Окрім того, потребує реконструкції гребля, розташована у місті. У 2019 році за рахунок коштів місцевого бюджету в сумі 206,5 тис. грн. були завершені роботи з капітального ремонту гідротехнічної споруди в селі Поліське (замінено клапанний затвор).

Одним із пріоритетних напрямів роботи щодо покращення екологічного стану території громади є розв'язання проблем у сфері поводження з відходами. У місті Коростень відходи вивозяться на полігон твердих побутових відходів (ТПВ), який обслуговує Комунальне виробничо-господарське підприємство (КВГП).

Протягом 2019 року ліквідовано 877 м³ стихійних сміттєзвалищ на загальну суму 166,6 тис. грн.; протягом 2020 року – 1184 м³ стихійних сміттєзвалищ на загальну суму 239,0 тис. грн.

Прибережні смуги річки Уж та її приток захищені звалищами твердими побутовими і будівельними відходами. З метою недопущення засмічення берегів річки Уж проводились перевірки санітарного стану берегової зони. За участі підприємств, установ та навчальних закладів міста неодноразово проводилися акції по прибиранню прибережних смуг річки від сміття.

Динаміка утворення відходів

Адміністративно-територіальна одиниця	Утворення відходів, т			
	2017	2018	2019	2020
місто Коростень	30,1	36,7	46,2	28,1
<i>ланцюговий темп приросту, %</i>		21,9	25,9	-39,2
Коростенський район (сільська місцевість)	1,2	1,9	1,4	1,1
<i>ланцюговий темп приросту, %</i>		58,3	-26,3	-21,4

Утворення відходів у місті Коростень зростало з 2017 по 2019 роки та мало суттєве скорочення у 2020 році. В свою чергу, у сільській місцевості спостерігалось поступове скорочення.

Структура утворення відходів за галузями господарювання

Галузь	Частка утворення відходів, %
сільське, лісове та рибне господарство	14,4
добувна промисловість та розроблення кар'єрів	24,2
переробна промисловість	35,2
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	0,3
водопостачання; каналізація, поводження з відходами	1,7
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	0,4
інші галузі	1,5
домогосподарства	22,3

Найбільша частка відходів утворюється у добувній промисловості та розробленні кар'єрів (24,4%), переробній промисловості (35,2%), сільському, лісовому та рибному господарстві (14,4%).

Частка відходів I-III класів небезпеки в загальному обсязі утворених відходів становила:

- у 2020 році у місті Коростень – 0,05%, у сільській місцевості – 5,95%;
- у 2019 році – у місті Коростень – 0,05%, у сільській місцевості – 1,09%;
- у 2018 році – у місті Коростень – 0,07%, у сільській місцевості – 2,48%;

- у 2017 році – у місті Коростень – 0,09%, у сільській місцевості – 6,73%.

Внаслідок Чорнобильської катастрофи атмосфера була середовищем поширення радіоактивних ізотопів на значні відстані. На даний час радіоактивне забруднення атмосфери радіоактивними елементами чорнобильського походження на території громади відбувається переважно внаслідок лісових пожеж на радіоактивно-забруднених і радіаційно-небезпечних землях.

За інформацією Житомирського обласного центру гідрометеорології у 2020 році стан радіаційного забруднення атмосферного повітря за даними щоденних спостережень по рівню експозиційної дози гама випромінювання у Коростені має найвищий показник у порівнянні з іншими містами Житомирської області та становить 18 мкР/год.

Важливими природними елементами природоохоронної інфраструктури, які забезпечують екологічну стабільність територій громади є об'єкти і території екологічної мережі, у тому числі природно-заповідного фонду.

Природно-заповідний фонд Коростенської міської територіальної громади представлений унікальними та найкраще збереженими природними територіями та об'єктами виключно місцевого значення, що включає 2 ландшафтних заказника, 2 гідрологічних заказника, 1 лісовий заказник, 1 дендрологічний парк місцевого значення, 3 геологічні пам'ятки природи. Загальна площа територій природно-заповідного фонду Коростенської міської територіальної громади становить 2738,3 га

Території та об'єкти природно-заповідного фонду Коростенської громади включені до екологічної мережі Житомирської області. Відповідно до Регіональної схеми екологічної мережі окремі території, що мають особливу цінність для охорони довкілля, відносяться до Смарагдової мережі.

Мета збереження територій Смарагдової мережі полягає у забезпеченні охорони оселищ та видів, наведених у Резолюціях Бернської конвенції, що і є передумовою для створення території Смарагдової мережі та збереження яких реалізується через біогеографічний підхід, що передбачає визначення територій довгострокового збереження видів і оселищ в межах біогеографічних регіонів. На півночі території Коростенської громади, яка розташована в межах континентального біогеографічного регіону, вздовж заплави річки Уж та її приток із північного сходу частково через села Сарновичі, Дідковичі, Васьковичі на північний захід пролягає територія Смарагдової мережі – території Словечанського кряжу.

Території заказника прийняті до Смарагдової мережі за ідентифікаційним номером UA0000173 загальною площею у Житомирській області 95849 га. На території заповідного фонду виявлено 24 рідкісних видів птахів, 30 інший рідкісний видів та 15 природних оселищ.

2. Результати соціологічного опитування жителів громади

З метою оцінки основних тенденцій та проблем соціально-економічного розвитку в рамках розробки Стратегічного плану розвитку Коростенської міської територіальної громади до 2030 року, було проведено соціологічне опитування серед представників місцевої виконавчої влади, місцевого бізнесу, ЗМІ та громадських організацій, працівників закладів освіти, культури, медицини й іншого активного та ініціативного населення громади. Опитування проводилось анонімно на основі розроблених анкет, з переліком питань, які можна умовно поділити на наступні групи:

- *основна інформація про респондента* - вік, стать, сфера діяльності, посадовий (робочий) статус, середньомісячний дохід на одну особу, освіта та місце проживання;
- *власне ставлення жителів щодо проживання та роботи в громаді* – вподобання проживання на території громади, плани щодо можливого переїзду з території громади та відповідні причини такого бажання, найгостріші проблеми, на рішення яких необхідно зосередити зусилля в першу чергу, пріоритетні напрями розвитку громади, визначення видів послуг (напрямів діяльності бізнесу), яких не вистачає на території громади;
- *бачення респондентом майбутнього громади та його місця в ньому* – бачення майбутнього Коростенської міської територіальної громади, бажання займатись підприємницькою діяльністю, загальна оцінка соціально-економічної ситуації в громаді.

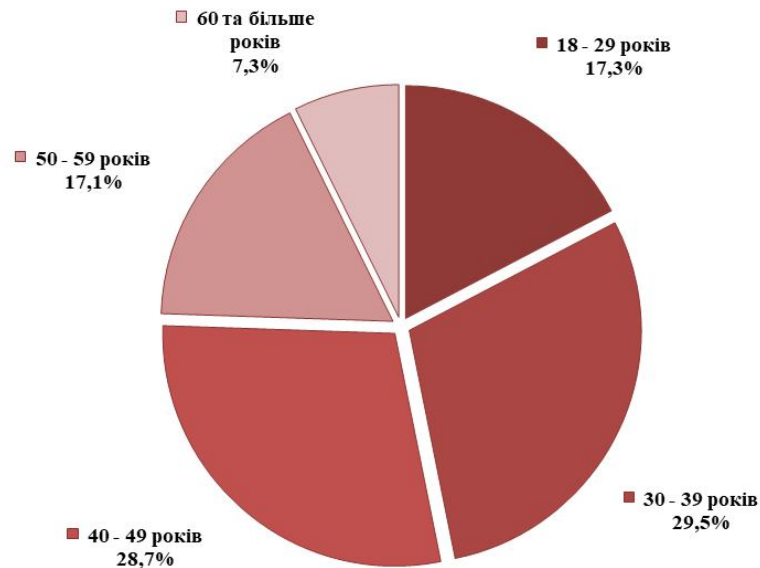
Опитування проводилось у двох формах:

- заповненням електронної форми, посилання до якої було опубліковано на сторінках соціальних мереж та Інтернет сайту Коростенської міської ради з метою безперешкодного вільного доступу до опитування всіх бажаючих долучитись до дослідження;
- заповненням роздрукованої форми анкети та її розповсюдженням серед всіх зацікавлених осіб, що проживають на території громади.

В опитуванні взяли участь 1 418 жителів громади – представники різних верств населення, у тому числі працівники апарату виконавчого комітету Коростенської міської ради та його структурних підрозділів, жителі міста та сільської місцевості, працівники соціальної, культурно-виховної, освітньої, медичної й інших сфер діяльності, а також представники бізнесу, ЗМІ, громадських організацій, пенсіонери та студенти. Опитування проводилось з дотриманням принципу пропорційності заповнення анкет міським та сільським населенням з метою наближення до максимальної репрезентативності вибірки та об'єктивного збору та аналізу даних.

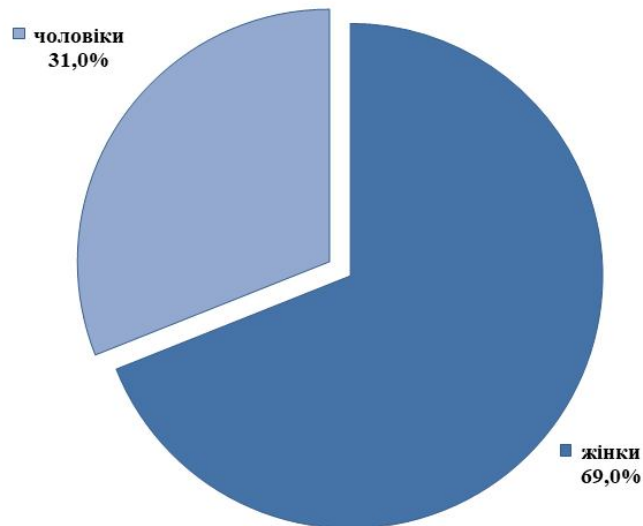
Форма анкети та перелік питань були затверджені 08.06.2021 року робочою групою з розроблення Стратегічного плану розвитку Коростенської міської територіальної громади до 2030 року.

Результати соціологічного дослідження визначені з усього комплексу проблем, порушених під час здійснення опитування жителів громади. Відповідно, всі питання, представлені в анкеті – це результат поєднання пропозицій та бачення ідей жителів громади, включаючи членів робочої групи

Частка опитуваних жителів за віковими групами

Основна частка жителів громади, що взяла участь в опитуванні, знаходиться у віковому діапазоні від 30 до 49 років та складає 58,2% від загальної кількості опитуваних. Частка жителів у віці від 18 до 29 років, які формують фундаментальною основу розвитку людського капіталу громади, складає 17,3%. Приблизно ідентичний показник активності спостерігається серед жителів вікової групи 50-59 років (17,1%). Частка жителів, що взяли участь в опитуванні, вік яких є більшим за 60 років, становила 7,3%. Активність працездатного населення в опитуванні доволі висока і відносно пропорційна згідно з віковим розподілом населення громади.

Гендерний розподіл опитуваних жителів

Структура гендерного розподілу жителів, що взяли участь в опитуванні має очевидну перевагу серед жінок. Жінки проявляли більшу активність; їх частка становила 69,0%. Частка опитуваних чоловіків складає 31,0 %. Має місце гендерний розрив, що становить близько 19,0%. За даними Головного управління статистики у Житомирській області показник відношення чоловіків до жінок в громаді становить 46%.

Спостерігається очевидний істотний прояв більшої активності жінок у порівнянні з чоловіками.

В опитуванні взяли участь представники всіх основних сфер діяльності в громаді. Найбільшу активність проявили жителі, зайняті у сфері освіти та науки (17,7%); муніципальної та державної служби (9,7%); виробництва та промисловості (8,1%); оптової та роздрібної торгівлі (7,1%); культури, мистецтва, творчості (5,5%); медицини та фармацевтики (5,3%); сільського господарства та агробізнесу (4,3%); й інших галузей (17,7%), у тому числі сфери обслуговування (4,5%).

Відповідно до опитування має місце непропорційність доходів жителів громади. Основна частка, що складає близько половини всіх опитуваних (47,7%), має доходи, які не перевищують рівень мінімальної заробітної плати, встановлений в Україні на 01.01.2021 року. Не набагато більше третини жителів (35,5%) мають доходи в межах від 6 200 до 10 000 грн. Дохід десятої частини населення (10,2%) складає від 10 000 до 15 000 грн. Доходи від 15 000 грн. і більше отримують лише 6,7% жителів.

Найнижчий дохід (до 6200 грн.) здебільшого зазначений у працівників сфер освіти та науки, медицини та фармацевтики, мистецтва, культури та творчості.

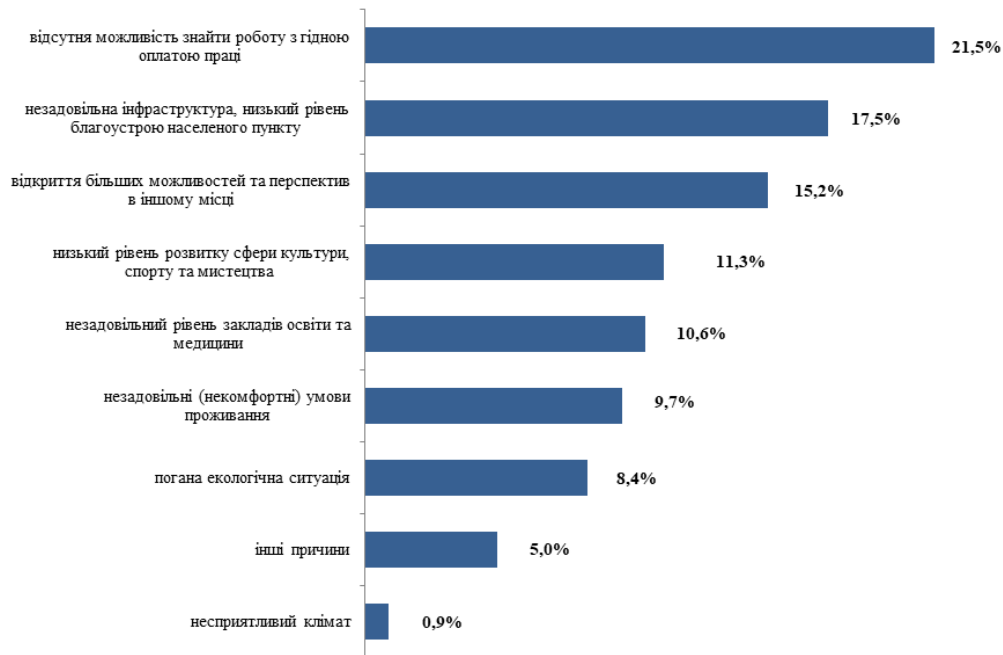
Відповідно до даних Головного управління статистики у Житомирській області середньомісячна заробітна плата за перше півріччя 2021 року становила 11 116 грн. Згідно з опитуванням зважений середньомісячний дохід жителів громади попадає у діапазон від 6 200 до 10 000 грн. та становить близько 8 335 грн., що є значно нижчим за відповідний показник по області. Ситуація з доходами населення є доволі критичною та потребує впровадження заходів щодо суттєвого підвищення рівня доходів домогосподарств громади.

В опитуванні взяли участь жителі, більше половини з яких (56,5%) мають вищу освіту, близько третини (29,1%) – середню спеціальну освіту, 14,4% - середню чи неповну середню. Жителі із спеціальною та середньою (неповною середньою) освітою переважно представлені у сільській місцевості. Порівнюючи частку жителів з рівнем доходів до 10 000 грн., що складає 83,2%, із часткою працівників з вищою освітою, яка складає 56,5%, очевидна тенденція до знецінення роботи висококваліфікованих працівників. Така тенденція приводить до ймовірної зміни місця проживання та, як наслідок, збільшення міграційного відтоку населення.

На питання щодо вподобань проживання на території громади та відсутності планів щодо переїзду, 81,0% жителів відповіли позитивно, тобто із більшою вірогідністю – «так». Загалом, ситуація не є критичною, результат є вкрай позитивним та достатньо високим; має бути використаний як один із чинників планування розвитку окремих галузей та напрямів господарської діяльності в громаді з урахуванням наявності значного людського капіталу.

Близько 19% жителів планують переїзд в інші населені пункти України, за кордон чи у сільську місцевість. Серед жителів, що планують переїзд, близько 33,6% становить молодь у віці 18-29 років та 34,0% - у віці 30-39 років. Ці вікові групи населення формують основу людського капіталу громади та фундаментальний потенціал для соціально-економічного розвитку територій. Така міграційна проблема носить негативний характер для громади та потребує вживання заходів щодо покращення умов життєдіяльності на території громади.

Більша питома вага жителів, що планують переїзд, спостерігається у місті Коростень, яка складає 21,2%, менша – у сільській місцевості – 12,3%. Таким чином, відношення бажаючих переїхати з міста та з сільських населених пунктів становить 83,2% та 16,8%. Відповідно до розподілу чисельності населення громади за місцем проживання, частка міського населення складає 85,6%, сільського – 14,4%. Можна зробити висновок про високу релевантність відповідей.

Основні причини переїзду

Основними причинами переїзду жителі називають відсутність можливості знайти роботу з гідною оплатою праці (21,5%), незадовільну інфраструктуру, низький рівень благоустрою населених пунктів (17,5%), відкриття більших можливостей і перспектив в іншому місці (15,2%). Кліматичні умови, екологічний стан та інші особисті причини переїзду стоять на останніх позиціях в ранжуванні зазначених проблем та сумарно становлять 14,3%. Загальна частка причин, пов'язаних із низьким рівнем сфери культури, спорту, мистецтва, освіти та медицини становить близько 22%.

Структура найгостріших проблем

Найгостріші проблеми громади, %	
низький рівень доходів та якість життя населення	12,6
відсутність робочих місць, безробіття	8,0
низька якість житлово-комунальних послуг	7,0
незадовільний стан транспортної інфраструктури (дороги, мости, розв'язки)	6,9
незадовільний стан благоустрою території	6,2
відсутність системи поводження із сміттям	5,9
низька якість і недоступність медичних послуг	5,1
пияцтво, алкоголізм, наркоманія	5,0
корупція і адміністративні бар'єри	4,8
несприятливий екологічний стан	4,8
низький рівень громадської безпеки, підвищена злочинність	4,3
недоступність (висока вартість, відсутність новобудов) житла	4,2
незадовільна робота громадського (міського, приміського) транспорту, невдале планування маршрутів	3,6
незадовільна робота поліції	2,9
низька якість і недоступність освітніх послуг	2,2
нестача (впорядкованість) зелених зон	2,2
відсутність / недостатня кількість сучасних майданчиків для проведення масштабних культурно-масових заходів	2,2
недостатня кількість об'єктів спортивної інфраструктури	2,1
високий рівень трудової міграції населення	2,0
проблеми соціального забезпечення, соціальний захист	1,8
недостатня кількість проведення масових і місцевих культурних заходів	1,7
недостатній рівень розвитку бізнесу	1,1
інші проблеми	0,9

Найгостріші проблеми громади, %	
нерозвинена туристична індустрія (пам'ятки, екскурсійні маршрути, рекреаційні зони, тощо)	0,9
нерозвинена мережа підприємств громадського харчування (ресторани, бари, кафе)	0,8
стихійна вулична торгівля	0,8

Головними проблемами жителі громади визначили низький рівень доходів та якість життя населення (12,6%); відсутність робочих місць, безробіття (8,0%); низька якість житлово-комунальних послуг (7,0%); незадовільний стан дорожньо-транспортної інфраструктури (6,9%); незадовільний стан благоустрою (6,2%); відсутність системи поводження із сміттям (5,9%); низька якість і недоступність медичних послуг (5,1%). Наявність несуттєвих часток жителів, які не визначились із проблемами чи визначають інші, що не перелічені у наданому переліку, говорить про низький рівень байдужості в процесі опитування.

Структура пріоритетних напрямів розвитку громади

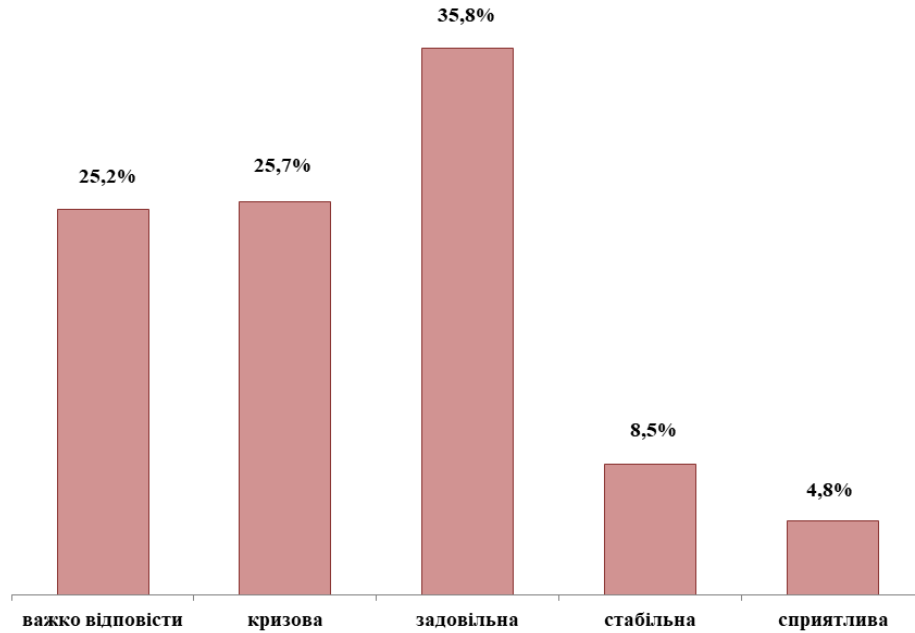
Пріоритетні напрями розвитку громади, %	
розвиток промисловості і створення нових робочих місць	20,4
створення комфортного (міського, сільського) середовища і благоустрою територій	15,0
забезпечення доступного і якісного медичного обслуговування	12,8
забезпечення населення доступним житлом і формування комфортного середовища проживання	11,0
створення умов для залучення інвестицій	9,6
створення соціальних об'єктів та об'єктів інфраструктури (водопостачання, енергетика тощо)	7,2
підтримка малого та середнього підприємництва	6,0
розвиток культури і духовності	5,0
розвиток фізичної культури і спорту	4,0
розвиток людського капіталу	2,9
розвиток туризму та рекреації	2,3
інший напрям	2,2
розвиток сфери інформаційних технологій	1,6

У порівнянні з наявними проблемами, що стоять перед громадою, пріоритетні напрями розвитку більше виражені часткою значущості. Жителі могли вибирати не більше трьох запропонованих напрямів, які на їх думку є найважливішими для розвитку в громаді.

Близько п'ятої частини всіх опитуваних визначають розвиток промисловості і створення нових робочих місць головним пріоритетом (20,4%). Серед інших значущих напрямів зазначені створення комфортного середовища та благоустрою територій (15,0%), забезпечення доступного і якісного медичного обслуговування (12,8%), забезпечення населення доступним житлом (11,0%), створення умов для залучення інвестицій (9,6%).

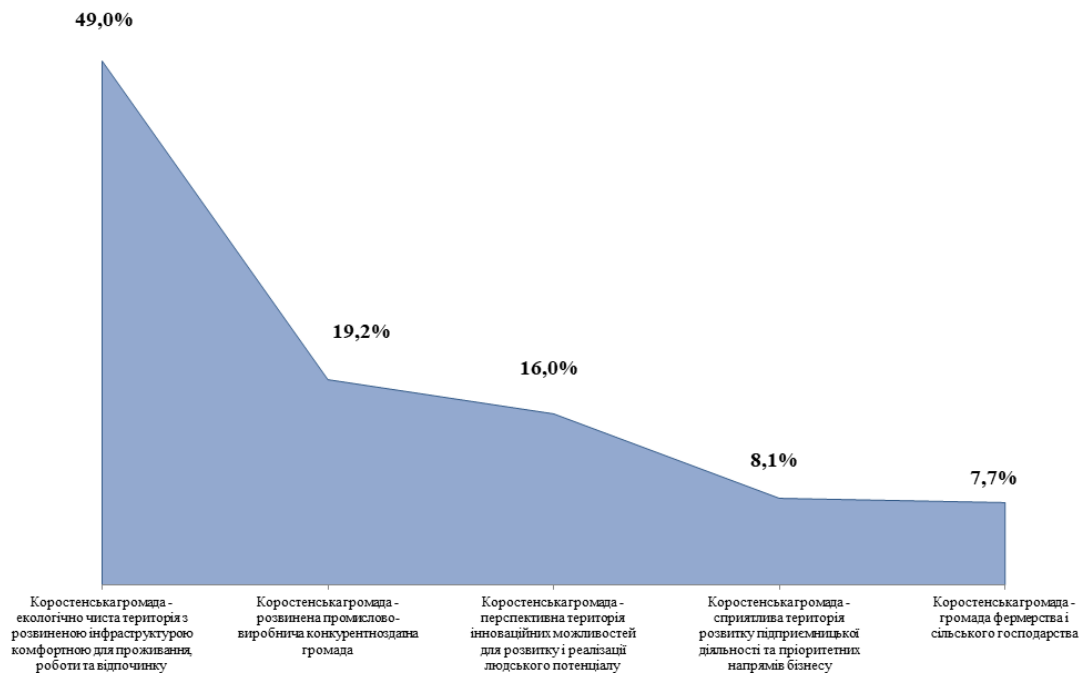
Визначення основних пріоритетів та проблем не вимагає формування обмежень щодо вирішення інших задач та розвитку інших напрямів, у тому числі галузей господарювання.

Підтримка та розвинення малого підприємництва одна з найважливіших цілей соціально-економічного розвитку громади. Майже 23% опитуваних не мають бажання займатись підприємницькою діяльністю; 6,8% вже є зареєстрованими суб'єктами підприємницької діяльності. З близька 70% опитуваних жителі визначили проблеми, які заважають їм розпочати підприємницьку діяльність, з чого слідує, що питання підприємництва для них є актуальним. Головною проблемою, на їх думку, є відсутність початкового капіталу 31,3%. Далі слідують проблеми, пов'язані із корупцією (16,4%), відсутністю досвіду підприємництва (10,6%), постійні зміни в законодавстві (9,0%) й інші. Впровадження відповідних заходів підтримки населення у навчанні, роз'ясненні, популяризації та обізнаності щодо особливостей започаткування власної справи приведе до розвитку малого підприємництва в громаді.

Оцінка соціально-економічної ситуації в громаді

Загалом, більше третини жителів визначили оцінку соціально-економічної ситуації в громаді задовільною (35,8%), тобто такою, яка поєднує в собі негативні чинники, що створюють певні перешкоди для ефективного та результативного функціонування та розвитку соціально-економічних процесів в громаді. 25,7% респондентів оцінили становище як кризове, таке, що підсилює вплив негативних факторів та стримує будь-які процеси розвитку. Сприятливою та стабільною ситуацією в регіоні визначили тільки 13,3% жителів. Близько чверті респондентів (25,2%) не змогли надати оцінку соціально-економічній ситуації, що може бути пояснено коливаннями у прийнятті однозначного рішення або відсутності конкретної прозорості уяви про стан справ у громаді.

Стратегічне бачення майбутнього Коростенської громади

Близько половини респондентів визначили стратегічне бачення майбутнього Коростенської громади як екологічної чистої території з розвинутою інфраструктурою комфортною для проживання, роботи відпочинку. Запропоноване бачення втілює в собі основні загальні принципи комфортної життєдіяльності будь-якої людини в суспільному просторі без врахування будь-яких особливостей або пріоритетів розвитку певних напрямів господарювання. Інші бачення наголошують на розвитку окремих галузей господарської діяльності, що можуть бути пріоритетними у соціально-економічному розвитку громади. За розвиток промисловості, виробництва та конкурентоздатності вироблених товарів, робіт та послуг в громаді висловились 19,2%; інноваційні можливості для розвитку та реалізації людського потенціалу є пріоритетом для 16,0% жителів; розвиток підприємницької діяльності та пріоритетних напрямів бізнесу – для 8,1%; за розвиток фермерства та сільського господарства висловились 7,7%.

Підсумовуючи вищенаведене, стратегічне бачення Коростенської міської територіальної громади представляє собою більш комплексне визначення, що має поєднувати в собі всі складові ефективного економічного розвитку та комфортної та безпечної життєдіяльності.

3. SWOT-аналіз та характеристика порівняльних переваг, викликів і ризиків перспективного розвитку

SWOT аналіз представляє собою дослідження взаємозв'язків між внутрішніми – ендогенними (сильні сторони, слабкі сторони) і зовнішніми – екзогенними (можливості, загрози) факторами, що мають стратегічне значення для соціально-економічного розвитку громади. До сильних сторін і слабких сторін відносяться внутрішні чинники та ресурси, що перебувають у власності громади або які громада може контролювати. До можливостей і загроз відносяться фактори та тенденції, що можуть впливати на розвиток громади, але не перебувають під її прямим контролем, та можуть відображати потенційні майбутні зміни, викликані такими факторами.

Результати SWOT аналізу Коростенської міської територіальної громади сформовані на основі дослідження ключових рис, факторів, пріоритетів, тенденцій, проблем, що були виявлені під час дослідження на рівні населених пунктів громади у різних секторах, зокрема: адміністративно-територіальному устрої, демографії, економіці та ринку праці, навколишньому середовищі, житлі та благоустрої, соціальній інфраструктурі, інженерній інфраструктурі, транспорті, культурі та туризму, культурній спадщини, природних ресурсів тощо.

SWOT аналіз був проведений у чотири етапи:

– *На першому етапі* було проведено соціологічне опитування «Стратегічний план розвитку Коростенської міської територіальної громади до 2030 року» жителів громади, до якого були залучені представники місцевих органів виконавчої влади, працівники закладів соціальної сфери обслуговування, представники бізнесу та підприємництва, представники місцевих ЗМІ та громадських організацій, ініціативні жителі, у тому числі залучені експерти та консультанти тощо.

– *На другому етапі* з метою опису основних тенденцій та проблем соціально-економічного розвитку громади були проаналізовані офіційні дані Головного управління статистики у Житомирській області, інформаційні матеріали профільних відділів, управлінь, офісів місцевих органів виконавчої влади на рівні Коростенської міської територіальної громади, Коростенського району та Житомирської області, зокрема:

- дані з паспортів сільських старостатів та міста Коростень щодо основних соціально-економічних показників діяльності, зокрема динаміки зміни чисельності населення та його структури, функціонування закладів соціальної інфраструктури, основних проблем на відповідних територіях, а також діяльності господарських підприємств на території громади тощо;
- офіційні дані Головного управління статистики у Житомирській області щодо демографічної, соціальної, економічної, багатогалузевої статистики тощо;
- інші офіційні документи місцевої виконавчої влади – програми розвитку, стратегії по галузях та напрямках діяльності у рамках Програми економічного і соціального розвитку Коростенської міської територіальної громади;
- інші дані з офіційних відкритих джерел.

– *На третьому етапі* за підсумками пропозицій членів робочої групи з розроблення «Стратегічного плану розвитку Коростенської міської територіальної громади до 2030 року», до якої увійшли представники депутатського корпусу, працівники відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, суб'єкти господарської діяльності, науковці, експерти, представники неурядових (громадських) організацій тощо, були обговорені, проаналізовані та сформульовані внутрішні та зовнішні фактори, що мають стратегічне значення для соціально-економічного розвитку громади.

– *На четвертому етапі* на основі зібраних даних та їх дослідження був розроблений SWOT аналіз, що включає в себе таблицю SWOT факторів сильних і слабких сторін, можливостей і загроз громади, ступінь впливу кожного з факторів на соціально-

економічний розвиток громади та аналіз за рівнем їх впливу, перехресний аналіз взаємозв'язків між факторами у вигляді SWOT матриці в секторах порівняльних переваг, викликів, ризиків, що дозволить сформулювати сценарії розвитку громади та систему стратегічних і оперативних цілей.

SWOT матриця є основним елементом визначення конкурентних переваг громади, оскільки дозволяє виявити взаємозв'язки із «внутрішніми» (сильні і слабкі сторони) та «зовнішніми» (загрози і можливості) факторами. Наявний сильний взаємозв'язок між факторами позначається стрілкою суцільної лінії. Такі взаємозв'язки дозволяють виявити порівняльні переваги, виклики та ризики, що є основою формулювання стратегічних та оперативних цілей розвитку Коростенської міської територіальної громади на довгострокову перспективу.

Взаємозв'язок можливостей та сильних сторін відображає потенційну стратегію розвитку. Такий зв'язок має певний рівень впливу одних факторів на інші. Більша кількість можливостей, що здатні суттєво підсилити певні сильні сторони, визначає конкурентні переваги громади.

Взаємозв'язок можливостей і слабких сторін дозволяє нейтралізувати останні з одночасним використанням існуючих наявних можливостей. Більша кількість можливостей, що здатна знизити вплив слабких сторін, визначає подолання недоліків та визначення потенційних викликів.

Взаємозв'язок загроз та слабких сторін дозволяє проаналізувати вірогідне обмеження стратегічного планування з причини неоднозначності розвитку певних подій у майбутньому та неможливості передбачення певних показників розвитку. Підсилювання слабких сторін зовнішніми факторами створює ризиковану подію. Слабкі сторони, вплив від загроз на які найбільший, є найбільш ризикованими та потребують запровадження заходів мінімізації ризиків.

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
Географічне розташування	
Значна площа громади: площа території складає 80,73 тис. га, у тому числі: площа сільських територій – 76,50 тис. га, (відповідно до даних паспортів сільських старостатів та офіційних даних Головного управління статистики у Житомирській області)	
Зручне розташування дорожньо-транспортної інфраструктури (дороги, зв'язки) між населеними пунктами громади та з сусідніми громадами, адміністративним центром області, сусідніми областями, столицею, державним кордоном. Через територію громади проходять міжнародні автомобільні дороги (М-21 Виступовичі – Житомир – Могилів-Подільський, М-07 Київ – Ковель – Ягодин), регіональна автомобільна дорога (Р-49 Васьковичі – Шепетівка), територіальні автомобільні дороги (Т-06-13 Коростень – (М-07) через Кожухівку, Т-06-04 Коростень – Народичі). Функціонує потужний пасажирсько-вантажний залізничний вузол	Незадовільний технічний стан дорожньої інфраструктури: дороги приміського сполучення потребують термінового капітального ремонту особливо у сільських населених пунктах громади. Відсутність функціонування налагодженого приміського автобусного сполучення між населеними пунктами громади. Місто розділене залізницею та річкою, залізничні переїзди перешкоджають оперативній логістиці, у тому числі безпеці і життєдіяльності людей
Населення	
Відносно достатня чисельність населення відповідно до площі громади: населення громади складає 72 797 осіб (на 01.01.2021 року), у тому числі: сільське населення – 10 512 осіб, населення міста Коростень – 62 285 осіб; відповідно високий показник щільності міського населення, який складає: 1 472 особи/км ² .	Наявність сіл Коростенської громади, що існують виключно номінально з причини низької чисельності населення, зокрема: с. Обиходи - 23 особи, с. Булахівка – 2 особи, село Барди – 12 осіб, с. Великий Ліс – 28 осіб, с. Болярка – 26 осіб. В 10 населених пунктах кількість жителів коливається у межах до 100 осіб. Недоступні якісні послуги медичного обслуговування в сільській місцевості, активний перетік кваліфікованих медичних фахівців з сільської місцевості до більш розвинених місць, низька укомплектованість лікарями фахових напрямів. Недостатній рівень матеріально-технічної бази медичних закладів.

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
Просторова організація	
Наявний розроблений Генеральний план міста Коростень та план зонування (скоригований генеральний план з розробленням плану зонування територій міста), затверджений ДП «НДП «Містобудування», 2016 рік.	98% сільських населених пунктів не мають оновленої містобудівної документації (генеральні плани, зонування територій населених пунктів тощо). Відсутність публічного простору по мікрорайонам міста. Відсутність Інтернет зв'язку у віддалених населених пунктах громади.
Екологія	
Наявність значних природних ресурсів, зокрема: водних ресурсів (річок Шестень, Граничівка, Моства, Синявка, Жабич, Олешня, що створюють басейн річки Уж); мінерально-сировинних (у тому числі неметалічних корисних копалин (граніт, лабрадорит, пісок), одним з найбільших в країні родовищ металічних корисних копалин – апатит-ільменітових руд); лісового фонду (наявні площі лісгосподарського призначення), земельних ресурсів (переважно земель сільськогосподарського призначення), рекреаційних ресурсів. Наявність територій природно-заповідного фонду місцевого значення, який включає ландшафтні заказники (2 об'єкти), гідрологічні заказники (2 об'єкти), дендрологічний парк (1 об'єкт), геологічні пам'ятки природи (3 об'єкти)	Наявність підприємств, що віднесені до переліку найбільших забруднювачів навколишнього середовища у Житомирській області, зокрема щодо забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами; забруднення атмосферного повітря; накопичення промислових відходів. Накопичення відходів у місцях організованого складування. Низький рівень охоплення населення поводження із збором твердих побутових відходів, у тому числі роздільним. Виникнення нерегульованих стихійних сміттєзвалищ. Відсутність заходів, спрямованих на ефективне використання територій природно-заповідного фонду громади.
Соціально-культурна інфраструктура	
Розроблена Науково-проектна документація "Історико-архітектурний опорний план з визначенням історичних ареалів м. Коростень Житомирської області, затверджений ДП «НДП «Містобудування», з метою визначення, переліку, забезпечення та охорони нерухомих об'єктів культурної спадщини (у тому числі пам'яток), 2017 рік	Недостатній розвиток туристичної галузі, зокрема напрямів зеленого, спортивного, сільського туризму тощо. Недостатній інноваційний розвиток туристичних продуктів.
Наявність місць та територій історико-культурного значення, включаючи місцеві пам'ятки історії, монументального мистецтва, архітектури, археології, у тому числі об'єкти культурної спадщини, занесені до Державного реєстру	Відсутність розвинутої інфраструктури для перебування туристів.
Функціонування туристично-культурного інформаційного центру в рамках розвитку туристичної привабливості та промоції туристичних можливостей територій та об'єктів громади	Відсутність промоції міста. Відсутність розвитку зеленого туризму, активних видів туризму (VELO-, пішо)
Доступність закладів різнорівневої освіти, зокрема закладів загальної середньої освіти, навчально-виховних комплексів, дошкільних навчальних закладів, закладів позашкільної освіти, Коростенського інклюзивно-ресурсного центру, територіального відокремленого спеціалізованого відділення Державного навчального закладу «Малинський професійний ліцей»	Відсутність закладів освіти з метою підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів для забезпечення потреб підприємств пріоритетних галузей господарської діяльності громади необхідними спеціалістами на ринку праці. Невідповідність справедливого фінансування закладів освіти і надання якісних освітніх послуг.
Функціонування мережі центрів соціальної підтримки дітей і сімей, соціально-психологічної реабілітації населення, соціальної реабілітації дітей з інвалідністю з метою створення відповідних умов для всебічного розвитку з медичною, психологічною, педагогічною, творчою, соціально-побутовою реабілітацією	Відсутність пропаганди культури сімейних цінностей, культури здорового способу життя у населення. Неналежна інфраструктура доступності для маломобільних груп населення (інклюзивний простір)
Наявність реконструйованого сучасного фізкультурно-оздоровчого комплексу на базі міського стадіону, що є центром залучення жителів громади до активного та здорового способу життя, занять спортом	Відсутність пропаганди культури здорового способу життя у населення.
Житлово-комунальне господарство	
Житлово-комунальне господарство – розгалужена сфера народного господарства, підприємства якої надають різноманітні послуги: управління багатоквартирними будинками, постачання теплової енергії, централізоване водопостачання та водовідведення, поводження з побутовими відходами, обслуговування, ремонт та утримання об'єктів благоустрою, послуги з озеленення	Незадовільний технічний стан об'єктів комунальної інфраструктури та житлового фонду, інженерних комунікацій та комунікацій соціального благоустрою, що потребують капітального ремонту та модернізації. Низька енергоефективність в сфері ЖКГ. Матеріально-технічна база підприємств ЖКГ погіршується, якість надання ЖКГ послуг знижується.

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
міста, ритуальні послуги.	
Позитивна динаміка створення ОСББ. Наявні фінансові механізми для підтримки новостворених та діючих ОСББ: відшкодування відсоткових ставок за кредитами; револьверний фонд; дольова участь.	Застарілий житловий фонд. Низька активність з боку ОСББ щодо впровадження енергоефективних заходів.
Діючий полігон твердо-побутових відходів в с. Грозине. Наявність та оновлення рухомого складу для вивезення сміття.	Накопичення відходів у місцях організованого складування. Низький рівень охоплення населення поводження із збором твердих побутових відходів, у тому числі роздільним. Виникнення нерегульованих стихійних сміттєзвалищ.
Істотна ресурсна база для розвитку секторів економіки (в т.ч. за рахунок приєднаних територій).	Відсутність технічної та правостановлюючої документації на значну кількість об'єктів нерухомого комунального майна, зокрема у сільській місцевості

Економіка

Суттєвий виробничо-промисловий комплекс за основними галузями: видобувна промисловість (поклади корисних копалин); виробництво машин та устаткування, обладнання для нафтопереробної, хімічної та газотранспортної галузей; переробна промисловість; виробництво продукції промислового та побутового споживання.	Наявність господарських підприємств, що фактично ведуть діяльність на території громади, але мають державну реєстрацію в населених пунктах інших громад, що призводить до втрати частки надходжень податків та інших обов'язкових платежів до територіального бюджету Низька енергоефективність, екологія. Кадрова криза. Відсутність навчального закладу з підготовки кваліфікованих робітничих спеціальностей.
	Низький рівень середньомісячного доходу на одну особу домогосподарства: відповідно до соціологічного опитування - близько 48% населення громади має доходи до 6 200 грн., близько 36% - від 6 200 до 10 000 грн. Відповідно до офіційних даних Головного управління статистики у Житомирській області середня заробітна плата у місті Коростень у 2020 році становила 10 232 грн., у сільській місцевості - 10 080 грн.
Істотна ресурсна база для розвитку агропромислового комплексу сільських територій, у тому числі рослинництва та тваринництва (значні площі сільської місцевості сільськогосподарського призначення) та наявність конкурентоспроможних сільськогосподарських виробників	Низька додана вартість в агропромисловому комплексі. Недостатня кількість функціонуючих фермерських господарств. Відсутність підтримки фермерства. Відсутність паспортизації земельних ресурсів (грунтів). Низький контроль за використанням сільськогосподарських ресурсів.
Функціонування Індустріального парку «Коростень» з 2014 року, функціональне призначення якого пов'язане із провадженням та сприянням розвитку приладобудівної, легкої, деревообробної промисловості та логістичної галузі	Державна підтримка інвесторів, індустріальних парків більшим чином носить декларативний характер або потребує лобіювання.

МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
Економічні	
Надання в орендне користування вільних від експлуатації земель та об'єктів нерухомого комунального майна, створення інвестиційних майданчиків Greenfield та Brownfield	Існуюче серед потенційних інвесторів відчуття небезпеки через подовження/замороження військового конфлікту на сході країни. Бюрократичні, довгострокові процедури оформлення правостановлюючих та інших супровідних документів на певні види діяльності знижують інвестиційну привабливість (оформлення прав власності, прав користування тощо).
Інвестиційна привабливість розширення мережі відпочинкових закладів та закладів гостинності в рамках розвитку рекреаційних територій в зонах потенційних туристичних маршрутів природно-заповідного фонду, сільських територій та об'єктів культурної спадщини.	Позбавлення басейнів річок природних біофільтрів з тенденцією розораності водозборів, що приводить до замуленості та обміління річок, погіршенню якості води Підвищення вартості енергоносіїв та послуг житлово-комунального господарства

МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
Істотний інтерес та стає зростання попиту та цін на сільськогосподарську продукцію, у тому числі крафтову, зокрема натурального та органічного виробництва, особливо серед міських жителів.	Активне використання сільськогосподарськими та промисловими підприємствами джерел забруднення, що спричиняють збільшення викидів та накопичення забруднюючих речовин у ґрунті, атмосфері, водних об'єктах.
Залучення інвесторів для експлуатації родовищ корисних копалин з метою ведення господарської діяльності щодо видобутку та подальшої переробки мінерально-сировинних ресурсів	Обмеження міжнародної фінансової підтримки заходів у напрямках розвитку територій та інфраструктурних проєктів
Енергоефективність	
Впровадження енергозберігаючих технологій з метою скорочення енергоспоживання із застосуванням альтернативних джерел, зокрема: біомаси, вторинної сировини, відходів, енергії природних явищ тощо.	Зміни клімату, природно-кліматичні катаклізми.
Соціальні	
Впровадження заходів пропаганди та промоції здорового способу життя, підвищення рівня здоров'я населення громади з метою попередження захворюваності та смертності	Демографічна та соціальна криза, що призводить до істотного сталого природного скорочення населення та збільшення трудової міграції. Негативна динаміка зростання смертності від основних причин захворювань (хвороби серцево-судинної системи, новоутворення, хвороби органів дихання та травлення) Великі міста України (Житомир, Київ й інші) та країни ближнього зарубіжжя (Польща, Чехія й інші) залучають найбільш працездатних спеціалістів та приймають їх на роботу
Розвиток електронного урядування, формування цифрових навичок у населення, впровадження електронних систем у галузях освіти, охорони здоров'я, культури тощо.	Застосування найсучасніших інноваційних технологій в крупному підприємстві приводить до суттєвого скорочення потреб у робочих місцях в агропромисловому комплексі, виробництві та промисловості
Правові, політичні	
Участь у проєктах міжнародних організацій, залучення міжнародної технічної допомоги	Загострення конфлікту на сході України
Диверсифікація ринків збуту завдяки функціонуванню зони вільної торгівлі між Україною та країнами Європейського Союзу та збільшення експорту.	Нестабільність курсу національної валюти та ситуації на зовнішніх ринках; втрата конкурентоспроможності провідних галузей господарювання
Використання перспектив залучення коштів Державного фонду регіонального розвитку шляхом участі в конкурсному розподілі фінансування інвестиційних проєктів громад.	Відсутність можливості отримання професійно-технічної освіти та, як наслідок, відсутність спеціалістів на ринку праці призупинятиме інвестиційну привабливість у розвитку основних галузей економіки громади та сприятиме активній міграції молоді у більш розвинені міста

4. Сценарії розвитку громади

Основні тенденції та проблеми соціально-економічного розвитку, результати соціологічного опитування жителів та SWOT аналізу є основою для визначення сценаріїв розвитку Коростенської міської територіальної громади. Сценарне моделювання громади передбачає визначення системи пріоритетних взаємопов'язаних заходів, спрямованих на структурні зміни у соціально-економічному розвитку територій, які із певною ймовірністю можуть бути здійснені у майбутньому під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів.

Комбінації елементів SWOT аналізу відповідно до існуючих сильних та слабких сторін дозволяють визначитись із відповідним напрямом стратегії розвитку, яка є найбільш прийнятною для ефективного реагування на зміни у зовнішньому середовищі та використання сприятливих можливостей і мінімізації виявлених ризиків.

Стратегії, що направлені на зміцнення та нарощування економічного потенціалу, впроваджуються із максимальним застосуванням усіх наявних ресурсів, у тому числі максимальним використанням існуючих можливостей та їх зв'язку із сильними сторонами. Такі стратегії є менш витратними, та у разі успішного поєднання існуючого ресурсного потенціалу з наявними можливостями, у майбутньому можуть стати основою для позитивних соціально-економічних зрушень. Стратегії із впровадженням заходів, пов'язаних із усуненням впливу слабких сторін, мінімізацією існуючих ризиків та перетворенням їх у можливості, є більш ризикованими та витратним, однак у разі успішної їх реалізації з'являються потужні можливості появи абсолютно нових напрямів та прогресивного соціально-економічного розвитку.

За основу сценаріїв розвитку громади прийняті базовий, оптимістичний та песимістичний сценарії, що містять послідовність подій розвитку, які базуються на аналізі демографічної ситуації, визначенні потужностей ресурсного потенціалу, оцінки соціально-економічного стану та прогнозу з урахуванням макро- та мікроекономічних впливів, ефективного функціонування місцевої влади тощо, які можуть бути виявлені на статистично зафіксованих тенденціях, кількісних та якісних показниках, впливі зовнішніх та внутрішніх факторів.

Оптимістичний сценарій розвитку

Основа реалізації оптимістичного сценарію передбачена в очікуваних сприятливих внутрішніх і зовнішніх факторах та максимальному використанні соціально-економічних трансформацій у державі на макрорівні, у тому числі ефективному поєднанню сильних сторін громади з можливостями, усуненням слабких сторін за рахунок збільшення впливу можливостей, елімінуванням впливу загроз на слабкі сторони. Цей сценарій характеризується розвитком та зростанням, що приводить до використання факторів виробництва у більш продуктивнішому напрямі та забезпечення комфортної життєдіяльності для розвитку громади. Розробка оптимістичного сценарію передбачає у тому числі припущення про суттєве зниження тиску у геополітичних відносинах з Російською Федерацією і Білоруссю та пом'якшення політичних та економічних викликів, пов'язаних з бойовими діями в зоні АТО на сході країни.

Головний пріоритет стратегії розвитку громади полягає у швидкому впровадженні адміністративно-територіальної реформи та місцевому розвитку, у тому числі розвитку людських ресурсів, створенню нових високотехнологічних наукомістких та інноваційних підприємств як в промисловому, так і в аграрному секторах економіки.

Функціонуючі виробництва на території громади прогресивно модернізують матеріально-технічну базу та збільшують обсяги виробництва промислової продукції, у тому числі експортноорієнтовані підприємства машинобудівної, хімічної, металургійної, текстильної, деревообробної промисловості та сільського господарства, продукція яких реалізується на європейських ринках та країнах ближнього зарубіжжя. Унікальне

родовище апатит-ільменітових руд «Стремигородське» виходить на планові показники добування корисних копалин.

Зростає обсяг експорту кінцевої продукції, збільшується додана вартість при одночасному скороченні експорту сировини та матеріалів, у тому числі суттєве зростає економічна ефективність експорту аграрної продукції; здійснюється імпортозаміщення, що призводить до формування та зростання позитивного сальдо зовнішньої торгівлі громади. Освоюються нові ринки збуту продукції місцевих товаровиробників, що сприяє збільшенню кількості суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Результатом ефективної політики місцевої влади є сформований портфель привабливих інвестиційних пропозицій та залучення стратегічних інвесторів у пріоритетні галузі економіки, у тому числі у добувну промисловість та агропромисловий комплекс. Розширюється мережа індустріальних парків; збільшується кількість учасників індустріального парку «Коростень» та їх діяльність виходить на високі показники обсягів реалізації товарів (послуг); розробляється плановий проєкт щодо створення на території громади мережі індустріальних парків. На базі потужної інженерної та транспортної інфраструктури запускається функціонування логістичного хабу, який сприяє скороченню ланцюгів поставок, оптимізації товарних потоків, пришвидшенню надання якісних митних, брокерських й інших послуг.

Додатковий стимул для розвитку отримає малий і середній бізнес як середовище матеріального забезпечення та обслуговування стратегічних інвесторів. Продовжується розвиток малого бізнесу у сільській місцевості шляхом створення суб'єктів підприємницької діяльності різних організаційно-правових форм та форм власності, у тому числі сімейних фермерських господарств, зокрема у тваринницькому господарстві.

Передбачається інтенсивний розвиток та впровадження інновацій, зростання ступеню комерціалізації наукових розробок, підвищення технологічного рівня підприємств в галузях, визначених на засадах смарт спеціалізації. Спостерігається прискорений розвиток ІТ галузі, широко розробляються та впроваджуються новітні конкурентоспроможні інформаційні технології в усіх галузях економіки та сферах суспільного життя.

Активно розвивається туристична індустрія та суміжні галузі гостинності та громадського харчування, завдяки чому зростає попит на туристичні продукти громади. Повною мірою використовується весь економічний потенціал територій та об'єктів природно-заповідного фонду, територій екологічної та Смарагдової мережі, об'єктів культурної спадщини, культурно-традиційних особливостей життєдіяльності сільської місцевості.

Збільшуються обсяги залучення міжнародної технічної допомоги завдяки участі громади у нових програмах фінансової допомоги розвитку територій та продовження реалізації діючих проєктів, розширення географії міжнародної міжрегіональної співпраці для реалізації спільних гуманітарних, соціальних та економічних проєктів.

Відбувається зниження рівня тінізації економіки, суттєво знижується рівень корупції в органах місцевої влади, зростає рівень довіри до влади з боку підприємців і громадян.

Поступово скорочується трудова міграція завдяки зростанню попиту на висококваліфіковані кадри у пріоритетних галузях економіки, який задовольняється місцевими фахівцями. Завдяки чому особливого значення набувають проєкти створення на території громади закладів фахової передвищої та вищої освіти для підготовки фахівців для потреб розвитку економіки громади. Як наслідок збільшується рівень доходів населення; знижується рівень безробіття. Зазначені чинники позитивно впливають на скорочення міграційного відтоку.

Значно покращується матеріально-технічна та навчальна база закладів різнорівневої освіти; підвищується рівень доступності освіти для жителів всіх населених пунктів громади.

Реформовані заклади охорони здоров'я оснащуються необхідною сучасною високотехнологічною апаратурою; підвищується якість надання медичної допомоги. Впроваджені профілактичні заходи позитивно впливають на зниження рівня захворюваності, що в свою чергу призупиняє природне скорочення населення та суттєво знижує смертність. Поліпшення ситуації в соціально-економічній сфері країни та громади призводить до збільшення народжуваності населення,

Збалансований економічний та соціальний розвиток громади найбільшою мірою відповідає вимогам збереження довкілля, у тому числі біорізноманіття, природно-заповідного фонду, його раціонального невиснажливого використання з урахуванням вимог екологічної безпеки та охорони природи. Громада збільшує площі територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі. Впроваджені заходи позитивно впливають на покращення стану атмосферного повітря, скорочення обсягів забруднення ґрунтів та водних об'єктів, зокрема річки Уж та її приток, а також поступового зниження рівня радіаційного фону.

Завершення процесів децентралізації стає основою для формування фінансово-спроможної територіальної громади з можливістю більш ефективного залучення бюджетних коштів у розвиток власної економіки, місцевого підприємництва, місцевої інфраструктури, адміністративних та соціальних послуг, сучасних закладів освіти, медицини, культури та спорту, транспортної інфраструктури.

Песимістичний сценарій розвитку

Песимістичний сценарій розвитку громади передбачає наявність припущень про інтенсивне вичерпання чи неефективне використання наявних сильних сторін, обмежену часткову реалізацію потенційних можливостей сталого розвитку та підвищення ступеню впливу загроз, що мають тенденцію до підсилення. За таких умов слабкі сторони розвитку громади виявляються надзвичайно вразливими до дії зовнішніх та внутрішніх чинників. Песимістичний сценарій враховує у тому числі збільшення тиску у геополітичних відносинах з Російською Федерацією і Білоруссю та загострення соціально-економічних та політичних викликів, пов'язаних з продовженням бойових дій в зоні АТО на сході країни.

Демографічна ситуація в прогнозованому періоді залишається без змін, погіршуючись в сільських населених пунктах громади, при цьому вікова структура населення продовжує змінюватись в бік скорочення працездатного населення та його старіння, що призводить до зростання навантаження на працездатне населення; спостерігається активний міграційний рух з території громади. Сільські території продовжують занепадати через відсутність ринку праці та реальних джерел доходів сільського населення. Виникає ймовірність появи більшої кількості сіл з істотно малою чисельністю населення та необхідністю впровадження заходів переселення.

Нерозвинений підприємницький потенціал та низька інвестиційна привабливість призведуть до скорочення реального сектору економіки, зокрема у промисловому комплексі та сільському господарстві, що вплине на скорочення робочих місць. Обсяги експортних та імпорتنих поставок збільшуються незначними темпами, не впливаючи на суттєве від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі. Поступово здійснюється переорієнтація експорту виключно на країни Європейського Союзу.

Мале і середнє підприємництво розвивається незначними темпами, основні сфери діяльності – торгівля та надання послуг; суттєвого приросту новоутворених підприємств не спостерігається.

Повільно розвиваються основні галузі громади: машинобудування, приладобудування, хімічна, деревообробна, текстильна промисловість, навіть при наявності достатнього людського, логістичного, інфраструктурного потенціалу. Збільшення кількості підприємств-учасників індустріального парку «Коростень» та розширення видів господарської діяльності відповідно до функціонального призначення

не відбувається. Родовище апатит-льменітових руд «Стремигородське» продовжує застоюватись; суттєвих видобутків корисних копалин не відбувається.

Незважаючи на економічний потенціал, повільно розвивається сфера туризму і рекреації та суміжних із ними галузей гостинності та громадського харчування.

Кількість закладів загальної середньої освіти поступово скорочується за рахунок приєднання до опорних закладів та закриття малокомплетних. Молодь активно переїжджає до більш розвинутих міст з метою отримання фахової передвищої і вищої освіти та влаштування на перспективні робочі місця; міграційний відтік продовжує збільшуватись.

Соціально-економічна ситуація у країні та громаді не поліпшується, що впливає на низьке матеріально-технічне оснащення об'єктів соціальної сфери, у тому числі оснащення сучасним обладнанням підприємств охорони здоров'я та впливає на зростання захворюваності населення, що призводить до подальшого природного скорочення чисельності з причини збільшення смертності над народжуваністю.

Формується тенденція суттєвого скорочення фінансування заходів, пов'язаних із захистом довкілля та раціональним використанням природних ресурсів; біологічне різноманіття втрачається під час забудов, розорювання землі, меліорації, спорудженні штучних водних об'єктів, створенні мереж транспортної інфраструктури та здійсненні інших видів господарської діяльності.

Якість води річки Уж та її приток не завжди відповідає санітарно-гігієнічним вимогам. Збільшуються обсяги скидання недостатньо очищених зворотних вод у водні об'єкти. Обсяги викидів забруднюючих речовин підприємств – найбільших забруднювачів атмосферного повітря, водних об'єктів, ґрунтів – поступово зростають. Збільшується кількість стихійних неконтрольованих сміттєзвалищ.

Більшість територій та об'єктів природно-заповідного фонду перебувають у незадовільному стані, у достатній мірі не здійснюється їх охорона та збереження відповідно до діючого законодавства, що призводить до втрати природної цінності заповідних об'єктів. Збереження високого антропогенного навантаження на природне середовище опосередковано негативно впливає на здоров'я населення громади та відповідно на погіршення показників демографії.

Культурний розвиток залишається вразливим через невідповідність матеріально-технічної бази установ культури і мистецтв сучасним вимогам; має місце недостатній рівень умов для розвитку творчих та інтелектуальних здібностей, проведення дозвілля.

Реалізація песимістичного сценарію ілюструє значне загострення соціально-політичних, фінансово-економічних, житлово-комунальних проблем, які можуть суттєво перешкоджати сталому розвитку та набуттю високої якості життя, комфортних умов життєдіяльності. Головними стратегічними пріоритетами у даному напрямку мають бути заходи, спрямовані на зміцнення сильних сторін, підтримки слабких за умов диверсифікації ризиків та загроз.

Базовий сценарій розвитку

Базовий сценарій розвитку Коростенської громади передбачає врахування зовнішніх та внутрішніх факторів, що ускладнюють умови реалізації оптимістичного сценарію, та базується на основних «базових» показниках розвитку країни та області. Тому такий сценарій, в першу чергу, ґрунтується на запобіганні погіршенню основних соціально-економічних процесів в громаді, їх призупиненню; та підтримки темпів поступового зростання основних соціально-економічних показників на основі відносно стабільних макроекономічних умов та прогнозів розвитку країни.

Досягнення стратегічних цілей розвитку громади має базуватись на сильних сторонах та можливостях з мінімізацією втрат від усього наявного ресурсного потенціалу з впровадженням заходів щодо зменшення впливу слабких сторін та загроз.

Ефективним результатам можуть перешкоджати макроекономічні та геополітичні чинники, у тому числі зростання цін на паливно-енергетичні ресурси, повільне зростання ВВП і ВРП, істотні коливання гривні завдяки міжнародним кредитам, інтервенціям НБУ та від'ємного сальдо зовнішньої торгівлі, суттєві видатки бюджету на утримання армії та військово-промислового комплексу, збільшення витрат на заходи, пов'язані із боротьбою розповсюдження коронавірусної інфекції COVID-19, інфляційні коливання вище прогнозованих показників й інші чинники.

Підвищення інвестиційної привабливості громади відбувається поступово. Ресурси направляються на розвиток економічного потенціалу наявного нерухомого майна та інвестиційних територій, у тому числі їх облаштування інженерними комунікаціями. Здійснюються заходи із залучення потенційних інвесторів з метою розширення існуючих та впровадження нових галузей та виробництв, що сприяє можливому інноваційному шляху розвитку на засадах смарт-спеціалізації.

Темпи зростання обсягів реалізації товарів (послуг) поступово наближуються до середніх показників по області, особливо в основних галузях економіки громади: добувній промисловості, машинобудуванні, приладобудуванні, хімічній, деревообробній, текстильній промисловості та у сільському господарстві. Збільшується кількість підприємств-учасників індустріального парку «Коростень» та розширюються види господарської діяльності відповідно до його функціонального призначення. Реалізовується проєкт реєстрації нового індустріального парку на території громади.

Розпочинається поступове добування апатит-ільменітових руд на родовищі «Стремигородське»; впроваджуються заходи інвестиційної промоції родовищ, що не експлуатуються.

Розвиток стратегічного для громади виробничо-промислового комплексу сприяє активізації діяльності суб'єктів малого підприємництва як самостійних суб'єктів підприємницької діяльності, так і з метою обслуговування діяльності стратегічних інвесторів.

Як результат відбувається збільшення робочих місць внаслідок залучення інвестицій на розвиток перспективних напрямів у галузях економіки. В сільській місцевості створюються нові суб'єкти підприємницької діяльності різних організаційно-правових форм та форм власності, у тому числі сімейні фермерські господарства; збільшується самозайнятість населення у сільському господарстві, що сприяє формуванню кластеризації.

Відсутність дієвих заходів співпраці фіскальної служби з бізнесом не сприяє активному виходу економіки з «тіні», зокрема, у малому і середньому підприємстві. Рівень середньомісячної заробітної плати є нижчим за відповідний показник по країні; зростає повільно з певними коливаннями в розрізі структури галузей господарства. Рівень безробіття має тенденцію до поступового зниження, переважно з причини продовження міграційного та природного скорочення населення.

Туристична галузь та суміжні галузі розвиваються повільними, не суттєвими темпами.

Продовжується реформування підприємств охорони здоров'я; збільшення матеріально-технічної забезпеченості та потужностей сприяють можливості надання доступної та більш якісної допомоги населенню громади, зокрема в сільській місцевості, та впливають на зниження рівня захворюваності населення, що може привести у довгостроковій перспективі до призупинення темпів зростання смертності і скорочення народжуваності та їх стабілізації.

Мережа закладів надання освітніх послуг покращується повільно в межах доступних фінансових ресурсів. Відсутність фахових передвищих та вищих навчальних закладів продовжує мотивувати молоде населення громади до переїзду з метою отримання освіти в інших містах. Соціальна інфраструктура і соціальні послуги покращуються повільно.

Екологічна ситуація та рівень екологічної безпеки громади не зазнає суттєвих змін і відповідає сьогодиншній ситуації. Стан атмосферного повітря на території громади залишається стабільним і в порівнянні з минулими періодами значно не погіршується. Цьому сприяють впровадження проєктів у сфері застосування альтернативних джерел енергії, енергозбереження, а також заходи зі зниження викидів стаціонарними та пересувними джерелами і управління відходами та очистки стічних вод. Впроваджених заходів не достатньо для суттєвого скорочення обсягів забруднення ґрунтів, водних об'єктів та атмосферного повітря.

Громада збільшує площі територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі повільно. Не зважаючи на впровадження сучасних технологій і заходів очистки стічних вод та управління відходами, продовжуються процеси руйнування обміління річки Уж та її приток, активізація ерозійних процесів, погіршення санітарно-епідемічного стану в населених пунктах та басейну річки, зникнення зон відпочинку населення. Розробляється та впроваджується комплексна програма відтворення водності річки Уж.

Базовий сценарій розвитку Коростенської громади передбачає збалансованість у фінансуванні економічних, соціальних та екологічних інвестицій з метою підтримки реального сектору, формування здорового суспільства, вдосконалення соціального захисту населення, підвищення якості освітніх послуг, якості життя, комфортних умов та добробуту в громаді. Існує припущення, що завдяки об'єднанням зусиль органів місцевої влади різних рівнів, громадськості та бізнесу, можуть бути створені певні умови для наближення базового сценарію розвитку громади до оптимістичного.

5. Стратегічне бачення

З урахуванням результатів проведеного стратегічного аналізу, дослідження статистичних та кількісних показників офіційних інформаційних джерел, соціологічного опитування жителів громади щодо соціально-економічного розвитку території, оцінки наявних конкурентних переваг, існуючих загроз та можливих ризиків відповідно до SWOT аналізу, сформульовано стратегічне бачення громади.

Коростенська міська територіальна громада – інвестиційно привабливий конкурентоздатний екологічно чистий регіон з динамічним розвитком високотехнологічного аграрного виробництва та інноваційної промисловості, туристично розвинутий, комфортний та безпечний для проживання та розвитку бізнесу.

В результаті стратегічного бачення громади було обрано таку конфігурацію стратегічних та оперативних цілей, які у довгостроковій перспективі сприятимуть підвищенню якості життя населення в умовах реалізації базового сценарію розвитку.

6. Стратегічні цілі, оперативні цілі та завдання стратегії

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ НА ЗАСАДАХ СМАРТ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ	1.1 Стимулювання розвитку промислово-виробничого комплексу та підприємництва	1.1.1 Сприяння розширенню розвідування родовищ та видобування корисних копалин
		1.1.2 Стимулювання збільшення доданої вартості промислової продукції, впровадження наукових досліджень та інноваційних технологій у промисловості
		1.1.3 Ефективний розвиток мережі транспортно-логістичних центрів
		1.1.4 Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, його експортної спроможності та виходу виробленої продукції на нові ринки
	1.2 Підвищення продуктивності агропромислового комплексу	1.2.1 Сприяння створенню нових та розширенню діючих сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств, а також підтримка самозайнятості населення у сільському господарстві
		1.2.2 Сприяння розвитку переробки сільськогосподарської продукції та міжрегіональної кооперації глибокої переробки продукції
		1.2.3 Створення умов для стимулювання розвитку органічного рослинництва і тваринництва
	1.3 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	1.3.1. Сприяння ефективному розвитку інвестиційних територій та індустріальних парків в територіальній громаді, у тому числі підключенню до мереж постачання енергетичних ресурсів
		1.3.2 Розвиток співробітництва між потенційними інвесторами та громадою
		1.3.3 Розробка інвестиційних пропозицій щодо використання об'єктів нерухомого майна комунальної власності
	1.4 Розвиток туристичного потенціалу та рекреаційної (креативної) індустрії	1.4.1 Розвиток перспективних та вдосконалення існуючих напрямів туристичної (креативної) індустрії
		1.4.2 Ефективне використання туристичних об'єктів, природно-заповідного фонду та історично-культурної спадщини громади
		1.4.3 Стимулювання та підтримка місцевого бізнесу, залученого в сферу надання туристично-рекреаційної (креативної індустрії)
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ РІВНЯ ЖИТТЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ	2.1 Інфраструктурний розвиток територій та пріоритетна увага сільській місцевості	2.1.1 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі забезпечення надійним водопостачанням та водовідведенням
		2.1.2 Впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії
		2.1.3 Відновлення доріг та дорожньої інфраструктури, у тому числі модернізація мережі вуличного освітлення
		2.1.4 Розроблення та впровадження плану просторового планування; розроблення містобудівної документації
	2.2 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	2.2.1 Формування оптимальної мережі закладів охорони здоров'я, їх модернізація; доступність та якість надання медичних послуг
		Завдання 2.2.2 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої інфраструктури, підтримка розвитку спорту та рухової активності
		2.2.3 Пропаганда громадського здоров'я
	2.3 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання	2.3.1 Впровадження сучасних технологій та методів очистки стічних вод, запобігання несанкціонованим скидам у річку Уж

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА	природних ресурсів	2.3.2 Формування збалансованої системи раціонального еколого-економічного балансу територій та охорони природно-заповідного фонду
		2.3.3 Управління та поводження з відходами
	3.1 Підвищення якості надання освітніх та культурних послуг, формування активного молодого покоління	3.1.1 Надання якісних освітніх послуг на засадах і принципах Нової української школи
		3.1.2 Формування оптимальної мережі та зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури, у тому числі забезпечення формування інклюзивного середовища
		3.1.3 Створення публічних просторів для підтримки та розвитку інтелектуального та творчого потенціалу жителів, їх гендерної рівності
		3.1.4 Розвиток та вдосконалення системи підготовки професійних кадрів та співпраці з підприємствами пріоритетних галузей; впровадження дуальної освіти
	3.2 Підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	3.2.1 Застосування інструментів співпраці влади з жителями громади з метою вирішення проблемних питань
		3.2.2 Підтримка місцевих громадських ініціатив
		3.2.3 Використання цифрових технологій як базовий інструмент у діяльності органів місцевого самоврядування, переведення більшості місцевих адміністративних послуг в електронний формат
		3.2.4 Ревіталізація занедбаних та покинутих об'єктів нерухомого майна для формування громадського простору
	3.3 Соціальна підтримка та допомога	3.3.1 Забезпечення доступності та пристосованості закладів соціального захисту із своєчасною та якісною допомогою незахищеним та малозабезпеченим категоріям населення

7. Програма реалізації Стратегічного плану

Стратегічна ціль 1. Підвищення конкурентоспроможності галузей економіки на засадах смарт-спеціалізації

Оперативна ціль 1.1 Стимулювання розвитку промислово-виробничого комплексу та підприємництва

Завдання до реалізації 1.1.1 Сприяння розширенню розвідування родовищ та видобування корисних копалин

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.1.1.1 Створити електронну карту родовищ корисних копалин, які розміщені на території громади та забезпечити її актуалізацію	- сформовано електронну базу даних; - здійснено заходи з промоції.	Кількість: - родовищ; - видів корисних копалин Обсяги: - запасів корисних копалин; - добування корисних копалин	Відділ розвитку територій	Бюджет громади	1 рік	2022 рік

Завдання до реалізації 1.1.2 Стимулювання збільшення доданої вартості промислової продукції, впровадження наукових досліджень та інноваційних технологій у промисловості

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.1.2.1 Організувати проведення промислового форуму в пріоритетних галузях промислового виробництва	- збільшено валовий регіональний продукт; - розширено можливості (ринки) збуту; - створено розділ на сайті громади «Місцева продукція»	Кількість: - проведених заходів; - залучених підприємств. Обсяг: - реалізованої продукції (послуг)	Управління економіки	Бюджет громади Кошти підприємств	2-3-й квартали	2022-2030 роки (щороку)
1.1.2.2 Здійснити заходи промоції виробників Коростенської громади та популяризувати місцеву продукцію	- налагоджено діалог влади з представниками бізнесу; - розширено можливості (ринки) збуту	Кількість: - проведених заходів; - залучених підприємств. Обсяги: - реалізованої продукції (послуг); - експортованої продукції (послуг)	Управління економіки	Бюджет громади Кошти підприємств	2-й квартал	2022-2030 роки (щороку)
1.1.2.3 Залучити підприємства промислового комплексу громади до наукових досліджень, шляхом тестування інноваційних технологій та розробок	- впроваджено нові технології та розробки	Кількість: - проведених досліджень; - нових продуктів на ринку	Управління економіки Рада директорів Рада підприємців	Кошти підприємств	3-й квартал	2022-2030 роки (щороку)

Завдання до реалізації 1.1.3 Ефективний розвиток мережі транспортно-логістичних центрів

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.1.3.1 Визначити земельні ділянки для створення на них транспортно-логістичних центрів та розробити інвестиційні проекти	- створено транспортно-логістичний центр	- кількість інвестиційно привабливих земельних ділянок;	Управління економіки	Бюджет громади	1 рік	2022-2023 роки

Завдання до реалізації 1.1.4 Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, його експортної спроможності та виходу виробленої продукції на нові ринки

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.1.4.1 Створити ефективне бізнес середовище за напрямками смарт-спеціалізації	- налагоджено діалог влади з представниками бізнесу	- кількість проведених заходів	Управління економіки	Бюджет громади Залучені кошти	4-квартал	2022-2030 роки (щороку)
1.1.4.2 Впровадити загальноосвітні програми з розвитку підприємницьких компетенцій	- підвищено обізнаність громадян щодо ведення бізнесу	Кількість: - проведених заходів; - учасників конкурсу підприємців; - реалізованих стартапів	Управління економіки	Бюджет громади Залучені кошти	1, 2, 4-й квартал	2022-2030 роки (щороку)
1.1.4.3 Підвищити поінформованість суб'єктів малого та середнього підприємництва про можливості співпраці з ЄС	- залучено інвестиції в малі та середні підприємства	- обсяги реалізованої продукції (послуг); - обсяги експорту продукції (послуг); - види продукції, що експортується	Управління економіки	Залучені кошти	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

Оперативна ціль 1.2 Підвищення продуктивності агропромислового комплексу

Завдання до реалізації 1.2.1 Сприяння створенню нових та розширенню діючих сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств, а також підтримка самозайнятості населення у сільському господарстві

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.2.1.1 Виділити земельні ділянки жителям громади для ведення особистих, фермерських господарств для ефективного управління земельним банком громади	- підвищено ефективність використання земель	Кількість: - виділених земельних ділянок; - самозайнятих осіб; - створених нових робочих місць Обсяги: - виробленої	Управління земельних відносин та комунальної власності	-	2-3 квартал	2022-2024 роки (щороку)

		сільськогосподарської продукції; - експортованої сільськогосподарської продукції				
1.2.1.2 Здійснити методичний супровід зацікавлених у створенні фермерських господарств, залучення їх до державних та регіональних програм розвитку	- підвищено конкурентоспроможність регіону та ефективне управління земельним банком	Кількість: - проведених консультаційно-інформаційних заходів; - створених господарств Обсяги: - отриманої допомоги	Відділ розвитку територій	-	2-й квартал	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)
1.2.1.3 Сприяти використанню сільськогосподарських будівель колишніх колективних сільськогосподарських підприємств	- підвищено конкурентоспроможність регіону; - зменшено трудову міграцію сільського населення; - покращено технічний стан об'єктів нерухомого майна	Кількість: - створених підприємств; - створених нових робочих місць; - відновлених об'єктів нерухомого майна	Відділ розвитку територій	-	Протягом року	2022-2030 роки (щороку)

Завдання до реалізації 1.2.2 Сприяння розвитку переробки сільськогосподарської продукції та міжрегіональної кооперації глибокої переробки продукції

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.2.2.1 Сприяти залученню інвестицій з метою створення підприємств з переробки сільськогосподарської продукції	- підвищено конкурентоспроможність регіону; - підвищено розвиток в галузі переробки сільськогосподарської продукції	Кількість: - створених підприємств; - створених нових робочих місць Частка: - продукції, що переробляється Обсяги: - залучених інвестицій	Відділ розвитку територій	-	Потягом року	2022-2030 роки (щороку)
1.2.2.2 Визначити земельні ділянки комунальної власності для розміщення підприємств переробки сільськогосподарської продукції	- підвищено ефективність використання земель; - підвищено конкурентоспроможність регіону	Кількість: - виділених земельних ділянок; - створених підприємств; - створених нових робочих місць	Управління земельних відносин та комунальної власності	-	3-й квартал	2022 рік
1.2.2.3 Сприяти потенційним учасникам кооперації глибокої переробки продукції	- підвищено міжрегіональну співпрацю; - покращено обмін досвідом; - налагоджено регулярну комунікацію між учасниками	Кількість: - створених кооперативів глибокої переробки продукції; - створених нових робочих місць	Відділ розвитку територій	-	Протягом року	2022-2030 роки (щороку)

Завдання до реалізації 1.2.3 Створення умов для стимулювання розвитку органічного рослинництва і тваринництва

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.2.3.1 Провести агрохімічну паспортизацію земель сільськогосподарського призначення комунальної власності	- проведено моніторинг та визначено показники родючості земель	- кількість розроблених агрохімічних паспортів	Управління земельних відносин та комунальної власності	Бюджет громади	2,3 квартали	2022 рік
1.2.3.2 Сприяти реалізації інвестиційних проєктів в органічному виробництві	- підвищено розвиток органічного виробництва	Кількість: - створених органічних господарств; - видів органічної продукції; - створених нових робочих місць Обсяги: - виробленої органічної продукції; - експортованої органічної продукції	Відділ розвитку територій Старости виконавчого комітету	-	Протягом року	2022-2030 роки (щороку)
1.2.3.3 Сприяти позиціонуванню виробників органічної продукції та їх реєстрації у національних та європейських реєстрах	- підвищено конкурентоспроможність органічного виробництва; - посилено довіру споживачів до органічної продукції	- кількість сертифікованих органічних господарств	Відділ розвитку територій	-	Протягом року	2022-2030 роки (щороку)

Оперативна ціль 1.3 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу

Завдання до реалізації 1.3.1 Сприяння ефективному розвитку інвестиційних територій та індустріальних парків в територіальній громаді, у тому числі підключенню до мереж постачання енергетичних ресурсів

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.3.1.1 Створити нові індустріальні парки, у тому числі екологічного напрямку	Створено індустріальні парки; включено їх до реєстру індустріальних (промислових) парків України; визначено їх керуючі компанії	Кількість: - створених індустріальних парків; - видів діяльності, що проваджуються на території індустріальних парків; - створених нових робочих місць Обсяги: - надходжень до бюджету	Управління економіки	Бюджет громади	2 роки	2022-2023 роки

		громади				
1.3.1.2 Побудувати під'їзну дорогу до території індустріальних парків в м. Коростень	- розроблено проектно-кошторисну документацію; - забезпечено розбудову дорожньої інфраструктури до території індустріальних парків	- кількість проектних заявок; - площа та протяжність дорожнього покриття; - обсяги залученого фінансування	Управління економіки	Бюджет громади Залучені кошти Державна підтримка індустріальних парків України	Протягом року	2022-2023 роки
1.3.1.3 Здійснити заходи просування інвестиційних можливостей розвитку індустріальних парків	- підвищено інвестиційну привабливість	Кількість: - проведених заходів; - залучених учасників до індустріального парку; - видів діяльності	Управління економіки	Бюджет громади	Протягом року	2022-2023 роки

Завдання до реалізації 1.3.2 Розвиток співробітництва між потенційними інвесторами та громадою

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.3.2.1 Налагодити міжмуніципальне партнерство з сусідніми громадами	- покращені партнерські відносини; - отримано досвід міжмуніципального співробітництва; - налагоджено регулярну комунікацію	Кількість: - реалізованих проєктів спільно з іншими громадами; - укладених договорів (меморандумів) про співпрацю Обсяги: - залученого фінансування	Секретар міської ради	Бюджет громади Залучені кошти	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)
1.3.2.2 Розширити зв'язки міжнародної співпраці та здійснити реєстрацію громади на європейській платформі S3	- налагоджено зв'язки із новими партнерами та інвесторами; - залучено ресурсів технічної допомоги; - здійснено реєстрацію на європейській платформі смарт-спеціалізації S3	Кількість: - впроваджених проєктів; - укладених договорів (меморандумів) про співпрацю Обсяги: - міжнародної технічної допомоги	Управління економіки	Бюджет громади Залучені кошти	Протягом року	2023 рік
1.3.2.3 Створити інвестиційний портал громади та впровадити заходи з його просування	- налагоджено ефективну комунікацію влади з потенційними інвесторами; - розширено онлайн географію просування порталу; - підвищено конкурентоспроможність регіону	Кількість: - інформаційно-комунікаційних напрямів (розділів); - відвідувачів порталу, запитів та зворотних зв'язків Обсяги: - залучених інвестицій	Управління економіки	Бюджет громади Залучені кошти	1 рік	2022 рік

Завдання до реалізації 1.3.3 Розробка інвестиційних пропозицій щодо використання об'єктів нерухомого майна комунальної власності

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.3.3.1 Провести інвентаризацію недіючих (законсервованих) об'єктів нерухомого майна з описом їх інженерної інфраструктури	- створено електронний реєстр об'єктів нерухомого майна із описом їх інженерної інфраструктури; - розроблено інвестиційні пропозиції щодо їх ефективного використання; - систематизовано реєстр об'єктів на базі GIS системи; - покращено технічний стан об'єктів	Кількість: - об'єктів нерухомого майна (за функціональним використанням); - об'єктів, переданих в оренду; - об'єктів, реалізованих через аукціон; - створених нових робочих місць; Обсяги: - залучених інвестицій; - надходжень до бюджету від податків та продажу	Управління економіки	Бюджет громади	1 рік	2022-2023 роки
1.3.3.2 Налагодити співпрацю з власниками земельних ділянок та промислових об'єктів, у тому числі на засадах державно-приватного партнерства (ДПП)	- налагоджено ефективну співпрацю влади з власниками земельних ділянок та промислових об'єктів; - систематизовано комплексний реєстр на базі GIS системи	Кількість: - впроваджених проєктів; - укладених договорів (меморандумів) про співпрацю Обсяги: - фінансової допомоги	Управління економіки	Бюджет громади Залучені кошти	Протягом року	2022-2030 роки (щороку)

Оперативна ціль 1.4 Розвиток туристичного потенціалу та рекреаційної (креативної) індустрії

Завдання до реалізації 1.4.1 Розвиток перспективних та вдосконалення існуючих напрямів туристичної (креативної) індустрії

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.4.1.1 Удосконалити туристичну інфраструктуру громади	- відновлено пам'ятки археології, паркові зони, під'їзні та внутрішні дороги (велодоріжки); - встановлено вказівники та інформаційні стенди для туристів	Кількість: - відновлених пам'яток археології; - відновлених паркових зон; - відремонтованих (побудованих) під'їзних та внутрішніх доріг, у тому числі велодоріжок; - вказівників та інформаційних стендів	Відділ культури і туризму ТКІЦ	Бюджет громади	18 місяців	2022-2023 роки

1.4.1.2 Розробити туристичні маршрути та впровадити заходи з їх промоції	- розширено географію туристичних маршрутів; - розроблено нові туристичні маршрути: Коростень - місто древлян; Еко-туристичний маршрут у сільській місцевості; Коростень - столиця дерунів; - впроваджені заходи з промоції туристичних маршрутів	Кількість: - створених нових та розширених діючих туристичних маршрутів; - туристів, що відвідали громаду; - проведених екскурсій / культурних заходів; - інформаційно-промоційних заходів Обсяги: - надходжень до бюджету у вигляді туристичного збору	Відділ культури і туризму ТКЦ УЖКГ	Бюджет громади	Протягом року	2022 рік
1.4.1.3 Розробити туристичний бренд громади в складі брендбуку громади	- розроблено туристичний бренд; - сформовано привабливий туристичний імідж території; - підвищено конкурентоспроможність в туристичній галузі; - підвищено пізнаваність громади	Кількість: - випущеної промпродукції; - інформаційно-промоційних заходів	Відділ культури і туризму ТКЦ	Бюджет громади	6 місяців	2023 рік

Завдання до реалізації 1.4.2 Ефективне використання туристичних об'єктів, природно-заповідного фонду та історично-культурної спадщини громади

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.4.2.1 Популяризувати історико-культурний та подієвий туризм в громаді	- впроваджено заходи із включенням історико-культурного фонду до туристичних маршрутів; - розроблено календар подій (фестивалі, виставки, свята, спортивні події тощо) та здійснено його промоцію	Кількість: - пам'яток культурної спадщини та історико-культурних об'єктів; - проведених заходів подієвого туризму; - туристів, що відвідали громаду; - проведених екскурсій/ культурних заходів; - інформаційно-промоційних заходів	Відділ культури і туризму ТКЦ	Бюджет громади	3 місяці	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)
1.4.2.2 Розвиток туристичного потенціалу сільських територій	- впроваджено заходи із включенням об'єктів природно-заповідного фонду до туристичних маршрутів;	Кількість: - об'єктів природно-заповідного фонду (та їх площа); - обладнаних рекреаційних	ТКЦ	Бюджет громади	2,3 квартали	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

	- розроблено інноваційні напрями туризму у сільській місцевості (садибний, гастрономічний, зелений тощо); - залучено сільських підприємців та жителів до співпраці у туристичній галузі; - підвищено туристичну привабливість сільської місцевості;	- пунктів для туристів; - туристів, що відвідали громаду; - проведених екскурсій/культурних заходів; - інформаційно-промоційних заходів				
--	---	--	--	--	--	--

Завдання до реалізації 1.4.3 Стимулювання та підтримка місцевого бізнесу, залученого в сферу надання туристично-рекреаційної (креативної індустрії)

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
1.4.3.1 Розробити стратегію розвитку туризму та креативних індустрій Коростенської громади	- розроблено механізми співпраці місцевого бізнесу у туристичній, рекреаційній та креативній галузі; - створено інформаційно-промоційну продукцію: туристичні довідники; макети міжнародних туристичних поштових марок тощо; - сформовано привабливий імідж громади; - залучено інвестиції у розвиток туризму та суміжних галузей; - підвищено конкурентоспроможність в туристичній та креативній галузі	Кількість: - випущеної промо- та інформаційної продукції; - інформаційно-промоційних заходів; - туристів, що відвідали громаду Обсяги: - залучених інвестицій у туристичну галузь та суміжні галузі; - надходжень до бюджету, у тому числі туристичного збору	Відділ культури і туризму ТКЦ	Бюджет громади	6 місяців	2023 рік

Стратегічна ціль 2. Підвищення якості рівня життя та забезпечення охорони довкілля

Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток територій та пріоритетна увага сільській місцевості

Завдання 2.1.1 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі забезпечення надійним водопостачанням та водовідведенням

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
2.1.1.1 Провести реконструкцію, капітальний ремонт та будівництво нових водопровідних та каналізаційних мереж	- модернізовано систему водопостачання та водовідведення; - підвищено якість водопостачання та водовідведення; - забезпечено сталу подачу якісної питної води споживачам	- протяжність модернізованих водопровідних та каналізаційних мереж; - протяжність прокладених нових водопровідних та каналізаційних мереж; - кількість реалізованих проєктів з водопостачання та водовідведення	КП Водоканал	Бюджет громади	Протягом року	2022-2030 роки (щороку)
2.1.1.2 Реконструювати та провести капітальний ремонт теплових мереж	- підвищено ефективність системи теплопостачання; - покращено якість послуг з теплопостачання	- протяжність теплових мереж; - кількість споживачів, що отримують послуги теплопостачання; - обсяги спожитої теплової енергії	КП Теплозабезпечення	Бюджет громади	Протягом року	2022-2030 роки (щороку)

Завдання 2.1.2 Впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
2.1.2.1 Здійснити заходи з термомодернізації будівель муніципальних установ та організацій	- забезпечено раціональне споживання енергетичних ресурсів; - підвищено рівень комфорту перебування у будівлях; - збільшено строки експлуатації будівель	- кількість модернізованих будівель (щороку); - обсяги споживання енергетичних ресурсів (за видами); - витрати спожитих енергетичних ресурсів	Заступник міського голови	Бюджет громади Залучені кошти Державний бюджет	Протягом року	2022-2030 роки (щороку)
2.1.2.2 Впровадити енергоефективні заходи із застосуванням ЕСКО-механізму в муніципальних установах, організаціях та вуличному освітленні	- забезпечено раціональне споживання енергетичних ресурсів	- кількість впроваджених ЕСКО-механізмів; - обсяги споживання енергетичних ресурсів (за видами); - витрати спожитих енергетичних ресурсів	Заступник міського голови	Кошти інвестора (ЕСКО-компанії)	Протягом року	2022 рік

2.1.2.3 Реалізувати пілотний проєкт зі встановлення геліосистеми для підігріву гарячої води у закладах охорони здоров'я та освіти	- використано альтернативні джерела енергії; - зменшено вплив на довкілля; - забезпечено раціональне споживання енергетичних ресурсів	- обсяги споживання енергетичних ресурсів (за видами); - обсяги викидів CO₂ в атмосферу; - витрати спожитих енергетичних ресурсів	Заступник міського голови	Бюджет громади Залучені кошти Державний бюджет	1 рік	2024 рік
2.1.2.4 Сприяти здійсненню заходів з термомодернізації багатоквартирних житлових будинків (ОСББ)	- забезпечено раціональне споживання енергетичних ресурсів; - підвищено рівень комфорту перебування у будівлях; - збільшено строки експлуатації будівель	- кількість термомодернізованих житлових будинків; - обсяги фінансування енергоефективних заходів; - обсяги споживання енергетичних ресурсів (за видами) - витрати спожитих енергетичних ресурсів	Співвласники багатоквартирних житлових будинків	Власний внесок ОСББ Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

Завдання 2.1.3 Відновлення доріг та дорожньої інфраструктури, у тому числі модернізація мережі вуличного освітлення

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
2.1.3.1 Здійснити реконструкцію вулично-дорожньої мережі	- покращено якість освітлення в населених пунктах; - створено безпечні та комфортні умови проживання; - підвищено рівень безпеки дорожнього руху	Кількість: - встановлених нових світильників; - встановлених пультів дистанційного керування систем вуличного освітлення	Управління ЖКГ	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2030 роки (щороку)
2.1.3.2 Здійснити заходи з проведення капітального ремонту доріг з використанням сучасних технологій	- покращено якість дорожнього покриття; - збільшено загальну протяжність автомобільних доріг; - підвищено рівень безпеки дорожнього руху	- протяжність автомобільних доріг у місті, у сільській місцевості; - протяжність відремонтованих автомобільних доріг у місті, у сільській місцевості	Управління ЖКГ	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2030 роки (щороку)

Завдання 2.1.4 Розроблення та впровадження плану просторового планування; розроблення містобудівної документації

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
2.1.4.1 Розробити комплексний план просторового розвитку території громади	- створено систему ефективного і збалансованого використання територій і земельних ресурсів; - проведено топографо-геодезичні роботи із нанесенням комунікацій для розробки детальних планів територій	- площа обстеженої території; - кількість населених пунктів з містобудівною документацією; - обсяги фінансування проєктів просторового розвитку	Відділ архітектури та містобудування	Бюджет громади	Протягом року	2023-2024 роки
2.1.4.2 Здійснити коригування Генерального плану громади	- визначено напрями економічного розвитку, планування, забудови й іншого використання територій; - забезпечено впровадження рішень щодо комплексної забудови та реконструкції, проєктування та будівництва тощо	- кількість визначених територій для містобудівних потреб; - обсяги фінансування	Відділ архітектури та містобудування	Бюджет громади	Протягом року	2022-2023 роки
2.1.4.3 Здійснити коригування плану зонування міста Коростень	- визначено напрями економічного розвитку, планування, забудови й іншого використання територій	- кількість уточнених територій для використання; - обсяги фінансування	Відділ архітектури та містобудування	Бюджет громади	Протягом року	2022-2023 роки
2.1.4.4 Наповнити бази даних та забезпечити ефективне функціонування Єдиної геоінформаційної системи (GIS)	- сформовано єдиний інформаційний простір громади, який містить відомості про територію регламенти щодо її використання, об'єкти нерухомості, транспортну та інженерну інфраструктуру	Кількість: - інформаційно-комунікаційних напрямів (розділів); - відвідувачів системи, запитів та зворотних зв'язків	Відділ архітектури та містобудування Відділ інформаційних технологій	Бюджет громади	Протягом року	2022-2023 роки

Оперативна ціль 2.2 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя

Завдання 2.2.1 Формування оптимальної мережі закладів охорони здоров'я, їх модернізація; доступність та якість надання медичних послуг

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
2.2.1.1 Модернізувати заклади медицини та покращити їх	- підвищено якість надання медичної допомоги	Кількість: - модернізованих закладів	Відділ охорони здоров'я	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2024 роки

матеріально-технічну базу	населенню; - оновлено матеріально-технічну базу лікарняних закладів; - модернізовано хірургічний корпус; - придбано кисневий генератор	медицини; - ліжкомісць у стаціонарах; - діагностичного обладнання; - відвідувань пацієнтами закладів				
2.2.1.2 Обладнати злітно-посадковий майданчик для приземлення санітарної авіації на території КНП Коростенської ЦМЛ КМР	- підвищено якість та своєчасність надання медичної допомоги	- кількість авіаційних перевезень пацієнтів	Відділ охорони здоров'я	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2023-2024 роки
2.2.1.3 Створити ефективну мережу закладів медицини	- забезпечено доступність медичних послуг для жителів сільської місцевості; - розширено обсяги надання медичної допомоги	Кількість - відвідувань пацієнтами (жителями громади) закладів; - відвідувань пацієнтами (жителями інших громад) закладів; - видів медичних послуг; - підписаних декларацій з сімейними лікарями	Відділ охорони здоров'я	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2023 роки

Завдання 2.2.2 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої інфраструктури, підтримка розвитку спорту та рухової активності

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
2.2.2.1 Розширити та модернізувати мережу спортивних об'єктів з доступністю для різних верств населення, зокрема для осіб з інвалідністю	- створено сучасні та комфортні умови для занять спортом, у тому числі для людей з обмеженими можливостями; - проведено інвентаризацію та оцифрування всіх об'єктів спортивної інфраструктури; - обладнано заклади фізичної культури і спорту засобами доступності для осіб з інвалідністю	Кількість: - відремонтованих об'єктів спортивної інфраструктури; - інвентаризованих та оцифрованих об'єктів спортивної інфраструктури; - залучених жителів до занять спортом; - об'єктів спортивної інфраструктури, обладнаних засобами доступності для осіб з інвалідністю	Відділ молоді та спорту	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2025 роки
2.2.2.2 Створити умови для самореалізації молодих спортсменів	- підвищено кваліфікацію тренерського складу; - збільшено кількість ліцензованих спортивних закладів; - підвищено мотивацію серед населення для досягнення вищих	Кількість: - присвоєних спортивних розрядів та звань; - проведених змагань (турнірів, чемпіонатів тощо); - спортсменів, що взяли участь у спортивних змаганнях; - призерів і переможців	Відділ молоді та спорту	Бюджет громади	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

	результатів у спорті	спортивних змагань обласного та всеукраїнського рівнів; - жителів, залучених до занять спортом; - ліцензованих спортивних закладів				
2.2.2.3 Сприяти популяризації фізичної культури та спорту серед жителів громади	- підвищено рівень фізичної активності серед жителів	Кількість: - проведених фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів; - інформаційно-промоційних заходів	Відділ молоді та спорту	Бюджет громади Залучені кошти	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

Завдання 2.2.3 Пропаганда громадського здоров'я

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
2.2.3.1 Залучити всі верстви населення, у тому числі молоді та дітей, до рухової активності і здорового способу життя	- підвищено рівень рухової активності серед жителів; - знижено показник захворюваності населення; - знижено показник смертності від основних хвороб	Кількість: - проведених фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів; Показники: - захворюваності населення; - смертності населення	Заступник міського голови	Бюджет громади	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

Оперативна ціль 2.3 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів

Завдання 2.3.1 Впровадження сучасних технологій та методів очистки стічних вод, запобігання несанкціонованим скидам у річку Уж

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
2.3.1.1 Впровадити заходи з відновлення та оздоровлення екосистеми басейну річки Уж	- проведено реконструкцію очисних споруд каналізації у місті Коростень; - очищено господарсько-побутові стоки міста	- кількість реконструйованих очисних споруд; - потужність очисних споруд; - обсяги очищених стоків	УЖКГ	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2023 рік

Завдання 2.3.2 Формування збалансованої системи раціонального еколого-економічного балансу територій та охорони природно-заповідного фонду

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
2.3.2.1 Розширити площі природно-заповідного фонду та сприяти включенню їх до екомережі	- виявлено нові території та об'єкти природно-заповідного фонду; - розширено площі	- кількість об'єктів природно-заповідного фонду (за напрямками); - площа територій природно-	Заступник міського голови	Бюджет громади	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

	територій природно-заповідного фонду; - включено територію природно-заповідного фонду до екомережі	заповідного фонду				
2.3.2.2 Зберегти стале використання біорізноманіття в екосистемі громади	- посилено місцевий потенціал екологічних новацій; - підвищено обізнаність жителів щодо збереження екосистеми; - впроваджено заходи боротьби з деградацією ґрунтів та збереженням лісових та водних екосистем	Кількість: - рідкісних видів птахів, тварин та рослин; - шкідливих рослин; - інформаційно-просвітницьких заходів щодо збереження біорізноманіття Показники: - заповідності; - лісистості; - якості та родючості ґрунту; - якості поверхневих та стічних вод	Заступник міського голови	Бюджет громади Залучені кошти	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)
2.3.2.3 Сприяти розвитку співпраці з міжнародними організаціями щодо охорони територій екомережі	- налагоджено співпрацю з міжнародними організаціями, у тому числі з Глобальним екологічним фондом	- кількість укладених договорів; - обсяг залученого фінансування	Заступник міського голови	Бюджет громади Залучені кошти	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

Завдання 2.3.3 Управління та поводження з відходами

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
2.3.3.1 Ліквідувати стихійні звалища та впорядкувати місця їх видалення	- покращено санітарний стан земель на території громади	- кількість виявлених стихійних звалищ; - обсяги утилізованого сміття	Управління ЖКГ	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)
2.3.3.2 Побудувати полігон твердих побутових відходів (ТПВ)	- зменшено негативний вплив на довкілля; - ліквідовано та утилізовано ТПВ; - підвищено інвестиційну привабливість громади	Обсяги: - ліквідованих та утилізованих ТПВ; Потужність: - обсяг видалення відходів	Управління ЖКГ	Бюджет громади Державний бюджет	5 років	2022-2026 роки
2.3.3.3 Побудувати (обладнати), здійснити капітальний ремонт контейнерних майданчиків для збору ТПВ та вторинної сировини	- забезпечено роздільне сортування сміття; - підвищено рівень екологічної культури серед жителів громади	- кількість обладнаних майданчиків для збору ТПВ та вторинної сировини; - кількість встановлених контейнерів (за видами сміття); - обсяги ТПВ та вторинної сировини	Управління ЖКГ	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)
2.3.3.4 Придбати спецтехніку для	- підвищено рівень	- кількість засобів спецтехніки;	Управління ЖКГ	Бюджет громади	Протягом року	2022-2026 роки

збору, транспортування, перероблення, знешкодження та складування ТПВ	ефективного поводження з ТПВ	- обсяг зібраних, транспортованих, перероблених, знешкоджених та складованих ТПВ		Державний бюджет		(щороку згідно з календарним планом)
2.3.3.5 Провести перезатарення та утилізацію непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин, що зберігаються на території громади	- здійснено моніторинг утилізації хімічних речовин; - забезпечено безпечне зберігання, утилізація небезпечних хімічних речовин	Обсяги: - зберігання, утилізації небезпечних хімічних речовин; - викидів забруднюючих речовин (за видами відходів)	Відділ з питань цивільного захисту	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2026 роки (щороку згідно з календарним планом)
2.3.3.6 Розробити схему санітарного очищення територій громади	- підвищено рівень екологічної безпеки громади	- кількість впроваджених заходів	Управління ЖКГ	Бюджет громади	2 роки	2022-2023 роки

Стратегічна ціль 3. Розвиток людського потенціалу та соціальна інфраструктура

Оперативна ціль 3.1 Підвищення якості надання освітніх та культурних послуг, формування активного молодого покоління

Завдання до реалізації 3.1.1 Надання якісних освітніх послуг на засадах і принципах Нової української школи

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
3.1.1.1 Створити ефективну сучасну мережу закладів освіти	- створено ефективну мережу закладів дошкільної освіти; - створено ефективну мережу закладів загальної середньої освіти (початкова школа, гімназії, ліцеї); - створено міжшкільний ресурсний центр	Кількість: - дітей, які охоплені дошкільною освітою; - дітей, які охоплені середньою освітою; - вчителів, які пройшли курси підвищення кваліфікації; - дітей, охоплених навчанням у міжшкільному ресурсному центрі	Відділ освіти	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2027 роки (щороку згідно з календарним планом)
3.1.1.2 Створити сучасне безпечне та доступне освітнє середовище	- створено сучасний освітній простір; - забезпечено рівні умови для дітей з особливими потребами	Кількість: - закладів освіти, в яких створено сучасний комфортний освітній простір; - дітей у закладах освіти з сучасним комфортним освітнім простором; - закладів, обладнаних засобами для дітей з особливими потребами	Відділ освіти	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2025 роки (щороку згідно з календарним планом)
3.1.1.3 Створити ефективну систему транспортної логістики для закладів освіти	- організовано безпечне перевезення учнів та педагогічних працівників до закладів освіти; - оптимізовано систему руху маршрутів; - побудовано місця постійної стоянки (гаражі) транспортних засобів закладів освіти	Кількість: - автобусів, що перевозять учнів та педагогічних працівників до закладів освіти; - учнів та педагогічних працівників, що користуються шкільними автобусами; - місць постійної стоянки (гаражів) транспортних засобів закладів освіти; - паркомісць біля закладів освіти; - велостоянок біля закладів освіти	Відділ освіти	Бюджет громади Державний бюджет	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

Завдання до реалізації 3.1.2 Формування оптимальної мережі та зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури, у тому числі забезпечення формування інклюзивного середовища

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
3.1.2.1 Створити центри надання культурних послуг	- підвищено творчу та інтелектуальну самореалізацію жителів; - підвищено згуртованість жителів громади	Кількість: - створених центрів надання культурних послуг; - залучених спеціалістів до надання культурних послуг; - наданих послуг (за напрямками та видами)	Відділ культури і туризму	Бюджет громади Залучені кошти	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

Завдання до реалізації 3.1.3 Створення публічних просторів для підтримки та розвитку інтелектуального та творчого потенціалу жителів, їх гендерної рівності

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
3.1.3.1 Створити Молодіжний центр	- створено умови для розвитку й дозвілля молоді; - підвищено творчу та інтелектуальну самореалізацію молоді; - підвищено рівень соціально-психологічного задоволення молоді життям у громаді; - налагоджено ефективну комунікацію влади та молоді	Кількість: - проведених заходів (семінарів, майстер-класів, воркшопів тощо); - відвідувачів Молодіжного центру; - розроблених проєктних пропозицій та ідей	Відділ молоді та спорту	Бюджет громади Залучені кошти	Протягом року	2023 рік

Завдання до реалізації 3.1.4 Розвиток та вдосконалення системи підготовки професійних кадрів та співпраці з підприємствами пріоритетних галузей; впровадження дуальної освіти

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
3.1.4.1 Запровадити механізми дуальної освіти на базі закладів освіти та підприємств громади	- створено умови для взаємодії між закладами середньої і професійної освіти та підприємствами	Кількість: - слухачів, які навчаються за дуальною формою освіти; - прийнятих на роботу працівників, які здобули освіту за дуальною формою	Управління економіки Центр зайнятості	Бюджет громади Державні Кошти Кошти підприємств	Протягом року	2023 рік
3.1.4.2 Організувати щорічну ярмарку вакансій для незайнятого населення, у тому числі для учнів старших класів	- організовано та проведено щорічні ярмарки вакансій, на яких представлено потреби у спеціалістах у промислово-виробничій	Кількість: - проведених ярмарок (виставок); - залучених підприємств; - жителів, що взяли участь у	Управління економіки Центр зайнятості	Бюджет громади Державні Кошти Кошти підприємств	2 місяці	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

	галузі, аграрному секторі та сфері надання послуг	ярмарках				
--	---	----------	--	--	--	--

Оперативна ціль 3.2 Підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади

Завдання до реалізації 3.2.1 Застосування інструментів співпраці влади з жителями громади з метою вирішення проблемних питань

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
3.2.1.1 Впровадити систему медіаграмотності серед жителів громади	- підвищено обізнаність жителів щодо якісного отримання інформації; - покращено розвиток свідомого та критичного ставлення до інформації; - впроваджено уроки медіаграмотності у закладах освіти; - організовано семінари та тренінги з медіаграмотності	Кількість: - проведених уроків медіаграмотності у закладах освіти; - учнів, охоплених уроками медіаграмотності; - проведених заходів щодо свідомого та критичного ставлення до інформації; - жителів, охоплених системою медіаосвіти; - промоційних матеріалів про медіаграмотність та їх напрями	Заступник міського голови	Бюджет громади	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

Завдання до реалізації 3.2.2 Підтримка місцевих громадських ініціатив

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
3.2.2.1 Забезпечити ефективну координацію місцевих громадських ініціатив	- забезпечено розвиток громадянського суспільства та підтримку громадських ініціатив; - вдосконалено механізми утвердження прозорості, відкритості та підзвітності влади	Кількість: - реалізованих громадських ініціатив та проєктів; - громадських організацій, залучених до діяльності центру громадських ініціатив	Заступник міського голови	Бюджет громади Залучені кошти	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

Завдання до реалізації 3.2.3 Використання цифрових технологій як базовий інструмент у діяльності органів місцевого самоврядування, переведення більшості місцевих адміністративних послуг в електронний формат

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
3.2.3.1 Забезпечити надання адміністративних послуг в електронному форматі через мережу інтернет	- підвищено доступність та якість надання адміністративних послуг в електронному форматі	- кількість наданих послуг в електронному форматі	Відділ цифрових технологій	Бюджет громади	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

3.2.3.2 Впровадити цифрові інструменти електронної демократії у сільській місцевості	- охоплено сільські населені пункти інструментами цифрової демократії («Відкрите місто», «Громадський бюджет», «Електронні петиції», «Консультації з громадськістю»)	Кількість: - впроваджених інструментів цифрової демократії; - охоплених сільських населених пунктів інструментами цифрової демократії	Відділ цифрових технологій	Бюджет громади	2 роки	2022-2023 роки
3.2.3.3 Застосувати геоінформаційні технології (на базі GIS системи) для управління ресурсами громади	- покращено доступність до інформації управління ресурсами	Кількість: - інформаційно-комунікаційних напрямів (розділів); - відвідувачів системи	Відділ цифрових технологій	Бюджет громади	Протягом року	2022-2023 роки
3.2.3.4 Забезпечити надання адміністративних послуг за інтегрованим підходом та моделлю життєвих ситуацій в одному місці	- підвищено якість та прозорість надання адміністративних послуг; - впроваджено інтегрований підхід	Кількість: - видів надання адміністративних послуг; - наданих адміністративних послуг	ЦНАП	Бюджет громади	Протягом року	2022-2030 роки (щороку згідно з календарним планом)

Завдання до реалізації 3.2.4 Ревіталізація занедбаних та закинутих об'єктів нерухомого майна для формування громадського простору

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
3.2.4.1 Провести інвентаризацію закинутих об'єктів нерухомого майна	- створено електронний реєстр об'єктів нерухомого майна із описом їх інженерної інфраструктури; - розроблено інвестиційні пропозиції щодо їх ефективного використання; - систематизовано реєстр об'єктів на базі GIS системи	Кількість: - об'єктів нерухомого майна (за функціональним використанням); - об'єктів нерухомого майна, що можуть бути використаними для формування громадського простору	Заступник міського голови	Бюджет громади	1 рік	2022-2023 роки
3.2.4.2 Налагодити співпрацю з благодійними фондами, міжнародними та громадськими організаціями для створення громадських просторів	- ревіталізовано об'єкти нерухомого майна для функціонування громадських просторів; - покращено технічний стан об'єктів	- кількість об'єктів нерухомого майна, виділених для формування громадського простору; - кількість відкритих громадських просторів; - обсяги фінансування заходів з ревіталізації	Заступник міського голови	Бюджет громади Залучені кошти	2 роки	2023-2024 роки

Оперативна ціль 3.3 Соціальна підтримка та допомога

Завдання до реалізації 3.3.1 Забезпечення доступності та пристосованості закладів соціального захисту із своєчасною та якісною допомогою незахищеним та малозабезпеченим категоріям населення

Діяльність	Очікувані результати	Показники оцінювання реалізації заходу	Відповідальний за виконання	Джерела фінансування	Тривалість реалізації	Термін реалізації
3.3.1.1 Обладнати засобами доступності та безбар'єрності об'єкти соціальної інфраструктури для осіб з обмеженими можливостями	- забезпечено безперешкодний доступ та безбар'єрність отримання соціальних послуг у закладах соціальної інфраструктури	Кількість: - виготовлених та встановлених пандусів; - обладнаних стоянок біля закладів-надавачів соціальних послуг; - обладнаних спеціальних туалетних кімнат; - осіб, що отримують соціальні послуги	УПСЗН Управління ЖКГ	Бюджет громади	Протягом року	2022-2024 роки

8. Графік реалізації проєктів

[illegible]

[illegible]

[illegible]

9. Схема моніторингу виконання проєктів

Оцінювання очікуваних результатів дає важливу аналітичну інформацію про реальні події та процеси розвитку, допомагає вдосконалити та покращити систему цілей, дає основу для прийняття оптимальних управлінських рішень, включаючи ефективне і розумне використання наявних ресурсів, ефективне управління завданнями Стратегічного плану, забезпечення дієвості завдань, стійкості і тривалості досягнутих результатів.

Реалізація Стратегічного плану передбачає запровадження моніторингу досягнення цілей шляхом якісної та кількісної оцінки виконання відповідних завдань. Моніторинг використовується для:

- порівняння фактичних та базових значень показників оцінки реалізації завдань, що дає можливість отримати інформацію про реалізацію Стратегічного плану;
- отримання інформації, яка може бути використана для покращення майбутніх показників та їх нарощування або скорочення під час реалізації завдань (моніторинг як інструмент контролю якості Стратегічного плану);
- перевірки дотримання екологічних й інших вимог, встановлених відповідними органами влади та нормами діючого законодавства;
- перевірки того, що Стратегічний план виконується відповідно до затверджених документів, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків впливу на довкілля та здоров'я населення.

Для проведення моніторингу і оцінки результативності виконання завдань Стратегічного плану, визначені координатори, з числа заступників міського голови, щоквартально надають міському голові та копію управлінню економіки інформацію про стан реалізації завдань Стратегічного плану, відповідальність за реалізацію яких на них покладена. В інформації наводиться:

- опис та короткий аналіз виконання кожного з завдань за оперативними цілями відповідно до програми реалізації Стратегічного плану, що передбачає здійснення опису технічного впровадження кожного окремого завдання Стратегічного плану та детальної інформації про етапи його реалізації; фактично виконаних робіт (придбаних товарів, наданих послуг); запланованих етапів реалізації для фактичного виконання завдання відповідно до графіку реалізації; функціонування і результативності завдання;
- загальний висновок досягнення результатів або виконання завдань за кожною окремою оперативною ціллю (або за кожним окремим завданням), що передбачає формулювання загального висновку та оцінки фактичної реалізації з урахуванням результатів впливу на соціально-економічні процеси в громаді; змін, що відбулись в наслідок реалізації завдань; наявності масштабного соціально-економічного ефекту та очікуваних довгострокових перспектив; можливих негативних чинників, що перешкоджали ефективній реалізації завдань тощо.

Управління економіки на підставі отриманої інформації, за потреби, розробляє проєкт рішення виконавчого комітету, спрямоване на усунення перепон на шляху реалізації завдань Стратегічного плану.

З метою об'єктивної оцінки стану просування до намічених цілей та збору пропозицій щодо необхідності корегування цілей та завдань Стратегічного плану, що можуть бути з часом викликані зміною умов розвитку громади, постійна комісія Коростенської міської ради з питань бюджету, економіки та комунальної власності спільно з Координаційною радою з питань реалізації Стратегічного плану у вересні кожного року організовує експертне опитування. Комісія визначає виконавця опитування, зміст анкети та коло фахівців, в якості експертів.

Коло експертів для опитування має включати не менше 50 (п'ятдесяті) осіб, що представляють всі фахові та соціальні групи членів громади по місту Коростеню та не менше 3 (трих) осіб від кожного старостинського округу.

З метою вивчення громадської думки щодо реалізації Стратегічного плану запроваджується опитування жителів громади за допомогою електронного інструменту Google форми.

Зміст анкет для експертного та громадського моніторингу розробляється і затверджується протокольним рішенням постійної комісії Коростенської міської ради з питань бюджету, економіки та комунальної власності спільно з Координаційною радою з питань реалізації Стратегічного плану

В жовтні кожного року, на підставі інформації (форма 1) від координаторів, управлінь, відділів виконавчого комітету Коростенської міської ради, аналізу анкет експертного та громадського опитування, на спеціальному засіданні постійної комісії з питань бюджету, економіки та комунальної власності розглядається загальний звіт реалізації завдань Стратегічного плану за звітний період та пропозиції по внесенню змін та уточнень до цілей та завдань Стратегічного плану. Затверджені міською радою зміни мають бути враховані у розробці щорічних програм економічного та соціального розвитку громади, цільових програм.

Форма подання інформації від управлінь та відділів про реалізацію завдань Стратегічного плану

Номер завдання	Завдання	Одиниця виміру	Базове значення	Фактичне значення	Динаміка, +/-, %	Звіт про виконання	Загальний висновок
Оперативна ціль							
1.1.1.1							

Показники результативності можуть бути доповнені індикаторами, визначеними оперативними цілями та відповідними завданнями до них, у тому числі екологічними індикаторами та індикаторами здоров'я населення, кількість та сутність яких може бути розширена або звужена для врахування окремих проєктів та завдань або внесення змін до Стратегічного плану.

Моніторингові звіти є відкритими документами і використовуються для уточнення завдань та цільових програм громади на наступний за звітним бюджетний рік.

Результати моніторингу оприлюднюються управлінням економіки на офіційному веб-сайті Коростенської громади один раз на рік протягом строку дії Стратегічного плану.

До системи моніторингу згідно протокольного рішення постійної комісії з питань бюджету, економіки та комунальної власності можуть вносити зміни, які є обов'язковими до виконання всіма учасниками моніторингу.

Секретар міської ради

Олександр ОЛЕКСІЙЧУК